

ජනපද යෝජනාක්‍රම පහක පූර්ව වාර්තාව - සවිකරණ දැඩියාභාවය

ii. මහකහදුරාව ජනපදය

ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
 තැ.පෙ. අංක 1522
 කොළඹ.

31

2009/06
2010/04

ජනපද යෝජනා ක්‍රම පහක පූර්ව වාර්ෂික නවීකරණ අධ්‍යයනය
II වන කණ්ඩාය - මහනදරාව ජනපදය

පර්යේෂණ අධ්‍යයන අංක 31

1979 අගෝස්තු

ගොඨි තටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත
කොළඹ 7
ශ්‍රී ලංකාව.

22878

22878

මෙම ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීම
පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරී
ඩබ්ලිව්.ඒ.ටී.අබේසේකර විසිනි

මුද්‍රණය : 1979 ඔක්තෝබර්

ජනපද යෝජනා ක්‍රම පහත පූර්ව වාරිවාරිග නවීකරණ අධ්‍යයනය
II වන කණ්ඩය - මහනගරුව ජනපදය

පර්යේෂණ අධ්‍යයන අංක 31

1979 අගෝස්තු

ගොඨි කටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනය
114, විජේරාම මාවත
කොළඹ 7
ශ්‍රී ලංකාව.

මෙම ප්‍රකාශනය පිළියෙල කිරීම
පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරී
ඩබ්ලිව්. ජී. ඊ. අබේසේනරත්න විසිනි

මුද්‍රණය : 1979 ඔක්තෝබර්

සෙවන

ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරු වැසි වියළි කලාපයේ ප්‍රධාන වැව් පහක් ඇතුළත් වන නවීකරණ ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිඵල අගයීමේ කාර්යය, ලෝක බැංකුවේ නිර්දේශයට අනුව වාරිමාර්ග, විදුලිබල හා මහා මාර්ග ආනයනය වගින් 1976 වැසි වසරේදී ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයට පවරන ලදී. අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ මහවිලච්චිය, මහකතඳුරාව හා පදවිය, වවුනියා දිස්ත්‍රික්කයේ පාවට්කුලච්චි සහ මන්නාරම් දිස්ත්‍රික්කයේ වවුනිකුලච්චි යන වැව් පහ මේ ව්‍යාපාරයට ඇතුළත් වේ. මෙම යෝජනා ක්‍රමය යටතට මව ඉඩම් අක්කර 31,500 ක් පමණ ඇතුළත් වන අතර, ඇස්තමේන්තු කරන ලද පිරිවැය ප්‍රමාණය ඇමරිකන් ඩොලර් දස ලක්ෂ 30 ක් වේ.

මේ යටතේ වූ පළමු අධ්‍යයනය මහවිලච්චිය ව්‍යාපාරය වූ අතර, එම වාර්තාව 1979 වැසිවලදී නිකුත් කරන ලදී. වැව් නවීකරණ ව්‍යාපාර අධ්‍යයනයේ දෙවන වෙනුවට වශයෙන් මහකතඳුරාව ජනපද ව්‍යාපාරය පිළිබඳ මෙම වාර්තාව ඉදිරිපත් වේ. ඉතිරි ජනපද හත පිළිබඳ වාර්තාවන්ද එහි අධ්‍යයනයන් සම්පූර්ණ කළ පසු ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබේ.

මෙම අධ්‍යයනය පිළිබඳ කටයුතු නිෂ්පාදන ආර්ථික විද්‍යා අංශයේ පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරීන් වන ජී.එස්. රණතුංග සහ ඩබ්ලිව්. ඩී. අබේරත්න මහත්වරුන්ට පවරන ලදී. අධ්‍යයනයේ මුල් අවධියේදී මෙම ආයතනයේ නිලධාරීන් වන එන්. විගානදුරන් මහතා සහ ටී. ඡන්ද්‍රසේන මහත්මිය මෙහෙවිය එම අධ්‍යයන කටයුතුවලට සම්බන්ධ කටයුතු කරන ලදී.

මෙහි සමාජ විද්‍යාත්මක කොටස මෙම ආයතනයේ ජ්‍යෙෂ්ඨ කාර්යාලීය, ඉෂාක් ලෙබ්බේ යන මහත්වරුන්ගේ සහාය ඇතිව එස්. අබේරත්න මහත්මිය විසින් පිළියෙල කරන ලදී.

වැව් වාරිමාර්ග නවීකරණ ව්‍යාපාරයේ ලැබිය හැකි ප්‍රතිඵල පිළිබඳ අගයුම් කිරීමේදී මෙම අධ්‍යයනයේ පැහැදිලි කරන කරුණු බෙහෙවින් ප්‍රයෝජනවත් යැයි බලාපොරොත්තු වෙමි.

අවසාන වශයෙන් මෙම අධ්‍යයන වාර්තාව ප්‍රකාශයට පත් කරලීමට සහාය වූ මෙම ආයතනයේ හා අනෙකුත් දෙපාර්තමේන්තුවල සියලුම නිලධාරී මහතුන්ට මාගේ කෘතඥතාවය පිරි නමවි.

ටී. ඩී. පුබ්බංග
අධ්‍යක්ෂ

ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණුකිරීමේ ආයතනය,
කොළඹ.

1979 ඔක්තෝබර් 20

සතුහිය

මෙම අධ්‍යයනය සාර්ථකව නිම කර ගැනීමට සහාය වූ සියළු දෙනාටම සතුහිය හිමි වේ. විශේෂයෙන්ම ප්‍රශ්නමාලාව පිළියෙල කිරීම, ශේෂ දත්ත රැස් කිරීම සහ කාර්යාලයේදී දත්ත සැකසීම ආදී අධ්‍යයනයේ මුල් අවධියේ කාර්යයන් සඳහා පර්යේෂණ හා පුහුණුකිරීමේ නිලධාරී (කෘෂිකාර්මික ආර්ථික විද්‍යා) ශාලිසන් චිතානදුරගේ මහතා සහ නියැදිය ශාරීර ගැනීම සහ පර්යේෂණය සැලසුම් කිරීමෙහි ලා සංඛ්‍යාන අංශයේ පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරීන් ඩී. ඡන්ද්‍රගම් මෙනෙවිය දුන් උපදෙස් හා මග පෙන්වීමද මෙහිදී සිහි කළ යුතුය.

මෙම ආයතනයේ පෙරිප්ප් කෘෂි/ප් සහ ඉෂාක් ලෙබ්බේ යන මහත්වරුන් අධ්‍යයනයේ සමාජ විද්‍යාත්මක පිළිබඳ ප්‍රශ්න සකසීමට ආධාර වූ අතර එම අංශයේ පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ නිලධාරීන් ඇස්. අබේරත්න මහත්මිය විසින් එම ශාරීරු විශ්ලේෂණයට භාජනය කරන ලදී.

මෙම අධ්‍යයනයට අදාළ දත්ත රැස් කිරීම සඳහා ශේෂ විමර්ශකයින් කිප දෙනෙකුම සහභාගී විය. මොවුන් අතුරින් ඒ. එම්. ගුණසේන සහ ඇස්. ටී. ජයතිලක යන මහත්වරුන් ගොවිපල වාර්තා තැබීමේ වැඩපිළිවෙලට සම්බන්ධ වූහ. ලබා ගත් දත්ත විශ්ලේෂණය කිරීමේදී මෙහිම සිය සිංහලෙන් සකස් කිරීමේදී විමර්ශක වරු වශයෙන් මූලික දත්ත ලබා ගැනීමේදී උපකාරී වූ, ඉතා උනන්දුවෙන් සහාය දුන් එස්. ජේ. සිල්වා සහ ආර්. කිරිඇල්ල යන මහත් වරුන්ට විශේෂ සතුහිය පිරි නැවේ.

නියෝජ්‍ය අධ්‍යක්ෂක (වාරිමාර්ග) ඇම්. ජේ. එ/පී. ආර්. සේනාරත්න, දිස්ත්‍රික් ඉඩම් නිලධාරී ජේ. ආර්. ඇස්. ගුණරත්න සහ අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික් කෘෂිකර්ම ව්‍යාපෘති නිලධාරී ඩී. ජී. පිණේද්‍රදාස යන මහත්වරුන්ගේ සහායද අමතක නොකළ යුතුය. ශේෂ සමීක්ෂණ කටයුතු කරගත යාමේදී ඩී. කෘෂි/ප්, ඩී. එම්. ජයසූරිය, ඇල්. එම්. ජයවර්ධන, ජේ. ජී. ප්‍රනාන්දු සහ ඩී. ඩී. දිසානායක යන ජනපද නිලධාරීහු ඉතා කිට්ටුවෙන් සම්බන්ධ වූහ.

මෙම අධ්‍යයනයට සම්බන්ධ ලිපි ගනු දෙනු කාර්යාලවලට සිදු කළ, මෙම අංශයේ ලේකම්
අස්.චීරතුංග මහත්මියවත් සහ සිංහල පිටපත යතුරු ලියනය කර දුන් නෙළුම් කුමාරතිලක මෙනවියවත්
අපගේ විශේෂ ඥාතිය පළ කර සිටියි.

ඒ.අස්.රත්නංග
ඩබ්ලිව්.ඒ.ටී.අබේසේනර

නිෂ්පාදන ආර්ථික සහ ගොවිපල කළමනාකරණ අංශය,
ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණුකිරීමේ ආයතනය,
කොළඹ.

1979 මැයි 22

පටුන

පරිච්ඡේදය

පිටුව

i	හැඳින්වීම	1
	1.1 ආරම්භය	1
	1.2 අධ්‍යයන ප-රමාප්ත	3
	1.3 නියැදි	3
	1.4 අධ්‍යයන කැලස්මාව	3
	1.5 දත්ත රැස් කිරීම	4
	1.6 දත්ත සකස් කිරීම	5
2	ප්‍රභූ පහසුකම්, ජනාවාස ලක්ෂණ සහ ශ්‍රම හවුදාව	6
	2.1 පරිපාලන ව්‍යුහය	6
	2.2 කාර්ය පහසුකම්	6
	2.3 ජනාවාස රටාවන්	8
	2.4 ජනගහණ ලක්ෂණ	9
	2.5 සේවා නියුක්තිය සහ ශ්‍රම හවුදාව	12
	2.6 පවුල් ශ්‍රම සංයුතිය	13
	2.7 නිවාස සහ අදාළ පහසුකම්	14
	2.8 සත්ව සම්පත්	15
3	ගොවිපල භාණ්ඩය, ඉඩම් භාවිතය සහ ජල සම්පාදනය	16
	3.1 ඉඩම් ප්‍රචලිත ක්‍රමය	16
	3.2 කාර්ය භාරය ඉඩම් අයිතිය	17
	3.3 ගොවිතැනි ක්‍රම	20
	3.4 ඉඩම් භාවිතය	21
	3.5 ජල සම්පාදනය සහ මඩ ඉඩම් භාවිතය	22
	3.6 යෙදුම් වාරිමාර්ග වෙනස් වීම් ශාලනී ගොවිතැනි ආකල්ප	24
4	ගොවිපල යෙදවුම්, බෙහෙවන් රටාවන් සහ බිමකුම	28
	4.1 ගොවිපල බලය යොදා ගැනීම	28
	4.2 බීජ වර්ග භාවිතය	30
	4.3 පාල කිරීමේ ක්‍රම	31

පරිච්ඡේදය

පිටුව

4	4.4 සේර භාවිතය	32
	4.5 වලි මර්ධනය	32
	4.6 පලිබෝධ සහ රෝග මර්ධනය	33
	4.7 අස්වැන්න	33
5	ඉම භාවිතය	34
	5.1 ඉම භාවිතයේ ලක්ෂණ	34
	5.2 කාලය අනුව ගොවිපල ඉම යෙදවුමේ ව්‍යාප්තිය	36
6	පිරිවැය සහ ප්‍රතිලාභ	40
	6.1 දළ නිෂ්පාදන පිරිවැය	40
	6.2 මුදලිනි වූ නිෂ්පාදන පිරිවැය	41
	6.3 මුදලිනි නොවූ නිෂ්පාදන පිරිවැය	43
	6.4 දළ ආදායම	43
	6.5 මුදලි ආදායම	45
	6.6 බෝග නිෂ්පාදනයෙන් ලබා ගත් මුදලි ආදායමේ සංයුතිය	46
	6.7 ගොවිපලක ශුද්ධ ප්‍රතිලාභ	47
	6.8 ගොවිපලක ශුද්ධ මූල්‍ය ප්‍රතිලාභ	48
	6.9 හුවිසේ, ඉමසේ සහ කාරක ප්‍රාග්ධනය හි මූල්‍ය වියදමේ වලදායීතාවය	48
	6.10 ගොවිපල ආදායම ව්‍යාප්තිය	49
	6.11 හේන් ගොවිතැන හා ගොවිපල ආදායම	50
	6.12 ගොවිපල මුදලි ප්‍රවාහය	53
7	අලෙවිකරණ සහ වෙනත් සේවාවන්	55
	7.1 අලෙවිකරණය	55
	7.2 ගබඩා පහසුකම්	58
	7.3 යෙදවුම් සැසියම	58
	7.4 ඉතිරි කිරීම් සහ ණය	59
	7.5 වාරිමත් පාලනය	60
	7.6 ව්‍යාප්ති සේවාවන්	61
	7.7 ග්‍රාමීය සංවිධාන	62

වගු ලේඛනය

වගු අංකය		පිටුව
2 වන පරිච්ඡේදය		
2.1	වයස හා සත්‍ය පුරුෂ භාවය අනුව ජනගහනයේ ප්‍රතිශතය සංයුතිය	10
2.2	පවුල්වල ප්‍රමාණයේ ව්‍යාප්තිය	11
2.3	ලබා ගත් අධ්‍යාපන මට්ටම් අනුව ගොවිපල මෙහෙයුම් කැමැත්ත වැඩි කිරීම	11
2.4	ශ්‍රම හමුදාවේ ප්‍රාථමික කාර්යය සත්‍ය පුරුෂ භාවයට අනුව වැඩ කිරීම	12
2.5	ශ්‍රම හමුදාවේ ද්විතීයික කාර්යය සත්‍ය පුරුෂ භාවය අනුව වැඩ කිරීම	13
3 වන පරිච්ඡේදය		
3.1	සායනට ආව තුඹුරු ඉඩම්වල ව්‍යාප්තිය	16
3.2	ගොවිපලක කාර්යාලයට ඉඩම් අයිතියේ සංයුතිය - 76/77 මහ	17
3.3	වගා කළ හේන් ඉඩම්වල ප්‍රමාණයන්ගේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ	18
3.4	ගොවිපල නිවසේ සිට ගේතට ඇති දුර ප්‍රමාණය	18
3.5	වගා කළ තුඹුරු ඉඩම්වල ප්‍රමාණයන්ගේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ	19
3.6	ගොවිපලක වගා කළ ගොඩ ඉඩම්වල ප්‍රමාණයන්ගේ ව්‍යාප්තිය- 76/77 මහ	19
3.7	වගා ක්ෂේත්‍රයන්ට අනුව ගොවිපලවල යොදා ගත් ගොවිතැනි ක්‍රම වැඩ කිරීම	20
3.8	මහභනදරුව ජනපදයේ වී ගොවිතැනෙහි තත්වය - 1971/76	23
3.9	මුර ක්‍රමයට ජලය නිකුත් කළ ආකාරය පිළිබඳව ගොවීන්ගේ අනුකූලතාවය	25
3.10	ගොවීන් කැමැත්ත ඇතිව ජල සම්පාදන කාලාන්තරය	26

4 වන පරිච්ඡේදය

4.1	ගොවිපල බල වාර්ගයන් පිළිබඳ ගොවීන්ගේ කැමැත්ත	29
4.2	ට්‍රැක්ටර්වලට කැමැත්ත දැක්වීමේ හේතු	30
4.3	වී හරකුන්ට කැමැත්ත දැක්වීමට හේතු	30
4.4	ගොවීන් දැක්වූ පැල කිරීමේ ක්‍රම	31
4.5	මහනගරයට ජනපදයේ ගොවීන් අක්කරයකට ලබා ගත් වී අස්වැන්නේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ	33

5 වන පරිච්ඡේදය

5.1	ගොවිපල ශ්‍රම භාවිතයේ සායුතිය ගොවිපලකට මිනිස් දින - 76/77 මහ	34
5.2	කාර්යයන් සහ ශ්‍රමය ලබා ගත් වාර්ගය අනුව ගොවිපලක ශ්‍රම භාවිතයේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ (මිනිස් දින)	35
5.3	ගොවිකටයුතු සඳහා මාසික ශ්‍රම භාවිතයේ ප්‍රතිශතක ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ කන්නය	37

6 වන පරිච්ඡේදය

6.1	මුදල් සහ මුදල්වය නොවූ වියදම් අනුව ගොවිපලක දළ නිෂ්පාදන පිරිවැය වර්ග කිරීම - 76/77 මහ	40
6.2	වාර්ගා කළ ගොවිපලක මුදල්වය නිෂ්පාදන වියදම්	41
6.3	යෙදවුම් අනුව මුදල්වය නිෂ්පාදන පිරිවැයෙහි ප්‍රතිශතක ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ	42
6.4	කුලී ශ්‍රම වැටුප් ගෙවීම්වල ප්‍රතිශතක සංයුතිය කාර්යයන් අනුව වර්ග කිරීම - 76/77 මහ	42
6.5	යෙදවුම් වර්ගය සහ නිෂ්පාදන ඒකකය අනුව මුදල්වය නොවූ නිෂ්පාදන පිරිවැය වර්ග කිරීම - 76/77 මහ	43
6.6	කන්නය සහ ප්‍රභවය අනුව ගොවිපලක වාර්ෂික දළ ආදායම වර්ග කිරීම	44
6.7	කන්නය සහ ප්‍රභවය අනුව ගොවිපලක වාර්ෂික මුදල් ආදායම වර්ග කිරීම	45

වගු අංකය

පිටුව

6 වන පරිච්ඡේදය

6.8	හේනි වගාවෙන් උපයන ලද මුදල් ආදායමේ සංයුතිය	46
6.9	ගොඩ ඉඩම් වගාවෙන් උපයන ලද මුදල් ආදායමේ සංයුතිය	47
6.10	ගොවිපලක ගුණිත ප්‍රතිලාභ - 76/77 වග	48
6.11	ගොවිපලක ගුණිත මුදල් ප්‍රතිලාභය - 76/77 වග	48
6.12	හේනි, කුඹුර සහ ගොඩ ඉඩම සඳහා යොදා ගත් භූමිය, ග්‍රාමය සහ කාරක ප්‍රාග්ධනයෙහි සාමාන්‍ය නිෂ්පාදනදායීතාවය - 76/77 වග	49
6.13	ජනපදයේ ගොවීන් අතර වාර්ෂික මුදල් ආදායමේ ව්‍යාප්තිය - 76 යල සහ 77 වග	50
6.14	ගොවිපලක ආදායම කෙරෙහි හේනිවල බලපෑම - 76/77 වග	52
6.15	1976 නොවැම්බර් සිට 1977 ජූනි දක්වා ගොවිපලක මුදල් ප්‍රවාහ රටාව	53

7 වන පරිච්ඡේදය

7.1	මහකනදරුගේ ගොවිපලක වී නිමැවුමේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 වග	56
7.2	වී පරිවහන රටාව - 76/77 වග	56
7.3	මහකනදරුවා ව්‍යාප්ති කාර්යාලය මගින් විකුණූ බීජ ද්‍රව්‍ය	59
7.4	ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හා ගොවීන් අතර සම්බන්ධතාවය	61

ඇමුණුම්

ඇමුණුම් අංකය		පිටුව
1	තව්කරණ ව්‍යාපාරය	80
2	පෞභූ වර්ග අනුව ඉඩම් කට්ටි වර්ගීකරණය - මහකතරුව	84
3	ගොවිපල දළ ආදායම් ව්‍යාප්තිය	85
4	ගොවිපල වාර්ෂික දළ ආදායම් ව්‍යාප්තිය - මහකතරුව - 76 යල සහ 76/77 මහ	86
5	ශේනී වගා කළ සහ කොකළ ගොවිතැන් ආදායම් ව්‍යාප්තිය	87
6	ශේනී ගොවිතැන් කළ හා ශේනී ගොවිතැන් කොකළ ගොවිතැන් වාර්ෂික දළ ආදායම් ව්‍යාප්තිය - මහකතරුව - 76 යල සහ 76/77 මහ	88
7	ජනපදයේ කෙළවර යායන්ගේ අත් හැර දමන ලද ඉඩම් කට්ටි ප්‍රමාණය	89

වෘද්ධවර්ග නවීකරණයට පෙර ජනපද ව්‍යාපාර පහක් පිළිබඳ
අධ්‍යයනය

මහනගරුව ව්‍යාපාරය

1. හැඳින්වීම

1.1 ආරම්භය

මෙම අධ්‍යයනය, වියළි කලාපයේ ජනපද යෝජනා ක්‍රම පහක යෝජිත පුවල් වෘද්ධවර්ග ප්‍රතිසංස්කරණ ව්‍යාපාරයෙහි දිගුකාලීන ප්‍රතිඵල ඇගයීමේ වැඩිපිළිවෙලෙහි එක් කොටසක් වේ. ^{1/} මෙම වැඩිපිළිවෙලට කුඹුරු අක්කර 31,500 ක් අඩංගු වන අතර ගොවි පවුල් 10,500 ක් පවරන අයත් වේ. ලෝක බැංකුවේ නිර්දේශයකට අනුව ඉඩම් සහ වෘද්ධවර්ග අව්‍යාජයාගේ කරන ලද ඉල්ලීමක් මත ගොවිකටයුතු පර්යේෂණ හා පුහුණුකිරීමේ ආයතනය විසින් මෙම පර්යේෂණ කටයුතු සලසන ලදී. ලෝක බැංකුව මෙම සංවිධාන ව්‍යාපාරය සඳහා අරමුදල් සපයන ප්‍රධාන ආයතනය වේ. අදාළ පර්යේෂණ සැලැස්මට අනුව මෙම සංවිධාන ව්‍යාපාරයට අයත් සෑම ජනපදයකම කෘෂි විද්‍යාත්මක සහ සමාජ-ආර්ථික ලක්ෂණයන් පිළිබඳ විස්තරාත්මක ඇගයීමක් අවස්ථාවන් දෙකකදී වෘද්ධවර්ග නවීකරණයට පෙර හා පසුව සිදු කරනු ලැබේ. ප්‍රථම නවීකරණ ව්‍යාපාරයට ඇතුළත් වන ජනපද ව්‍යාපාර පහෙන් එකක් වූ මහනගරුව ජනපද ව්‍යාපාරය පිළිබඳ මූලික ඇගයීමක් මෙම වෙබ්සයිට් ඇතුළත් වී තිබේ. මෙම ජනපදය අනුරාධපුරයට හැතැප්ම 8 ක් ඊසාන දිගින් පිහිටා තිබේ. මහවිලච්චිය, පාවට්තුලම්, වවුනිකුලම් සහ පදවිය නවීකරණ වැඩිපිළිවෙලට අයත් සෙසු ජනපදයන් වේ.

මෙම මහනගරුව ව්‍යාපාරය කුඹුරු අක්කර 6,000 ක් ඇතුළත් වියළි කලාපයේ ප්‍රධාන ජනපද ව්‍යාපාරයක් වේ. යටිති අක්කර 4,000 ක් පළමු අදියර යටතේ 1958 දී සංවිධානය කරනු ලැබීය. ඉතිරි අක්කර 2,000 දෙවන අදියර යටතේ හැට ගණනිවල අග භාගයේදී පසුව දියුණු කරන ලදී. මිලිවතු සියළු අතු ගණාවක් වන කනදරා සියෙහි ජලය හරහා කොට මහනගරුව වැව ඉදි කර තිබේ.

^{1/} යෝජිත නවීකරණ වැඩිපිළිවෙල පිළිබඳ ලුහුඬු විස්තරයක් | මත ඇතුළුවේ දී ඇත.

මෙම වැඩ අඛණ්ඩ අඩි 34,000 ක සාමාන්‍ය ධාරිතාවයකින් යුක්ත වන අතර අඛණ්ඩ 3,500 ක පමණ ප්‍රදේශයක ජලය පැතිරී පවතී. එහි පෝෂක ප්‍රදේශය වර්ග සැතපුම් 126 ක් වන අතර මෙම ප්‍රදේශය තුළ නිත්‍ය ජල ප්‍රවාහයන් වකකුදු නොවැන. වැවෙහි වම් සහ දකුණු ඉවුරුවල ඇලවල් වලින් පිළිවෙලින් තුඹුරු ඉඩම් අඛණ්ඩ 2,900 ක් සහ 3,100 කට ජලය සැපයීමට සැලසුම් කොට ඇත.

වහකතැරුව ජනපදයේ කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන කාර්යයන්ට පවතින ප්‍රධාන සීමා සාධකය වන ස්වාචාර වාරිමාර්ග ජල සම්පාදනයක් නොවැනි වීමයි. සාමාන්‍යයෙන් අප්‍රේල් සිට සැප්තැම්බර් දක්වා පැතිර පවතින භියලි සෘතුවේදී ගෘහ අවශ්‍යතාවලට මෙන්ම සතුන්ගේ භාවිතය සඳහා පවා ජලය ලබා ගැනීම ඉතාම දුෂ්කරය. යෝජිත නවීකරණ ව්‍යාපාරයට අනුව මෙම ප්‍රදේශයට විශේෂ වූ මූලික ප්‍රශ්න පහත දැක්වේ. ^{1/}

- I. මාස් කන්නයේ වර්ෂා ජලය පිරිමසා ගැනීම ප්‍රමාණවත් නොවීම සහ වැවෙහි රැස් වූ ජලය අපතේ යැවීම;
- II. වැව් ජලය බෙදා හැරීමෙහි ඇති වන දුර්වලතා;
- III. ගොවිපල බලය හිඟ වීම නිසා කලට වේලාවට බිම් සකස් කිරීමට නොහැකි වීම;
- IV. මාර්ග දුර්වලතා;
- V. කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘති සේවාවන්හි අකාර්යක්ෂමතාවය.

තුඹුරු ඉඩම් වගා කිරීමේ සුක්ෂමතාවය වැඩි දියුණු කිරීම තුළින් ජනපදවාසීන්ගේ ජීවන ගතිකය නගා සිටුවීම කවිකරණ වැඩපිළිවෙලේ අවසාන අරමුණ වේ. ලබා ගත හැකි ජල සම්පත් වඩා පිරිමසන අනිදව්නි භාවිතා කිරීම මෙම වැඩපිළිවෙලෙහි මූලෝපාය වේ. නවීකරණ වැඩපිළිවෙලෙහි අඩංගු මූලික කරුණු පහත දැක්වේ.

- I. ජනපදයේ මාරිමාර්ග පද්ධතිය වැඩි දියුණු කිරීම;
- II. වඩාත් සුදුසු ජල පාලන උපක්‍රම යොදා ගැනීම සහ මාරිමාර්ග ජලය මුර ක්‍රමයට නිකුත් කිරීම;

^{1/} ව්‍යාපාරයේ පරමාර්ථයන් පිළිබඳ පැහැදිලි කිරීමක් සහ එහි උපාය මාර්ග පිළිබඳ වැඩි විස්තර ලෝක බැංකුවේ අංක 951 - සී. ඊ. දරණ වැව් මාරිමාර්ග නවීකරණ ව්‍යාපාරය ඇගයීමේ වාර්තාවේ දක්වා ඇත.

- III. වගා කටයුතු සඳහා ගොවිපල උපකරණ කලට වේලාවට සපයා දීම;
- IV. කුඹුරු ඉඩම්වල වී වෙනුවට යළි කන්නයේදී වෙනත් බෝග වගා කිරීම;
- V. පළාතේ දැනට ඇති කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපෘති සේවාවන් වඩා ශක්තිමත් කිරීම.

1.2 අධ්‍යයන පරමාර්ථ

තව ව්‍යාපාරය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මහකතදරුවේ ගොවීන්ගේ ජීවන තත්වයෙහි, ගොවිතැනෙහි සිදු වන වෙනස්කම්වල ප්‍රතිඵල අගය කිරීම සඳහා මූලික අධ්‍යයනයක් ලෙස මෙම විමර්ශනය සැලසුම් කර තිබේ. මෙහි මූලික පරමාර්ථයන් පහත දැක්වේ.

- I. ජනපදයෙහි පවතින සමාජයීය පහසුකම්, සේවා නියුක්තියේ ව්‍යුහය, ශ්‍රම භාවිතය, කෘෂි විද්‍යාත්මක භාවිතයන්, පිරිවැය, ආදායම්, ණය, අලෙවි කිරීම සහ අනිකුත් සේවාවන්හි පැවැත්ම සහ තත්වය ප්‍රමාණාත්මකව අවබෝධ කර ගැනීම;
- II. ජනපදයේ ගොවීන් සඳහා ඇති ආයතනික උපකාරක සේවාවන් සහ පොදු කාර්ය පහසුකම් හඳුනා ගැනීම;
- III. යෝජිත වැඩපිළිවෙල තුළින් අනාගතයේදී කෘෂි නිෂ්පාදනය වැඩි දියුණු කිරීමේදී මිනිස් අති විය හැකි ප්‍රධාන බාධාවන් අවබෝධ කර ගැනීම;
- IV. ජනපදයේ වර්තමාන ජනාවාස රටාව, සමාජ සංවිධානය සහ ප්‍රජාව පිළිබඳව පරීක්ෂා කිරීම.

1.3 නියැදිව

මෙම අධ්‍යයනය සඳහා ගොවිපල ඒකක තෝරා ගනු ලැබුවේ වම් සහ දකුණු ඉවුරු නියැදි සාර ලෙස යොදා ගත් සවරි හා සසම්භාවී නියැදි ක්‍රමයටයි. දකුණු ඉවුරේ ගොවි පවුල් 139 ක් සහ වම් ඉවුරේ ගොවි පවුල් 136 ක්ද ඇතුළත් වූ මුළු නියැදි ප්‍රමාණය ගොවිපල ඒකක 275 ක් වූණි (12%). කෘෂි නිෂ්පාදන දත්ත පුද්ගලික වාර්තා කර ගැනීමේ අරමුණින් මෙයින් 85 ක උප නියැදියක් තෝරා ගනු ලැබීය. වම් ඉවුරේ සහ දකුණු ඉවුරේ පිළිවෙලින් ගොවීන් 45 ක් හා 40 කින් විය සමන්විත විය.

1.4 අධ්‍යයන කාලසීමාව

මෙම අධ්‍යයනය තුළින් මහකතදරුව ජනපදයේ දැනට පිළිබඳ විශ්ලේෂණය 1976 මැයි සිට 1977 අප්‍රේල් දක්වා වූ වගා වර්ෂය පිළිබඳව යි. මේ අනුව යෝජිත නවීකරණ වැඩ

කටයුතු ඇරඹීමට පෙර වගා වර්ෂය (76 යල සහ 76/77 වහ කන්න ඇතුළත්) වෙහිදී සැලකිලිලට භාජනය කර තිබේ. මෙම කාල පරිච්ඡේදය පළාතේ මද වැසි සහිත වර්ෂ වලින් වකස් ලෙස සැලකිය හැක.

1.5 දත්ත රැස් කිරීම

විශ්ලේෂණ දත්තයන්ගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් මගින් ගොවිපල ආර්ථිකයට හා ගොවිතැන් ක්‍රමවලට විශේෂ ස්ථානයක් ලබා දී ඇත. ජනපදවාසීන්ගේ සමාජ විද්‍යාත්මක තොරතුරු, විග්‍රහයට ලක් කරන තවත් අංශයක් වේ.

දත්ත රැස් කිරීමට ප්‍රධාන වශයෙන් ක්‍රම දෙකක් උපයෝගී කර ගනු ලැබීය. පළමුවන කන්නය (76 යල) අවසානයේදී ගොවීන් 320 ක් වූ මුළු නියැදිය පිළිබඳව තොරතුරු ලබා ගැනීම ප්‍රශ්න මාලාවක් ආශ්‍රිතව සිදු කරනු ලැබීය. එහෙත් 76/77 වහ කන්නය සඳහා මෙම ගොවීන්ගෙන් 85 ක් ඇතුළත් උප නියැදියක් තෝරා ඔවුන්ගෙන් නිතිපතා ගොවිපල කාර්යයන් වාර්තා ලබා ගැනීම සිදු කෙරිණ. මේ සඳහා නිලධාරීන්ගෙන් දෙදෙනෙක් මෙම කන්නය තුළ පළාතේ නේවාසිකව නැවතී සිටි පතා ගොවීන්ගෙන් විස්තර ලබා ගන්නා ලදී. යල කන්නයේදී වගා කටයුතු නොමැතිකම නිසා වාර්තා තබා ගැනීමේ ක්‍රමයක් එම කන්නයට අවශ්‍ය නොවීය. මීට අතිරේකව දත්ත ලබා ගැනීම සඳහා වාර්තා, ඉඩම් කොමසාරිස් සහ කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ලබා ගත් ද්විතියක තොරතුරුද යොදා ගනු ලැබීය. අධ්‍යයනයට අදාළ සමාජ විද්‍යාත්මක දත්ත ලබා ගැනීම, සහ තුනක කාලයක් ජනපදයේ නේවාසිකව සිටි විවර්ධනයකු විසින් ඉටු කරන ලදී.

වගා ව්‍යාපාරයන් සඳහා සෑම ගොවියෙක් සඳහාම විස්තරාත්මක වාර්තාවන් පවත්වා ගැනීම මෙම විශ්ලේෂණයේදී දැක්ම සපයා ගත් වැදගත්ම මාධ්‍යය විය. ජනපදවාසීන් නිරත වී සිටින කුඹුරු, ගොඩ ඉඩම සහ ගේන් යන විවිධ වගා ගොවිතැන් ක්‍රම සඳහා වෙන වෙනම වාර්තා සටහන් පොත් පිළියෙල කරන ලදී. මාසි කන්නයේදී යෙදවුම් භාවිතය මෙන්ම ලබා ගත් නිමැවුම සහ නිමැවුම් පරිහරණය කල ආකාරය පිළිබඳ විස්තර රැස් කළ තොරතුරුවලට ඇතුළත් වේ. මෙම දත්ත රැස් කිරීම සඳහා තෝරා ගත් ගොවීන් මුණ ගැසීමේ කාර්යය, එම කාල පරිච්ඡේදය තුළ ප්‍රදේශයේ නේවාසිකව සිටි විවර්ධකයින් දෙදෙනෙකුට පවරන ලදී. ඒ සඳහා ඔවුහු නිතිපතා සතියකට වරක් ගොවීන් මුණ ගැසුණේය. මෙම විවර්ධකයින්ගේ කාර්යයන් දෙසතියකට වරක් පර්යේෂකයින් විසින් පරීක්ෂා කොට ඔවුන්ට උපදෙස් දෙනු ලැබීය.

කලින් අභිගදා බලන ලද ප්‍රශ්න මාලාව 76 යල කන්නය අවසානයේදී පුහුණු විවර්ධකයින් 12 දෙනෙකු මගින් සම්පූර්ණ කරන ලදී. මේ විවර්ධකයින්ගේ ශක්ති කටයුතුද පර්යේෂකයින් විසින් අධීක්ෂණය කරන ලදී. ප්‍රශ්නමාලා සමීක්ෂණයේදී මුළු නියැදියෙන් 97% ක්ම පිළිතුරු ඉදිරිපත් කරනු

ලැබීය. නමුත් වාර්තා තබා ගැනීමේ ක්‍රමයේදී එම ප්‍රමාණය 84% දක්වා අඩු විය.

ව්‍යාපාරයේ ප්‍රතිඵල නිවැරදිව තක්සේරු කිරීම සඳහා ව්‍යාපාරය 'සහිත' හා 'රහිත' සංකල්පය යොදා ගැනීමට, මහකතදරුවට සමාන 'පාලන ප්‍රදේශයක්' අධ්‍යයනය කිරීමට විමර්ශනය සැලසුම් කරන අවධියේදී අදහස් කර තිබුණි. මේ සඳහා සුදුසු පාලන ප්‍රදේශයක් හඳුනා ගැනීමේදී පෝෂක ප්‍රදේශයේ ලක්ෂණ, වර්ෂාපතන හැසිරීම් සහ ජනාකාශ රටාවන් යනාදී අංශවලට අවධානය යොමු කරවන ලදී. හවද මෙහිදී තෝරා ගනු ලබන 'පාලන' ප්‍රදේශය ඉදිරි අවුරුදු කිපය තුළදී පිටස්තර බලපෑම් වගින් වෙනස්කම්වලට ගොදුරු නොවිය යුතුය යන්න ගැනද විශේෂ අවධානයක් යොමු වූණි. මෙහිදී වාරිමාග් දෙපාර්තමේන්තුවේ උපදෙස්ද විමසන ලද අතර සහිමකට පත් විය හැකි විස්තූරක් නොලැබීම නිසා මෙම සංකල්පය යොදා ගනු නොලැබීය.

1.6 දත්ත සකස් කිරීම

1978 අවසාන භාගයේදී මිනිස් ශ්‍රමය යොදාගෙන දත්ත සකස්වීම් කරන ලදී.

II. ප්‍රභා පහසුකම්, ජනාවාස ලක්ෂණ සහ ශ්‍රම හවුදාව

ජනපදවාසීන් සඳහා අද පවතින නිවාස සහ මෙහෙයුම් පහසුකම් මෙන්ම ප්‍රදේශයේ ජනාවාස රටාව, සේවා නියුක්තිය හා ශ්‍රම හවුදාව ආදී ප්‍රධාන ජනගහණ ලක්ෂණයන්ද මෙම පරිච්ඡේදයේදී විස්තර කර තිබේ.

2.1 පරිපාලන ව්‍යුහය

ව්‍යාපාර පරිපාලනයට සම්බන්ධ සියළුම පරිපාලන කාර්යයන් නේවාසික නොවන දිස්ත්‍රික් ඉඩම් නිලධාරී වරයෙකු විසින් කරනු ලැබේ. නේවාසික ජනපද නිලධාරීන් සිව් දෙනෙකුද, ගොවිපල මට්ටමේදී සේවකයින් තිදෙනෙකුද සිහුව සහාය වේ. මෙම නිලධාරීන්ගේ ප්‍රධාන කාර්යයන් නම් ඉඩම් පරිපාලනය පිළිබඳ කටයුතු වේ. ජනපදයේ කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති කටයුතු පළාතේ කෘෂිකාර්මික උපදේශක වරයෙකු සහ කෘෂිකම්ම ව්‍යාප්ති සේවකයින් හතර දෙනෙකු විසින් ඉටු කරනු ලැබේ. ජනපදයේ වාරි ජලය නිකුත් කිරීම සහ ඇල මාර්ග නඩත්තුව ආදී සේවාවන් චිහින්තලේ වාරිමාර්ග ඉංජිනේරු වරයාගේ වගකීම යටතේ පවතී. ජනපදයේ පිහිටි රඹුදව සිට උප දිසාපති වරයෙකු අතිකුත් පරිපාලන කටයුතු කරනු ලැබේ.

2.2 කාර්ය පහසුකම්

අනුරාධපුරයේ සිට යාපනය දක්වා දිවෙන මහා මාර්ගය මහකනදරාව හරහා වැටී ඇති බැවින් මහකනදරා ජනපදයේ පිවිසීමේ සුගමතාවය සහ ප්‍රවාහන පහසුකම් මහවිලච්චියේ පවතින තත්වයට වඩා යහපත් වේ. ජනපදය තුළ මාර්ගයන්ගේ තත්වය සාමාන්‍යයෙන් දුර්වලය. අනුරාධපුරය, යාපනය, වවුනියාව සහ මන්නාරම දක්වා දිවෙන ප්‍රධාන බස් මාර්ගයේ ජනපදය පිහිටා ඇති බැවින් අනුරාධපුර සිට රඹුදව හන්දිය දක්වා ක්‍රමවත් බස් සේවාවක් තිබේ. කෙසේ වුවත් පොදු ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන්ගේ හිඟය නිසා ජනපදය තුළ ගමනා ගමනය දුෂ්කර වේ. අනුරාධපුරයේ සිට ජනපදය දක්වා ධාවනය කරනුයේ එක් බස් රථයක් පමණි. දිනකට සිව් වරක් ධාවනය කරවනු ලබන මෙම සේවය පාසැල් ළමුන් සහ දිනපතා රැකියා පිණිස යන අය විසින් වැඩි වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගනු ලැබේ. අනුරාධපුරයේ සිට රඹුදවට හැතප්ව 6 ක් ඇති පිහිටි රොටවැව දක්වා මෙහෙයුම් බස් සේවයක් දිනකට කෙටිකාලීනව ධාවනය වේ.

මීට අමතරව පුද්ගලික කුලී රථ තුනක් මෙහි තිබේ. ජනපදය තුළ ගමනා ගමනයේ ප්‍රධාන මාධ්‍යය බයිසිකලය හෝ කර්තය වේ. විමර්ශනයට භාජනය වූ පවුල් වලින් 40% කටම අවම වශයෙන් එක් බයිසිකලයක් හෝ අයත් වී තිබුණි. ප්‍රවාහන කාර්යයේදී කර්තයද ජනප්‍රිය වන අතර සෑම යායකම සාමාන්‍යයෙන් කර්ත 15 ක් පමණ තිබුණි. මෙහි ට්‍රැක්ටර් සුළු ප්‍රමාණයක්

තිබෙන අතර කෘෂිකාර්මික කටයුතුවලට අමතරව ජීවා භෞති ද්‍රව්‍ය ප්‍රවාහනය සඳහාද යොදා ගනු ලැබේ.

සහකාර වෛද්‍ය නිලධාරී වරයෙකු යටතේ බාහිර රෝගීන් සඳහා වූ ජීවපැන්පරියක් ඇතුළුව ආයුර්වේද බෙහෙත් ශාලාවක් ජනපදවාසීන්ට සේවය කිරීම සඳහා රජය විසින් පිහිටුවා ඇත. මීට අතිරේකව පුද්ගලික බවහිර වෛද්‍ය වරයෙකුද ජනපදයේ සිටියි. මැලේරියාව ජනපදයේ පැතිර පවතින ප්‍රධාන රෝගය වේ. නියැදි භෞතිගෙන් 45% ක්ම පසුගිය අවුරුදු කීපය තුළ මැලේරියාවෙන් යෙදුණු බැව් වාර්තා කර තිබේ. දූර රාමරණ කිසිවක් තම පවුලේ සිදු නොවූ බැව් 92% ක්ම වාර්තා කර තිබේ.

වව් ඉවුරේ 4 ක් සහ දකුණු ඉවුරේ 5 ක් ඇතුළත් පාසැල් 9 ක් දැනට ජනපදයේ පිහිටුවා ඇත. ජනපදය තුළ ඇති පාසැල්වල මුළු සිසුන් ප්‍රමාණය 2,491 ක් වන අතර මිනි 2,362 ක්ම 8 වන ශ්‍රේණිය හා ඊට පහළ පන්තිවල අධ්‍යාපනය ලබති.

ජනපදයේ උප තැපැල් කාර්යාල හතරක් තිබෙන අතර එයින් දුරකථන පහසුකම් ඇත්තේ රඹුව පිහිටි කාර්යාලයට පමණි. ජනපදය තුළ පුද්ගලික දුරකථන නොමැත. ලංකා බැංකු ශාඛා දෙකක් සහ ග්‍රාමීය බැංකුවක්ද ජනපදයේ පිහිටුවා ඇත.

ජනපදයේ මධ්‍යයෙහි පිහිටි රඹුවට පමණක් ග්‍රාමීය විදුලියන වැඩපිළිවෙල යටතේ දැනට විදුලිය සපයා ඇත. පොදුගලික විදුලි සැපයුමක් කිසිව නිවසකට අයත්ව නොතිබුණි. ඉන්ධන පොම්ප කිරීමේ මධ්‍යස්ථානයක් ජනපදය තුළ නොමැති අතර ගෘහ සහ වෙනත් අවශ්‍යතා සඳහා සිල්ලරට ඉන්ධන බෙදා හැරීම පුද්ගලික වෙළෙඳුන් දෙදෙනෙක් විසින් කරනු ලැබේ.

ජනපදය තුළ ශාඛා සමුපකාර සමිති 5 කි. රඹුව, වහමල්ගොල්ලුව, දොරමඩලාව, මහවැටගෝනුව සහ තබවගස්වැව යන ස්ථානවල ජීවා පිහිටා තිබේ. මෙම සමුපකාර ශාඛාවන් ප්‍රධාන වශයෙන් පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය බෙදා හැරීම කරනු ලබන අතර කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් සැපයීමේදී සුළු කාර්ය භාරයක් ඉටු කරනු ලැබේ. මීට අතිරේකව සිල්ලර තම 31 ක්, මස් කඩයක්, බයිසිකල් අවිත්වැටියා කරන ස්ථාන 4 ක් සහ හිස කෙස් කපන ස්ථාන 3 ක්ද ජනපදය තුළ ඇත. මිහිනිතලේ සහ රඹුව ප්‍රධාන අලෙවි කිරීමේ මධ්‍යස්ථාන වේ.

මහකනදරුව වැව සහ එහි තුඩා පෝෂක වැව් හට ජනපදවාසීන්ගේ වගා කටයුතුවලට පවරණිකව ගෘහ අවශ්‍යතා සඳහාද ජලය සපයා ගන්නා ප්‍රධාන මාර්ගය වේ. ස්නානය කිරීම සඳහා ජලය සපයා ගන්නා ප්‍රධාන මාධ්‍යය වැව හෝ ඇල ලෙස ජනපදවාසීන්ගෙන් 80% ක් වාර්තා කර තිබේ. විශේෂයෙන්ම වියළි කාලගුණයක් සහිත කාලවලදී මීට සඳහා ජලය සපයා ගැනීම

ප්‍රශ්නයක් බවට පත් වේ. ගොවීන්ගෙන් 40% ක් බීම සඳහා රජය විසින් සැපයූ පොදු ළිං භාවිතා කරන අතර 23% ක්ම නවතීම් අයත් ළිං වලින් ගෘහ අවශ්‍යතා පිරිමසා ගනිති.

ජනපදයේ කුඩා වී ගබඩාවන් 5 ක් අතර එහි මුළු ධාරිතාවය වී බ්‍රැසල් 4,800 ක් පමණ වේ. මෙයින් බ්‍රැසල් 3,000 ක ධාරිතාවයකින් යුත් ගබඩා දෙකක් වම් ඉවුරේ පිහිටා තිබේ. එහා කටයුතු සාර්ථක වූ කන්නවලදී මෙම ගබඩාවන්වල පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවේ. මුළු ධාරිතාවය වෙන් 5 කින් යුත් පොහොර ගබඩාවක් වම් ඉවුරේ පිහිටා තිබේ. පොහොර සඳහා ඇති පහත් ඉල්ලුම නිසා මෙම මුළු ගබඩා ධාරිතාවය පවා දැනට ප්‍රයෝජනයට ගැනෙන්නේ නැත. මුළු පරිමාණයේ පුද්ගලික හාල් මෝල් 4 ක් ජනපදය තුළ ඇති අතර ගෘහ අවශ්‍යතා සහ හාල් කෙටීම ඒවායින් සිදු කෙරේ.

සමීකෂණ අවධියේදී ජනපදය තුළ රෝද දෙකේ ට්‍රැක්ටර් දෙකක් සහ රෝද හතරේ ට්‍රැක්ටර් අටක් තිබුණි. මේවා ජනපදවාසීන් සතු ඒවා නොව වෙළඳුන් සතු ඒවා වේ. සිවුන් වැඩි දෙනෙක් රඳාව පදිංචි වෙළඳුන් වේ.

2.3 ජනාවාස රටාවන්

එහෙකදරුව ජනපදයේ ජනපද ව්‍යාපාරය යටතේ බෙදා දුන් ඉඩම්වලට අමතරව පුරාණ ගම් කීපයක්ද දක්නට ලැබේ. මෙම ගම්ව්‍යාපාරයන් කුඩා වැඩි ආශ්‍රිතව ඇති අතර කලින් මෙන් පැහැදිලි ඒකාග්‍රතාවයක් දැනට මේවායෙහි දක්නට නොමැත.

සමාජයීය වශයෙන් ජනාවාස රටාවන්හි පැහැදිලි විචලනාවයන් දක්නට ලැබේ. ජනපදයේ යායන් වැඩි ගණනකට දිවයිනේ නොයෙකුත් පළාත් වලින් පැමිණි ජාතීන් කීපයකට අයත් මිශ්‍ර ජන කොටස් පදිංචි කරවා ඇත. වැව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමේදී ජලයට යට වී ඉඩම් අහිමි වූ ප්‍රදේශවල ජන කොටස් ඉතිරි යායන් කීපයක් පදිංචි කරවා ඇත. මොවුන් වර්ගය හා කුලය අතින් විශේෂ වේ. නිදසුනක් ලෙස ජනපදයේ වම් ඉවුරේ 1, 2 සහ 3 යායන්හි එක් එක් විශේෂ වර්ගයට අයත් ජන කොටස් පදිංචි වී සිටින අතර සිවුන් ප්‍රධාන වශයෙන් තමන් අතරෙහි පමණක් ග්‍රමය, මුදල් සහ භාණ්ඩ හුවමාරු කර ගනිති. ජනපදයේ පදිංචි කරවා ඇති පිට ප්‍රදේශ වලින් පැමිණි අය මෙන් නොව මෙම ජන කොටස්වලට කොලභියට පිටතින්ද ඉඩ කඩම් ඇත. මේ නිසා මොවුන් අද පවා අතිකුණි ජනපදවාසීන්ට සාපේක්ෂව බලත කල වඩා හොඳ ආර්ථික තත්වයකින් යුක්ත වන බැව් පෙනේ.

දකුණු ඉවුරේ යායන් කීපයක මුස්ලිම් පවුල් 23 ක් ඒකරාශී වී සිටිති. මොවුන් සිංහල වාරිත්‍ර රාශියකටම පුරුදු වී ඇති අතර සිංහල භාෂාව පිළිබඳ හොඳ නිපුණත්වයකින් යුක්තය.

විශේෂයෙන් වගා කටයුතු බහුල කාලවලදී සිංහල හා මුස්ලිම් ජන කොටස් අතර පිටු වන ශ්‍රම හුවමාරුව තුළින් මෙම ජාතීන් දෙක අතර පවතින අන්තර් සම්බන්ධතාවය පෙන්නුම් කෙරේ. ජනපදයේ එකම සමාජ ආයතනයක් තුළ සිංහල හා මුස්ලිම් ජාතීන් විසින් නිලතල උසුලනු දක්නට ලැබේ. මොවුන් වැඩි දෙනෙක් වාණිජ කටයුතුවල නිරත වී සිටින අතර ජනපදයේ සාමෞහික වටිනා පැහැදිලි ජීවන රටාවකට හුරු වීමේ නැඹුරුවක් දක්වති.

විශේෂයෙන් වන්නේ ලෙස ඉඩම් දුන් යායන්හි ජන සාර ඇති කිරීමේ ප්‍රධාන ලක්ෂණය කුලය වේ. නිදසුනක් ලෙස සමහර කොටස් මුළුමනින්ම එක් විශේෂ කුලයකින් ජනාවාස කරවා ඇත. ගොවිගම කුලයට අයත් ජන කොටස් මෙහි අධික වන අතර වර්ගය සහ ආර්ථික තත්වය තුළින් උසස් තත්වයකට පත් වූ කණ්ඩායම්වලට එය නිදසුනක්ද වේ. ගොවිගම කුලය සහ අනිකුත් කුලයන් අතර කැපී සෙනෙහ සමාජ හේදයන් දක්නට ඇති අතර එය අතින් කුලයන් සමූහ ආසන්න සමාජ සම්බන්ධතා ඇති කර ගැනීමට ඉඩ දෙනු නොලැබේ. කුලයට ශ්‍රමය ලබා ගැනීමට වැනි අවස්ථාවලදී සහ විශේෂ උත්සවවලදී කාර්යයන් ඉටු කිරීමේදී ගොවිගම කුලය සහ අනිකුත් කුලයන් අතර සම්බන්ධතාවය සීමිත වේ. කෙසේ වුවද සෑම ජන කොටසකිම සම්බන්ධ වන ශ්‍රමදාන කටයුතුවලදී සහ ආගමික උත්සව අවස්ථාවලදී කුලයන් අතර යම් අන්තර් සම්බන්ධතාවයක් දක්නට ලැබේ.

මෙම ජනපදවාසීන් මෙයට අවුරුදු 20 කට ඔර පර ජනපදයේ නේවාසික වී ඇති බැවින් වර්තමාන ජනගහනයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක් දෙවැනි පරම්පරාවට අයත් වේ. ගෘහ මූලිකයින්ගෙන් 72% ක්ම අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයට අයත් ගමක්, මුල් ගම කර ගත් අයවරුන් විය. උඩරට පළාතෙන් පැමිණියවුන් අතර මහනුවර (8%) සහ කුරුමාගල (5%) දිස්ත්‍රික්කවලට අයත් අය පමණක් වූහ. සැප් පදිංචි කරුවන් (15%) පහත රට ගත් කලාපීය ප්‍රදේශ වලින් පැමිණි අය වූහ. පහත රටින් පැමිණි පදිංචි කරුවන්ට වඩා උසස් තත්වයක් උඩ රටින් පැමිණියවුන් උසුලන බව පෙනී ගොස් තිබේ. පහත රට ප්‍රදේශ වලින් ආ ජනපදවාසීන් නිතර ගැවසෙන රඹුව හන්දියේ පන්සලට යෑමෙන් උඩරට පදිංචි කරුවන් වැලඹී සිටීම මෙම තත්වය විදහා දැක්වෙන අවස්ථාවක් වේ.

2.4 ජනගහණ ලක්ෂණ

ජනපදයේ වර්තමාන ජනගහණය 13,000 ක් පමණ වේ. වාර්ෂික ජලය හිඟකම නිසා නිසි ලෙස වගා කටයුතු කළ නොහැකි, විශේෂයෙන් ජනපදයේ දකුණු ඉවුරේ 5 සහ 6 යායන්හි පදිංචි කරුවන් ඒවා අහහැර යාමත් සම්පූර්ණ දූෂිතයන්ගෙන් හෙළිදරව් වේ (ඇමුණුම 7 බලන්න). මෙම යායන්හි මුල් පදිංචි කරුවන්ගෙන් සෑහෙන ප්‍රමාණයක් තම ඉඩම් කට්ටි අත්හැර

ගොස් ඇති අතර ඉන්පසු වෙනස් පවුල් ඒවායේ පදිංචි වී ඇත. මෙලෙස ඉඩම් අතහැර යාමට ප්‍රධාන හේතුව වී ඇත්තේ වාරි ජලයේ හිඟකම නිසා වගා කටයුතුවල පවතින අප්‍රීතිය වෙයි. මේ යායවල පදිංචි කරුවන් දැඩි නියා කාලවලදී තාවකාලිකව තමන්ගේ පුල් ගම්වලට ගොස් ඇති බව පෙනේ.

වයස සහ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව මහකතදැරුවේ ජනගහණ සංයුතිය වර්ග කිරීමක් 2.1 වගුවේ දී තිබේ. ජනපදයේ ජනගහණයෙන් පහෙන් දෙකක් වයස අවුරුදු 14 ට අඩු අය වන අතර පහෙන් එක් කොටසක් වයස අවුරුදු 14 සහ 20 අතර අය වේ. තරුණ ජනගහණයේ ප්‍රමුඛත්වය මෙයින් මැනවින් පැහැදිලි වේ. ජනපදයේ වයස අවුරුදු 30 ට වැඩි ජනගහණය 24% ක් පමණි. ^{1/}

2.1 වගුව වයස හා ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය අනුව ජනගහණයේ ප්‍රතිශතක සංයුතිය

වයස් කාණ්ඩ (අවුරුදු)	පුරුෂ %	ස්ත්‍රී %	මුළු ගණන %
0 - 13	39	43	40
14 - 20	20	20	20
21 - 25	9	9	9
26 - 30	7	7	7
31 - 40	8	10	9
41 - 50	8	7	8
51 - 65	6	3	5
65 ට වැඩි	3	1	2
මුළු ගණන	100	100	100

ගොවි පවුල්වල ප්‍රමාණයන්හි ව්‍යාප්තිය දක්වන 2.2 වගුවට අනුව ගෘහයන්ගෙන් අඩක් පමණ සාමාජිකයින් 5 - 8 අතර ප්‍රමාණයකින් සමන්විත වන අතර කුඩා පවුල් වීරලය. ජනගහණයේ

^{1/} අනුරාධපුර දිස්ත්‍රික්කයේ ග්‍රාමීය අංශයේ වයස අවුරුදු 30 ට හා ඊට වැඩි ජනගහණය 26% ක් වේ. 1971 ජනගහණ සංගනනය - ජන සහ සංඛ්‍යා ලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව

තරුණ සාමාන්‍යය සහ ගොවි පවුල්වල ප්‍රමාණයේ විශාලත්වය, අනාගත සාවධීන වැඩිපිළිවෙලවල් විසින් අවධානය යොමු කළයුතු වැදගත් ප්‍රශ්නයන් වේ.

2.2 වගුව පවුල්වල ප්‍රමාණයේ ව්‍යාප්තිය

පවුලක සාමාජිකයින් ගණන	ශතයක් (%)
2 සහ අඩු	6
3 - 4	16
5 - 6	31
7 - 8	24
9 - 10	16
11 - 12	6
13 - 14	1
මුළු ගණන	100

වහිතකරයේ ගොවිපල මෙහෙයුම් කරුවන් ලබා ගත් අධ්‍යාපන තත්වය ඒලෙට පරිණා කර තිබේ. එය පහත වගුවේ දක්වා ඇත.

2.3 වගුව ලබා ගත් අධ්‍යාපන මට්ටම අනුව ගොවිපල මෙහෙයුම් කරුවන් වර්ග කිරීම

	(%)
පාසැල් නොගිය	22
5 වන ශ්‍රේණිය දක්වා	55
10 වන ශ්‍රේණිය දක්වා	21
අ.පො.ස. සමත්	2
සියළුම මෙහෙයුම් කරුවන්	100

මෙහෙයුම් කරුවන්ගෙන් පහෙන් එකකට පමණ පාසැල් අධ්‍යාපනයක් නොවීය. ඔවුන්ගෙන් අඩක් පමණ 5 වන ශ්‍රේණිය දක්වා අධ්‍යාපනය ලබා ඇති අතර 21% ක් 10 වන ශ්‍රේණිය දක්වා ඉගෙනුම ලබා ඇත. තෙස් වුවත් ඉතා සුළු දෙනෙකුට හැරුණු විට සෑම ගෘහ මූලිකයෙකුටම කියවීමේ සහ ලිවීමේ හැකියාව තිබුණි.

අදහස් දැක්වූ ගොවීන්ගෙන් 55% ක්ම තම පිරිමි දරුවන් අවම වශයෙන් අ. පො. ස. (සාමාන්‍ය පෙල) දක්වා පාසැල් යැවීමට අදහස් කරගෙන පිරිමි අතර 18% ක් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමට කැමැත්තෙන් සිටිති. තමන්ගේ ගැහැණු දරුවන්ට අධ්‍යාපනය ලබා දීම පිළිබඳව කරුණු විමසීමේදී ඔවුන්ගෙන් 82% කට අවිනිශ්චිත අධ්‍යාපනයක්වත් ලබා දීමට අවශ්‍ය වූ අතර 20% ක් විශ්ව විද්‍යාල අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමට බලාපොරොත්තු වී සිටියේය. තම දරුවන්ට උසස් අධ්‍යාපනයක් ලබා දීමට ඔවුන් දක්වන කැමැත්ත තම දරුවන්ට සරිලා ගියාටත් ලබා දීමේ අපේක්ෂාව ඉටු කර ගැනීමේ වක් පියවරක් වේ. සමීක්ෂණයට භාජනය කළ ආගමන් 70% ක්ම තම පිරිමි දරුවන්ට කෘෂිකම්මයෙන් පිටත විශේෂයෙන් ලිපිකාර තත්වයේ රැකියාවකවත් නිරත කරවීමේ අභිලාෂයෙන් සිටියහ. ගැහැණු දරුවන් තම නිවසින් පිටත රැකියාවක යෙදවීමට කැමැත්තක් දැක්වූයේ දෙවැනියන්ගෙන් හතරෙන් කොටසක් පමණි.

2.5 සේවා නියුක්තිය සහ ශ්‍රම හමුදාව

ජනපදයේ රැකියා ලබා ගත හැකි ප්‍රධානතම වාර්ගය කෘෂිකාර්මික අංශයයි. කෘෂිකම්මය තම ප්‍රධාන කාර්යය ලෙස පිරිමි ශ්‍රම හමුදාවෙන් 82% ක්ම වාර්ගා කර ඇති අතර ගැහැණු ශ්‍රම හමුදාවෙන් 43% ක් තමන්ගේම ගොවිපලෙහි වගා කටයුතුවල නිරත වී සිටිති (2.4 වගුව). පිරිමි ශ්‍රමයෙන් 8% ක් ජනපදය තුළ සහ පිටත කුලී ශ්‍රමිකයන් ලෙස සේවය කරති. වෙළඳාම වැනි කටයුතුවල නිරත වී ඇත්තේ ඉතාමත් සුළු පිරිසක් පමණි. තමන්ට කිසිම රැකියාවක් නොමැති බැව් 4% ක් දක්වා ඇති අතර ඔවුන් අති තැනක රැකියාවන් සොයාගැනීමේ පසු වෙති. කෙසේ වුවද මෙහි කෘෂිකාර්මික කටයුතුවල පවතින කැපී පෙනෙන වාර්ගික සමාජ විභේදනය නිසා විශාල ප්‍රමාණයේ උණ සේවා නියුක්තියක් ඒ හා බැඳී පවතී.

2.4 වගුව ශ්‍රම හමුදාවේ ප්‍රාථමික කාර්යය සහිත පුරුෂ භාවයට අනුව වර්ග කිරීම

ප්‍රාථමික සේවා නියුක්තිය	පුරුෂ (%)	සෞම්‍ය (%)	මුළු ගණන (%)
කෘෂිකාර්මික සහ රැකියා	82	43	66
කෘෂිකාර්මික කුලී වැඩ	5	-	3
කෘෂිකාර්මික නොවන කුලී වැඩ	3	-	2
ගෘහ කටයුතු	-	55	23
වෙළඳාම	1	-	-
රාජ්‍ය සේවය	4	-	2
සේවා නියුක්තිය (ගෘහනියන් හැර)	5	2	4
	100	100	100

ඉම හමුදාවේ ද්විතියක සේවා නියුක්තිය හඳුනා ගැනීම සඳහාද දත්ත රැස් කරනු ලැබීය.

2.5 වගුව ඉම හමුදාවේ ද්විතියක කාර්යය සූචි පුරුෂ භාවය අනුව වර්ග කිරීම

ද්විතියක සේවා නියුක්තිය	පුරුෂ (%)	සූචි (%)	මුළු ගණන (%)
කෘෂිකාර්මික සහ රැකියා	30	75	48
කෘෂිකාර්මික කුලී වැඩ	41	7	28
කෘෂිකාර්මික නොවන කුලී වැඩ	19	-	12
ගෘහ කටයුතු	-	17	7
වෙළඳාම	5	-	3
වෙනත්	5	1	2
සියළුම	100	100	100

මහකතරු වන ජනපදයේ වැඩිහිටි පිරිමින්ගෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක (60%) ප්‍රධාන ද්විතියක කාර්යය තම ඉමය කුලියට දීමයි. මෙලෙස ජනපදය තුළ වෙනත් සේවා නියුක්තිය අවස්ථාවන් නොමැති යළි කන්තයේදී වැඩි වශයෙන් කුලී ඉමකයන් ලෙස අසල්වැසි ගම්වලට සිටුන් ඇදී යති. ගැහැණුන් අතුරින් හතරෙන් තුනක් ද්විතියක කාර්ය ලෙස තම ගොවිපල කටයුතුවල නිරත වී සිටියෙහිය.

2.6 පවුල් ඉම සංයුතිය

මහකතරු වේ පවුලක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය 6.5 ක් පමණ වේ. කෘෂිකාර්මික කාර්යයන්හි නිරත වී සිටින වැඩිහිටියන්ගේ සංයුතිය පහත දැක්වෙන පරිදි වේ.

		පිරිමි	ගැහැණු	මුළු
තම ගොවිපලෙහිම සේවයේ නියුක්ත (පුණ්කාලිත)	(ගණන)	1.5	0.5	2.0
	(%) [†]	23	8	31
ගොවිපල කටයුතුවල සේවයේ නියුක්ත (අධිකාලිත)	(ගණන)	0.3	0.6	0.9
	(%)	4	9	13

[†] පවුලක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය වන 6.5 ප්‍රතිශතයක් ලෙස

2.7 නිවාස සහ අදාළ පහසුකම්

වෙනත් ජනපද ව්‍යාපාරවලදී මෙන් නොව මහකතරුව ජනපදවාසීන්ගෙන් වැඩි දෙනෙකුට ඉඩම් බෙදා දෙන ලද සමයේදී රජය විසින් සවිර නිවාස සපයා දෙනු නොලැබීය. කෙසේ වුවත් එම අවස්ථාවේදී නිවාස ඉදි කර ගැනීමට මුදල් ආධාර රජය විසින් සපයන ලදී. මේ රේඛාවෙන් මහකතරුවේ ජනපදවාසීන් වැඩි දෙනෙකු තමන් විසින්ම තම නිවාස ඉදි කර ගනු ලැබීය. මෙය විශේෂයෙන් යාය 5 සහ 6 හි දැක්වීමට ලැබේ. එම ඉවුරේ නිවාස වලින් 13% ක් ගඩොල් හා සිමෙන්ති වලින් නිම කර ඇති අතර 29% කට ජල වහලක් සහිත නිවසක් ඇති බැව් වාර්තා කර තිබේ. නමුත් දකුණු ඉවුරේ මෙම තත්වය පිළිවෙලින් 11% ක් සහ 19% ක් වේ. සමීක්ෂණයට ලක් කල ගෘහයන්ගෙන් 34% කටම කිසිව වැඩිකිලි පහසුකමක් නොමැති වීම සැලකිය යුත්තකි. තවත්ගේ මූලික පහසුකම් සපයා ගැනීමට පවා ජනපදවාසීන් රජය මත රැඳී සිටින ප්‍රමාණය මෙම තත්වයෙන් පැහැදිලි වේ. එම ඉවුරේ ගෘහයන්ගෙන් 6% කට ජල මුද්‍රිත සහිත වැඩිකිලි තිබුණු අතර එම ඉවුරේ තිබුණේ 2% කට පමණි.

ජනපදයේ එම ඉවුරේ 37% ක්ද, දකුණු ඉවුරේ 24% ක්ද ජනපදිකයින් රජය විසින් සපයන ලද ජනපද නිවාසවල පදිංචි වී සිටිති. ඒවා පොදු සැලැස්මකට අනුකූලව තනා ඇති අතර එක් නිවසක් කාමර දෙකක්, ආලිනිදයක්, උළු සහිත වහලක්, සවිර බිත්ති සහ සිමෙන්ති පොලොවකින්ද යුක්ත වේ. මෙම නිවාස වලින් වැඩි කොටසක් කිසිව අමන්වැඩියාවක් නොකිරීම නිසා ගරා වැටුණු තත්වයක පවතී. එම නිවාසවල යම් වැඩි දියුණු කිරීමක් කළ බැව් වාර්තා කර තිබුණේ අහලෝස්සක් පමණි. ජනපදයේ ගොවීන් සතුව තිබූ උපයෝගී භාණ්ඩ අතර බිත්ති සිරලෝසු (12%), පැට්‍රොමැක්ස් ලාම්පු (27%), මහන මැණිත් (18%), ගුවන් විදුලි යන්ත්‍ර (27%), බයිසිකල් (40%) සහ කර්ම (12%) වැදගත් වේ. සාමාන්‍යයෙන් ජනපදයේ අවසාන කොටස්වල පිහිටි 4, 5 සහ 6 යන යායන්හි ගොවීන්ගේ දුර්වල ජීවන තත්වය සැලකිය යුතු වේ.

ගොවීන්ට අයත්ව තිබුණේ කෘෂිකාර්මික උපකරණ ඉතා සුළු ප්‍රමාණයකි. ශෙල් ඉසින යන්ත්‍රයක් අයත්ව තිබුණේ ගොවීන් පනහකින් එක් අයෙකුට පමණක් වන අතර වතුර පොම්පයක් අයත්ව තිබුණේද ගොවීන් පනහකින් එක් අයෙකුට පමණි. සිචර්, රොටර් වීඩර් සහ කුඩු ඉසින යන්ත්‍ර වැනි කෘෂිකාර්මික උපකරණ කිසිව නියැදි ගෘහයකට අයත්ව නොතිබුණි. 24% කට ලී නගුල් අයත්ව තිබුණි. යකඩ නගුල් අයත්ව තිබුණේ ජනපදවාසීන්ගෙන් 3% කට පමණි. වර්තමානයේ මහකතරුවේ ගොවිතැන යන්ත්‍ර උපකරණ සමඟ සම්බන්ධ වී තැබී බවත් ප්‍රධාන වශයෙන් පවුල් ශ්‍රමය මත කේන්ද්‍ර ගත වී ඇති බවත් මෙම දැක්වීමෙන් පැහැදිලි වේ.

2.8 සත්ව සම්පත්

සැලකිලිමත් භාජනය කරන ලද ගොවි පවුල් 275 කින් මී හරකුන් ඇති කරන බැව් වාර්තා කර තිබුණේ 11% ක් පමණි. වාර්තා කළ එක් ගොවිපලකට සාමාන්‍යයෙන් මී හරකුන් 10 ක් පමණ අයත් විය. එළ හරක් ඇති කිරීම වඩා සාමාන්‍ය වූ අතර (28%) වාර්තා කළ එක් ගොවිපලකට සාමාන්‍යයෙන් එළ හරකුන් 9 ක් අයත් විය. ශාඛ අවශ්‍යතා සඳහා ශ්‍රී ලංකා නිවෙස් කීපයක කුකුළන් ඇති කිරීම හැරුණු විට වෙනත් වර්ගවල සතුන් සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඇති කිරීමක් ප්‍රකාශය තුළ සිදු නොවේ.

III. ගොවිජල සංයුතිය, ඉඩම් භාවිතය සහ ජල සම්පාදනය

මෙම පරීක්ෂණයේදී ගොවිජල අයිතියේ සවිභාවය, ඉඩම් භාවිතය සහ වගා සුඤ්චතාවය පිළිබඳව ප්‍රධාන වශයෙන් අවධානය යොමු කර තිබේ. මෙහි අවසාන භාගයේදී ප්‍රදේශයේ දැනට පවතින වාරිමාර්ග ක්‍රමයේ තත්වය සහ ජලය නිකුත් කිරීමේ යෝජිත වෙනස් කිරීම් පිළිබඳ ගොවීන්ගේ අදහස් සාකච්ඡා කර තිබේ.

3.1 ඉඩම් පැවරීමේ ක්‍රමය

වහනකදරුව ජනපදයේ ජනාකාරී ක්‍රමය යටතේ ඇති ජල සම්පාදනය කළහැකි මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණය වම් ඉවුරේ 2,850 ක් සහ දකුණු ඉවුරේ 3,150 ක් ඇතුළත්ව අක්කර 6,000 ක් පමණ වේ. මෙම ව්‍යාපාරය අදියර දෙකකින් යටතේ දියුණු කර තිබේ. පළමු අදියර 1958 දී ආරම්භ කළ අතර අක්කර 4,020 ක් ජල සම්පාදනය කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි (වම් ඉවුරේ 2,520 ක් සහ දකුණු ඉවුරේ අක්කර 1,500 කින් සමන්විතය). දෙවන අදියරට අයත් වන ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 2,000 කි. 1960 ගණන්වල අග භාගයේදී ආරම්භ වූ මෙම දියුණු කිරීම්වලට 3 'ඒ', 5 සහ 6 යන යායවල් අයිති විය. මෙම කාලය තුළදී උස්සාන වාරිමාර්ග පහසුකම්ද රජය විසින් සපයනු ලැබීය. මෙම වැඩපිළිවෙල යටතේ යාය 1 සහ 2 හි, ප්‍රධාන ඇල මාර්ගයේ ගොඩ ඉඩම් අක්කර 171 ක පමණ අතිරේක ආහාර බෝග වැවීමට ජලය සපයනු ලැබීය. මෙම කාර්යය සඳහා ප්‍රධාන ඇලෙහි නල සවි කරනු ලැබූ අතර රජයේ වියදමින් ගොඩ ඉඩම්වල අවශ්‍ය ඇල මාර්ගයන්ද සකස් කරනු ලැබීය. කෙසේ වුවද අද මෙම උස්සාන වාරිමාර්ග ක්‍රමය ප්‍රයෝජනයට නොගෙන පවතී.

3.1 වගුව යායකට ආව කුඹුරු ඉඩම්වල ව්‍යාප්තිය

යාය අංකය	වම් ඉවුරේ කුඹුරු අක්කර ප්‍රමාණය		යාය අංකය	දකුණු ඉවුරේ කුඹුරු අක්කර ප්‍රමාණය	
	බෙදා දුන්	වෙනත් ^{1/}		බෙදා දුන්	වෙනත් ^{1/}
1	267	-	1	435	20
2	402	-	2	492	261
3	423	10	3	111	-
4	363	120	4	141	34
3 'ඒ'	266	-	4 'ඒ'	356	75
5	552	120	5	960	260
6	250	100			
	2,523	350		2,495	650

^{1/} ජනපදය තුළ කුඩා වැව් වලින් ජලය ලබා ගන්නා ග්‍රාමීය කුඹුරු ඉඩම්

3.2 කාර්යාලීන ඉඩම්-අයිතිය

මෙම ව්‍යාපාරය යටතේ එක් පදිංචි කරුවකුට බෙදා දුන් මූලික ගොවිපල ඒකකය, කුඹුරු අක්කර 3 කින් සහ ගොඩ ඉඩම් අක්කර 2 කින් සමන්විත වේ. කෙසේ වුවද ජනපදයේ 3 'ඒ' සහ 5 යන යාපවල ඉඩම් ඒකකය කුඩාය. එය කුඹුරු ඉඩම් අක්කර 2 කින් සහ ගොඩ ඉඩම් අක්කර 1 කින් යුක්තය.

3.2 වගුව ගොවිපල කාර්යාලීන ඉඩම් අයිතියේ සංයුතිය - 76/77 මහ

අයිතියේ සමාජය	කුඹුරු (අක්කර)	ගොඩ ඉඩම් (අක්කර)	හේන් (අක්කර)
බෙදා දුන් ඉඩම්	2.7	1.5	-
පුරාණ ඉඩම්	.8	.2	-
අනවසර ඉඩම්	.3	.3	1.8
මුළු ගණන	3.8	2.0	1.8

1/ මෙම ජනපද ව්‍යාපාරයට අයත් වූ පුරාණ ගම්වල ඉඩම්

තමන්ට බෙදා දුන් ඉඩම්වලට අමතරව ජනපදයේ ගොවීන් යාබද පුරාණ ගම්වල ඉඩම් මෙන්ම ජනපදය තුළ හා පිටත අනවසරයෙන් අල්වා ගත් ඉඩම්වලද ගොවිතැන් කරති. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 76/77 වැස් කන්නයේදී ගොවිපලක වගා කළ සාමාන්‍ය ඉඩම් ප්‍රමාණය අක්කර 7.6 ක් විය. මෙයින් අක්කර 1.8 ක් හේන් විය. මහවිලච්චිය හා සැසඳීමේදී මෙහි හේන් වගා කෙරෙන ප්‍රමාණය කුඩාය. මෙම වැස් කන්නයේදී ගොවීන්ගෙන් 60% ක් පමණ හේන් වගා කර තිබුණි. ආයතන ප්‍රඥ්‍යයේ පුදුසු කැලෑ ඉඩම් නොතිබීම, හේන් ගොවිතැනෙහි තිරණ වූ ප්‍රමාණය අඩු වීමට ප්‍රධාන හේතුව වී තිබේ. වැස් කන්නයේ වාර්තා කළ ගොවිපලක හේතක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය අක්කර 3 කි. යල කන්නයේදීත් හේන් ගොවිතැන කර තිබුණේ ගොවීන් සුළු ගණනක් පමණි (40%). 3.3 වගුවේ දක්වා ඇති පරිදි වැස් කන්නයේ වාර්තා කළ හති ගොවිපලක හේන් ඉඩමෙහි ප්‍රමාණය අක්කර 0.5 සිට 9 දක්වා සැලකිය යුතු අන්දමින් වෙනස් වී තිබුණි. වගා කළ හේන් වලින් තුනෙන් කොටසක් අක්කර 2 ට වඩා අඩු වූ අතර තවත් හතරෙන් කොටසක් ප්‍රමාණයෙන් අක්කර 2 සිට 3 අතර විය.

3.3 වගුව වගා කළ හේන් ඉඩම්වල ප්‍රමාණයන්ගේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ

ප්‍රමාණය (අක්කර)	වාර්තා කළ ගොවිතී ගණන (%)
0 - 0.9	16
1.0 - 1.9	16
2.0 - 2.9	24
3.0 - 3.9	10
4.0 - 4.9	20
5.0 - 8.9	14
	100

3.4 වගාවේ සාම් සහ පරිදි ගොවි ප්‍රදේශ 25% පමණ පිරිවිලිය. නිරවුණ පැහැයේ 4 ට වඩා වැඩි දුරකි. වේ අඟුණ සේනව යටතේ හා මධ්‍යම පරිදියේ වගාවේ කාලයේ ගොවිතී පිරිවිලිය වඩාදු කපන බැවි පිරිවිය හැක.

3.4 වගුව ගොවිපල නිවසෙහි සිට හේතව අති දුර ප්‍රමාණය

දුර ප්‍රමාණය (හතරප්පම)	වාර්තා කළ ගොවිතී ගණන (%)
< 1.0	33
1.0 - 1.9	25
2.0 - 3.9	18
4.0 - 5.9	16
6 සහ වැඩි	8
	100

තුළුරු ගොවිතැනේදී ගොවිතීගෙන් 30% ක් අක්කර 3 ට වඩා වැඩි ඉඩම් ප්‍රමාණයක් වගා කර අති බැවි සහේ. යාබද ප්‍රදේශ ගම්වල ඉඩම් සහ අනවසරයෙන් අල්ලා ගත් ජලය සපයා ගත හැකි ඉඩම්ද යටතේ අතුළත් වේ.

3.5 වගුව

වගා කළ කුඹුරු ඉඩම්වල ප්‍රමාණයන්ගේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 වග

ගොවිපලකට වගා කළ ප්‍රමාණය (අක්කර)	වාර්තා කළ ගොවීන් ගණන (%)
0 - 0.9	3
1.0 - 1.9	42
2.0 - 2.9	25
3.0 - 3.9	14
4.0 - 7.9	16
සියළුම ප්‍රමාණයන්	100

✓ පුරාණ ඉඩම්ද ඇතුළත් වේ

කලින් දැක්වූ පරිදි මහකතදරාගේ වගා කළ ජල සම්පාදනය කළ නොහැකි ගොඩ ඉඩම්වල සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය ගොවිපලකට අක්කර 2.0 යි. ශාශ්‍ය වුවත් මෙම වගා කළ ඉඩම් ප්‍රමාණය මුළු ඉඩම් අයිතියෙන් කොටසක් පමණි. මුළු ගොවීන් ප්‍රමාණයෙන් අඩක් පමණ වගා කර තිබුණේ ගොවිපලකට අක්කර 1.0 වඩා අඩු ගොඩ ඉඩම් ප්‍රමාණයක් බැවි 3.6 වගුවෙන් පැහැදිලි යි.

3.6 වගුව

ගොවිපලක වගා කළ ගොඩ ඉඩම්වල ප්‍රමාණයන්ගේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 වග

ගොවිපලකට වගා කළ ප්‍රමාණය (අක්කර)	වාර්තා කළ ගොවීන් ගණන (%)
0 - 0.4	18
0.5 - 0.9	35
1.0 - 1.4	22
1.5 - 1.9	12
2.0 - 2.4	10
2.5 සහ ඉහළ	3
සියළුම ප්‍රමාණයන්	100

3.3 ගොවිතැනි ක්‍රම

නිතිපතා වගා කිරීම සඳහා සංවර්ධිත ගොඩ ඉඩමක් සමඟ ජල සම්පාදිත මඩ ඉඩම් කට්ටියක් ලබා දී තිබියදීත්, හමන්ගේ-බොදා දුන් ඉඩම් කට්ටිය මත ගොවිතැනි රැකියාවේ ප්‍රමාණය සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වෙනස් වී ඇති බව 3.7 වගුවෙන් පැහැදිලි වේ. බොදා දුන් ගොඩ ඉඩම් සහ මඩ ඉඩම මත මුළුමනින්ම රැකියා සිටියේ ගොවිතැනිගෙන් 25% ක් පමණි. එය සලකා බැලිය යුතු වැදගත් කාරණයක් වේ.

3.7 වගුව වගා කාර්යයන්ට අනුව ගොවිපලවල් යොදා ගත් ගොවිතැනි ක්‍රම වර්ග කිරීම

ගොවිතැනි ක්‍රමය	යල කාර්යය		මහ කාර්යය	
	වාර්තා කළ ගොවිතැනි ගණන (%)	වාර්තා කළ ගොවිපලක සාමාන්‍ය ඉඩම් ප්‍රමාණය (අක්කර)	වාර්තා කළ ගොවිතැනි ගණන (%)	වාර්තා කළ ගොවිපලක සාමාන්‍ය ඉඩම් ප්‍රමාණය (අක්කර)
ගොවිතැනි තොකල	30	-	-	-
තුඹුරු පමණක්	-	-	-	-
ගොඩ ඉඩම් පමණක්	29	1.3	1	0.9
හේන පමණක්	18	2.4	1	3.8
තුඹුරු සහ ගොඩ ඉඩම් පමණක්	-	-	25	3.2
තුඹුරු සහ හේන පමණක්	-	-	16	7.1
ගොඩ ඉඩම සහ හේන පමණක්	23	4.06	6	4.0
තුඹුරු, හේන සහ ගොඩ ඉඩම	-	-	51	6.7
සියළුම ගොවිපලවල්	100	1.7	100	4.7

ජනපදයේ ගොවිතැනි ඒ ඉ කාර්යයන්හි නිරත වන බැවින් මාස් කාර්යයේදී ජනපදයේ ගොවිතැනි ක්‍රමයන් වී ගොවිතැනිත් සෑහෙන ඇත් වීමක් සෑහීමක් කරයි. කෙසේ වුවත් කිසිම කාර්යයකදී ගොවිතැනි වී ගොවිතැන මත මුළුමනින්ම විශ්වාසය තබන්නේ නැත. යල කාර්යයේදී වී ගොවිතැන කිසියම්ම සිදු වී නැත. මාස් කාර්යයේදී වී ගොවිතැන අතින් සියළුම ගොවිතැනි කටයුතුවලට වඩා ප්‍රධාන වේ. වී ගොවිතැනට අතිරේක වශයෙන් ගොවිතැනි වෙනස් ප්‍රමාණයන්ගෙන් යුත් හේන සහ ගොඩ ඉඩම් වගා කරනු ලැබේ. ගොවිතැනිගෙන් 51% ක් මාස් කාර්යයේදී සියළුම වගා කාර්යයන්හි නිරත වී සිටි අතර එය ගොවිතැනි විසින් බහුලව යොදා ගැනෙන ගොවිතැනි ක්‍රමය වේ.

3.4 ඉඩම් හැවිතය

ගොඩ ඉඩම් වගා පුනර්ජනනාව සඳහා පහත් බැව් පෙනේ. වගා කළ ඉඩම් ප්‍රමාණය ඉඩම් අයිතියෙන් අඩක් පමණක් විය.

ගොවිපලකට අයිති ඉඩම් ප්‍රමාණය	අක්කර 2.0
යල කන්නයේ බෝග වටා තිබුණු ප්‍රමාණය	අක්කර 1.1
මාස් කන්නයේ බෝග වගා කර තිබුණු ප්‍රමාණය	අක්කර 1.0

මෙම ඉඩම් වලින් වැඩි කොටසක වූයේ ගෙවතු බෝග වන අඹ, පුරුහො, කොස්, දෙහි සහ පොල් වැනි සර්ව බෝග යි. ජල සම්පාදනය කර ගත නොහැකි මෙම ගොඩ ඉඩම්වල ගෘහ පරිහෝජනය සඳහා පොල් වැනි බෝග වැවීමට ජනපදවාසීන් ප්‍රයත්නයක් දැරූ තිබෙන බවද පැහැදිලි වේ. මෙයට අතිරේකව වියළි කාලගුණයක් සහිත කන්න තුළදී සුළු වශයෙන් හෝ ප්‍රදේශ ආදායම් ඉපැයීමේ මාර්ගයක් ලෙසද මෙවැනි බෝග වැදගත් වේ.

ගොඩ ඉඩම් පුළුල් අන්දමින් වාර්ෂික බෝග වගා කිරීමක් දැනට දකිනට නොලැබේ. බොහෝවිට මෙහි වගා කරනුයේ ප්‍රධාන වශයෙන් මයිසොක්කා හා කුරක්කන් වැනි ගෘහ පරිහෝජනය සඳහා වූ බෝගයන් යි. වැදගත් ප්‍රදේශ බෝග වන මිරිස් සහ දුම්කොළ ආදිය විශාල වශයෙන් වගා කිරීමක් සිදු නොවේ. ජලය සපයා ගත හැකි මාර්ග හිඟකම මෙයට ප්‍රධාන හේතුව ලෙස ගොවීන් පෙන්වා තිබේ. ජනපදයේ ගොවීන් විසින් ගොඩ ඉඩම් වටන ලද වාර්ෂික බෝගයන් නම්:

බෝගය	වගා කළ ප්‍රමාණය වගා කළ මුළු ඉඩම් ප්‍රමාණයේ % ලෙස
මයිසොක්කා	18
කුරක්කන්	16
බට ඉරිඟු	15
කවිටි	14
මිරිස්	13
ලඳු	8
මෙතන් බෝග ^{1/}	<u>16</u>
	<u>100</u>
	===

^{1/} දුම්කොළ, මුං ඇට, රට කපු හා එළවළු ආදිය යටතේ වූ ඉඩම් ප්‍රමාණය ඇතුළත් වේ.

දැනට කුසුරු ඉඩම්වල මාස් කන්නයේදී වී පමණක් වගා කරනු ලැබේ. ජල හිඟය නිසා යළි කන්නයේදී කුසුරු ගොවිතැන් කර නොතිබුණි.

කාල පරිච්ඡේදය	වගා භූඝ්‍රමභාවය (%)
76 යල	0
76/77 වග	45
වාර්ෂික	45

මාස් කන්නයේ කුසුරු ඉඩම්වල වගා භූඝ්‍රමභාවය 45% කි. මෙම පහත් ප්‍රමාණයට ප්‍රධාන හේතුව මෙම කන්නය තුළ පැවති වාරිමාර්ග ජල හිඟයයි. මේ ජල හිඟය නිසා කුසුරු ගොවිතැන ප්‍රධාන සොරොච්ච අසල යායන් කීපයකට සීමා විය. සාමාන්‍යයෙන් මෙම ජනපදය තුළ මාස් කන්නයකදී කුසුරු ඉඩම් වලින් 100% ක වගා භූඝ්‍රමභාවය ලබා ගත හැක්කේ අවුරුදු කීපයකට වරක් පමණි. මෙය ප්‍රධාන වශයෙන් වර්ෂාපතනය හා බැඳී පවතී.

ප්‍රධාන වශයෙන් කුරක්කන්, මීරිය, කවිපි, බඩ ඉරිඟු සහ චලවච වැනි වාර්ෂික බෝග කීපයක් හේතුවල වගා කරනු ලැබේ. දුම්කොළ, පුංඤ්ඵ, ගොඩ වී, උඳු හා අබ වගා කළ ඉඩම් ප්‍රමාණය අනුව බලනවිට ඒතරම් වැදගත් තැනක් නොගන්නා හේතුවෙන් බෝගයන් වේ. වගා කළ හේතුව නිසි ප්‍රමාණයෙන් 60% ක් බඩ ඉරිඟු යටතේද, 15% ක් පමණ මීරිය යටතේද පැවතුණි. හාල් සඳහා සම්ප්‍රදායික ආදේශනයක් වන කුරක්කන් සඳහා ජනපදයේ ගොවීන් විශේෂ අවධානයක් යොමු කිරීම, මහකනදරුව ජනපදයේ වී ගොවිතැනෙහි පවතින අවිනිශ්චිතතාව නිසා වූවක් විය හැකිය. ඒ හැරුණුවිට වය හේතුවෙන් ගොවිතැන් ක්‍රමයට හොඳින් ගැලපෙන ආර ග්‍රමය සහ අතිකුණ් යෙදවුම් අවශ්‍ය වන්නේද සුළු වශයෙනි.

3.5 ජල සම්පාදනය සහ මඩ ඉඩම් භාවිතය

ජනපදයේ වී ගොවිතැන මාස් කන්නයට පමණක් සීමා වන ආර එහි සාර්ථකත්වය දෝ පවතිනුයේ මාස් කන්නයේ අග භාගයේදී වාරි ජලය ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව මතය. සාමාන්‍යයට පූර්ව වසර දෙකේදී ඇති වූ වාරි ජල හිඟකම නිසා කන්නයේ අග භාගයේදී බෝග පැව වීම් සිදු වී තිබුණි.

කන්න රැස්වීමේදී තීරණය කර ගත් දිනවලට අනුව ගොවීන් වගා කටයුතු ආරම්භ නොකිරීමේ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ජල ප්‍රශ්නය තවත් උග්‍ර වී තිබේ. ජනපදයේ ගොවීන් වී වැපිරීම

එකවර සිදු කරන්නේ නැත. ප්‍රමාද වී ව්‍යුත්ත ලද කුඹුරු නිතරම වාරි ජල හිඟයට මුහුණ දෙන අතර බෝග පාළුවීමද සිදු වේ. පසුගිය වසර කීපයක එහෙයුමකට වේ වී ගොවිතැනෙහි ස්ථාවරත්වය පිළිබඳ ලබා ගත් දත්තයන් 3.8 වගුවේ දක්වා ඇත.

3.8 වගුව එහෙයුමකට ජනපදයේ වී ගොවිතැනෙහි තත්වය (71 - 76)

	මහ කන්නය					
	70/71	71/72	72/73	73/74	74/75	75/76
වී ගොවිතැනෙහි යෙදුණු ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය	71	67	34	18	20	25
වගා පාළුවීම් වාර්තා කළ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය	48	51	70	95	80	75
	යල කන්නය					
	71	72	73	74	75	76
වී ගොවිතැනෙහි යෙදුණු ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය	20	7	6	-	-	-
වගා පාළුවීම් වාර්තා කළ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය	40	35	1	-	-	-

ඉහත දත්තයන්ට අනුව මෙම ජනපදයේ කුඹුරුවල වාස් කන්නයේදී පවා වී ගොවිතැනේ කෙටි අති ප්‍රමාණය පිළිබඳව සැහිල්කම පත් විය නොහැක. විශ්වාසදායක ජල සැපයුමක් නොමැති වීම මෙම තත්වයට ප්‍රධාන හේතුව වී තිබේ. වී ගොවිතැනෙහි අඩු වීමේ ප්‍රවණතාවයන් පිළිබිඹු කරන පසුගිය වසර පහ සාමාන්‍යයෙන් මුළු වියළි කලාපයටම වර්ෂාපතනය හිඟ කාලසීමාවක් විය.

76/77 වාස් කන්නයේදී නියම කාලවල සාමාන්‍යයෙන් සිදු වෙන ලෙසට ජනපදයේ සියළුම ගොවිභූ බෙහිම ක්‍රමයට වී ගොවිතැනේ කළේය. මෙම ක්‍රමයට අනුව ජලය ඉතිරි කර ගැනීමේ අරමුණින් වැවට ඇසෂීතව පිහිටි කුඹුරු යාය වලින් එක සමාන ඉඩම් කැබැලිලක් වගා කිරීමට ජනපදයේ සියළුම ගොවීන්ට අවසර දෙනු ලැබේ. වැවෙහි සෑහෙන ජල ප්‍රමාණයක් පැවතීම මෙම ක්‍රමය අනුගමනය කිරීමෙහි පූර්ව ආවේණිකයක් වේ. මෙම වැඩපිළිවෙල යටතේ ජනපදයේ සියළුම ගොවීන්ට 1, 2 හා 3 යාය වලින් එකක අභිකර 1 - 1.5 අතර කුඹුරු ප්‍රමාණයක් වගා කිරීම සඳහා ජලය සපයනු ලැබීය. මේ හේතුවෙන් ජනපදයේ සෑහූ යායන් සලකන ලද වාස් කන්නයේදී පුරන්ව පැවතුණි.

වැඩෙහි ප්‍රමාණවත් ලෙස ජලය රැස් වී තිබියදීත්, ජනපදයේ අවසාන කොටසෙහි ඇති කුඹුරු වාරි ජල දුෂ්කරතා වලින් පෙනුමක් නැතිව සම්පූර්ණයෙන් අනාවරණය විය. ඇලෙහි සමහර කොටස්වල බැවුම ප්‍රමාණවත් නොවීම සහ ඇල ඩේලිවල දුර්වල තත්වය නිසා බෙදා හැරීමේ ඇලවල ජලය ප්‍රමාණවත්ව නොතිබීමෙන් මෙම ගැටළු ඇති වී ඇති බව ගොවීන්ගෙන් හුනෙන් කොටසකට වාර්තා කර තිබේ. මෙහිදී වම් ඉවුරේ 5 සහ 6 හා දකුණු ඉවුරේ 3 'ඒ' සහ 5 යායන් ව්‍යාපාරයේ වැඩි දියුණු කිරීමක් ලෙස 1968 දී ආරම්භ කරන ලද නමුත් මේ දක්වා වාරි ජලය සපයා නොතිබුණු මෙම යායන්හි මුල් පදිංචි කරුවන්ගෙන් වැඩි දෙනෙකුම තම ඉඩම් කට්ටි වසර කිහිපකට හැර දමා ගොස් සිටි අතර වෙනත් අය විසින් පසුකාලීනව මෙම ඉඩම් අත් පත් කරගෙන තිබේ. 5 වන යායෙහි ඇති ඉඩම් කට්ටි 174 ක් දැනට පදිංචි වී සිටින්නේ නියම පදිංචි කරුවන්ගෙන් 94 ක් පමණි. යාය 6 ඉඩම් කට්ටි 135 ක් දැනට මෙලෙස පදිංචි වී සිටියේ ඉඩම් කට්ටි 39 ක පමණි. මෙම යායන් දෙකෙහිම ඉඩම් වසර කිහිපක් පුරා වගා නොකිරීමේ හේතුවෙන් වළ බිහි වී ඇත.

පසුගිය වසර 10 - 15 අතර කාලයේ වර්ෂාපතනය හා ඊට අදාළ අනෙකුත් කරුණුවලට අනුව මෙම යෝජනා ක්‍රමයෙන් ඇල වාර්තා පද්ධතිය වැඩි දියුණු කරනු ලැබුවද ජනපදයේ අවසාන කොටසේ ඇති ඉඩම්වලට වී ගොවිතැන සඳහා සෑහෙන වාරි ජල ප්‍රමාණයක් ලබා ගත හැකි වේද යන්න පිළිබඳව සැකයක් ගොවීන් තුළ තිබුණි. මෙවැනි ගොවීන් දැක්වූ අදහස්වලට අනුව වැවේ ජලය උපරිම මට්ටමකට පිරෙනුයේ ඉතාමත් කලාතුරකින් පමණි. තම පෝෂක ප්‍රදේශයට ජලය සැපයීම සඳහා නිත්‍ය ජල ප්‍රමාණයක් වැඩ සතු නොවීම ජනපදයේ ගොවිතැන් කටයුතුවලට තිබෙන ප්‍රධාන බාධකයක් වේ.

වාරි ජලය සැපයීම හැරුණුවිට කුඹුරු ඉඩම් සම්බන්ධව ගොවීන් දක්වා ඇති කරුණු අතර 8% ක් වාර්තා කර ඇති දුර්වල ජලවහනය සහ එම ප. ස හා සම්බන්ධ අනෙක් ගැටළු වැදගත් වේ. ගල් සහිත වීම සහ පස බොරලු සහිත වීම නිසා තම ඉඩම් වගාවට නුසුදුසු බව තවත් 3% ක් වාර්තා කර තිබුණි.

3.6 යෝජිත වාරිමාර්ග වෙනස්වීම් කෙරෙහි ගොවීන්ගේ ආකල්ප

මාස් තත්තයේදී මුර ක්‍රමයට ජලය නිකුත් කිරීම තුළින් වඩා හොඳින් කුඹුරු ගොවිතැන සඳහා වාරි ජලය ප්‍රයෝජනයට ගැනීම, නවීකරණ ව්‍යාපාරය යටතේ ඇරඹීමට බලාපොරොත්තු වන ප්‍රධාන වෙනස් කිරීම් වේ. හොඳින් ජලය බැස යන කුඹුරු ඉඩම්වල වෙනත් කෙණිත්‍ර බෝග වගා කිරීම, ව්‍යාප්ත කිරීම මෙහි තවත් අරමුණක් වේ.

මුර ක්‍රමයට ජලය නිකුත් කිරීම පිළිබඳව විමසීමේදී එවැනි ක්‍රියා පිළිබඳව කාර්යක්ෂමව සමහරක් කාර්යක්ෂම බවට ගොවීන් වැඩි දෙනෙක් පෙන්වා දෙන ලදී. ප්‍රධාන ඇල මාර්ගයෙන් ජලය නිකුත් කළ ආකාරය පිළිබඳව ගොවීන් දැක්වූ අදහස් වලින් මෙය හෙතෙමින් පැහැදිලි විය.

3.9 වගුව මුර ක්‍රමයට ජලය නිකුත් කළ ආකාරය පිළිබඳව ගොවීන්ගේ අනුකූලතාවය

වර්ධන අවධිය	සවි (%)	නැහැර (%)
බිම් සකස් කිරීම	15	85
පැල කිරීමේ අවධිය	22	78
පැල අවධිය	48	52
හින් බන්ධි සහ පිදෙන අවධිය	20	80

පසුගිය අවුරුදු කීපය තුළ තිබූ උග්‍ර ජල හිඟය නිසා සමහරකට මෙවැනි තත්වයක් උදා වූවා විය හැකිය. කාර්යක්ෂම ජලය බෙදා හැරීමේ ක්‍රමයක් කෙටිව නිසා එය තවත් දැඩි වන්නට ඇත. මේ හැර දෙවැනි අදියරේ කුඹුරු ඉඩම් වලින් සෑහෙන ප්‍රමාණයක් හෙතෙමින් ජලය බැස යන පසින් ප්‍රශ්න වේ. ඒවා වඩා සුදුසු වන්නේ වීවලට නොව ගොවි බෝගවලටය. එම ඉඩම්වල වී වගා කළහැකි වුවත් ඊට ජලය වැඩි ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වේ. මෙවැනි අවස්ථාවකදී මුර ක්‍රමයට ජලය නිකුත් කිරීමේ කාර්යක්ෂමතාවය ප්‍රවෘත්තියක් විය හැකිය. වල් මාර්ග ක්‍රමයක් ලෙස ලියැද්ද ජලයෙන් යට කිරීමට ගොවීන් සම්ප්‍රදායිකව පුරුදු වී තිබීම මෙම වැඩපිළිබඳව සිවුත් අකමැති වීමට තවත් හේතුවක් වීමට පුළුවන. මාස් කන්නයේ වී ගොවිතැන සඳහා මුර ක්‍රමය යොදා ගැනීම පිළිබඳව ජනපද නිලධාරීන් කැමැත්ත දැක්වීය. ශාඛේ වුවද එහි සාර්ථකත්වය සඳහා ජල පාලනයේදී ගොවීන්ගේ චිත්තය පිළිබඳ දැඩි බල කිරීමක් අත්‍යවශ්‍ය බව සිවුත් දැක්වන ලදී. මෙම කුඹුරුවලට මාස් කන්නයේදී මුර ක්‍රමයට ජලය සැපයීම සඳහා වඩාත් සුදුසු ලෙස ගොවීන් දැක්වූ කාලාන්තරයන් පහත දැක්වේ.

1/ පහත වර්ගීකරණයක් දෙවැනි ඇවුරුමේ දී තිබේ.

3.10 වගුව ගොවීන් කැමැත්ත දැක්වූ ජල සම්පාදන කාලාන්තරයන්

වර්ධන අවධිය	කැමැත්ත දැක්වූ ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය		
	දින 2 - 3 කාලාන්තරය	දින 4 - 6 කාලාන්තරය	කාලාන්තර පිළිබඳ සැලකිලිමත් නොවූ
බිම් සකස් කිරීම	10	5	85
පැල කිරීමේ අවධිය	13	9	78
පැල අවධිය	37	11	52
භීෂ්මනිඩි සහ ජිඳෙන අවධිය	17	3	80

යල කන්නයේදී කුඹුරුවල වෙන් කෙරුණු බෝග වගා කිරීමේ දළ යෝජිත වැඩපිළිවෙල පිළිබඳව ගොවීන්ගෙන් කරුණු විමසන ලද අතර ජලය පවතින අවස්ථාවලදී වී ගොවිතැන් කිරීමට පිටුපත් බලවත් කැමැත්තක් දක්වන බැව් එයින් පැහැදිලි විය. ගොවීන්ගෙන් 14% ක් පමණක් ප්‍රමාණවත් ජල සම්පාදනයක් තිබේ නම් යළි කන්නයේදී කුඹුරුවල වෙන් කෙරුණු බෝග වැවීමට කැමැත්තකින් සිටියේය. වී වගා කිරීම සඳහා වෙනස්වූ කුඹුරුවක් දැක්වීමට හේතු වූ ප්‍රධාන කරුණු නම්:

ප්‍රධාන කරුණු	වාර්තා කළ ගොවීන් (%)
ගෘහ පරිහෝජනයට වී අවශ්‍ය නිසා	63
වී ගොවිතැන සඳහා වැය වන මුදල් වියදම් අඩු වීම	10
ඉල අවශ්‍යතාවය අඩු වීම	8
දුර්වල ජලය බැස යාම	7
කුඹුරුවල වෙන් බෝග වැවීමේ පුරුද්දක් නොවීම	5
වී ගොවිතැනින් ලැබෙන ලාභය වැඩි වීම	2
වෙනත්	5
	100

වෙනත් වගා කළ සම්ප්‍රදායික ආහාර බෝග වෙනුවට නව බෝගයන් වගා කිරීමට ගොවීන් දක්වන අකැමැත්තද මෙයට අදාළ නවත් හේතුවක් විය හැකිය. පස පිළිබඳ ප්‍රශ්න, වැඩි මුදලක් වැය වීම, ශිල්පීය දැනුමේ හිඟකම සහ බීජ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමේ දුෂ්කරතා ආදිය යළි කන්නයේදී කුඹුරුවල අතිරේක ආහාර බෝග පුළුල් ලෙස වගා කිරීමෙහි ලා පවතින බාධාවන්

ලෙස ගොවීන් දැක්වූ කරුණු අතර වේ.

යළි කන්නයේදී පළ කුඹුරුවල වගා කළහැකි අතිරේක ආහාර බෝග ලෙස ගොවීන් වාර්තා කළ බෝගයන් පහත දැක්වේ.

බෝගය	වාර්තා කළ ගොවීන් (%)
කවිපි	92-
පුං ඇට	60
පීරිස්	52
රට කපු	16
රතු වැනු	16
රිස	8
බඩ ඉරිහු	6
එළවළු	6
දුම්කොළ	3

මෙවැනි බෝගයන් අතර කවිපි, පුං ඇට සහ පීරිස් ප්‍රධාන තැනක් ගනී. මෙම මුදල් බෝගයන් වැසි දියෙන් පෝෂිත වියළි කලාපයේ ගොදිත් ස්ථාන වී ඇති අතර ඒවා දිගු කාලයක් පුරා හේත්වල වගා කිරීම තුළින් ගොවීන් මත පළපුරුද්දක්ද ලබා තිබේ. බඩ ඉරිහු සහ සෝගම් වගාව පිළිබඳව ගොවීන් එතරම් කැමැත්තක් දක්වා නොතිබුණි. එම බෝගවල පහත් මිල සහ අලෙවි පහසුකම්වල හිඟකම මෙම අකමැත්ත ප්‍රකාශ කිරීමට ප්‍රධාන හේතූන් බව පැහැදිලිය.

යළි කන්නයේදී ජල සම්පාදන කුඹුරුවල වෙනත් කේන්ද්‍ර බෝග වගා කිරීම හඳුන්වා දීමේ වැඩපිළිවෙල සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක කිරීම ප්‍රධාන කරුණු කීපයක් මත රඳා පවතින බැව් ඉහත සාකච්ඡාවෙන් පැහැදිලි වේ. යළි කන්නයේදී ප්‍රමාණවත් සහ විශ්වාසදායක ජල සම්පාදනයක් සහතික කිරීම මෙම කරුණු අතුරින් ප්‍රධාන වේ.

IV. ගොවිපල යෙදවුම්, බෝග රටාවන් සහ නිමැවුම

ජනපදයේ ගොවිතැන් ක්‍රම අතුරින් වී ගොවිතැන ප්‍රධාන කැන ගන්නා බැවින් ඊට සම්බන්ධ ගොවිපල යෙදවුම් පිළිබඳව මෙම පරිච්ඡේදයේදී විශේෂ අවධානයක් යොමු කර තිබේ.

4.1 ගොවිපල බලස යොදා ගැනීම

බීජ සකස් කිරීමේදී සහ අස්වනු සැකසීමේ කටයුතුවලදී ට්‍රැක්ටර් හා වී හරක් යොදා ගැනීම වී ගොවිතැනට පමණක් සීමා වන අතර ගොඩ ඉඩම් කට්ටිය වගා කිරීම සඳහා ගොවීන් විසින් දැනට උපයෝගී කරනුයේ විනිසි ශ්‍රමය පමණි. ගොවීන් විසින් ඔවුන්ගේ කුඹුරුවල පළමු සී සෑම සඳහා ටයිත් ටීලරය යෙදූ ට්‍රැක්ටර් වැඩිපුරම භාවිතා කරන අතර මෙහිදී සතීව බලස ඉටු කරනුයේ පුළු කාර්ය භාරයකි. දෙවැනි සී සෑම සඳහා වී හරක් සහ ට්‍රැක්ටර් දෙකම යොදා ගැනෙන අතර ඉන්ද වැඩිපුරම යොදා ගැනෙන්නේ වී හරකුණයි.

සමීකරණය කළ අවධියේදී පළමු හා දෙවැනි සී සෑම සඳහා අක්කරයකට සාමාන්‍ය ගාස්තුව රු. 150/- ක් පමණ විය. ගොයම් පැහීම සඳහා ට්‍රැක්ටර් ගාස්තුව අක්කරයකට රු. 40/- ක් පමණ වී තිබුණි. එම කාලයේ ජනපදයේ වී හරක් බානක් සඳහා ගාස්තුව රු. 15/- ක් විය. එක් දිනකදී අක්කරයක කුඹුරක පළමු සී සෑම සඳහා සාමාන්‍යයෙන් වී හරකුණ බානක් තුනක් පමණ අවශ්‍ය වන නිසා වී හරකුණ මෙන්ම ඔවුන් දැක්කීම සඳහා මිනිසුන්ද කුලියට ගනී නම්, සී සෑම දෙකම සඳහා සාමාන්‍ය තක්සේරු කළ මුළු පිරිවැය අක්කරයකට රු. 150/- ක් පමණ වේ. ශාශ්‍ය වුවත් සාමාන්‍යයෙන් කුලියට ගත් වී හරකුණ දැක්කීමට අවශ්‍ය ශ්‍රමය තම පවුලෙහිම ලබා ගන්නා බැවින් වී හරකුණ කුලියට ගන්නා ගොවීන්ට මෙවැනි පිරිවැයක් දැරීමට බොහෝවිට අවශ්‍ය නොවේ.

කුඹුරු ඉඩම්වල මූලික බීජ සැකසීමේ කාර්යයන් ආරම්භ කරනුයේ මාසී වැසියන් වැටෙහි ජලය ප්‍රමාණවත් ලෙස පිරුණු පසුවයි. ඉහත දැක්වූ පරිදි මාසී කන්නයේ පළමු වර්ෂාව සහ කුඹුරු වැඩ ආරම්භ කිරීමට අතර සති කීපයක කාල පරාසයක් දැකීමට ලැබේ. පස බුරුල් වී, ශාශ්‍ය සහිත වූ පසු බීජ සකස් කිරීමට මෙයින් ගොවීන්ට ඉඩ සැලසේ. මෙහි කැකුළන් ක්‍රමයට කුඹුරු වගාවක් සිදු නොවන බැවින් වර්ෂාවට යර වියළි තත්වයක් තුළ කුඹුරු බීජ සකස් කිරීමක් මෙහි දැක්නට නොලැබේ. මාසී කන්නයේ වර්ෂාවට පෙර මාස 3-4 ක් අබනීඩව පැවති වියළි කාලසීමාවක් තුළින් අති වන ප්‍රයෝගී දැඩි බව නිසා වී හරක් මගින් හෝ උදව් වලින් හෝ මෙම බීජ සකස් කිරීම දුෂ්කර කාර්යයක් වේ. වර්ෂාවේ අවිනිශ්චිතභාවය මෙන්ම ගොවිපල

බලයන් සපයා ගැනීමේ දුෂ්කරතාවයන්ද කැතුලත් ක්‍රමය භාවිතා කිරීමේදී පවතින ප්‍රධාන බාධාවන් ලෙස ගොවීන් දක්වා ඇත. විශේෂයෙන්ම යළි කන්නයේ අවසාන භාගයේදී පවතින මුදල් අගහිඟකම් නිසා ගොවීන් සතු අල්ප සම්පත් ප්‍රමාණය කැතුලත් ක්‍රමය යටතේ වී වගා කිරීම සඳහා යෙදවීමට සිටුන් වැලි විය හැක.

එක් එක් ගොවිපල බල මාධ්‍යයන් සඳහා ගොවීන්ගේ විශේෂිත කැමැත්ත විමසීමේදී සිටුන් විසින් අඩුම කැමැත්තක් දක්වා තිබුණේ රෝද දෙකේ ට්‍රැක්ටර්වලටය. කුඹුරු අසිච්චිතව සහ ගොයම් පැහිල පමණකිනොව අනෙකුත් ප්‍රදේශවල සිට දුර්වල මාර්ග සාධකයේ ගොවි නිෂ්පාදිත ප්‍රවාහනය කිරීමද ට්‍රැක්ටර් මගින් සිදු කෙරෙන නිසා මේ සඳහා ගොවීන් විසින් රෝද හතරේ ට්‍රැක්ටර්වලට වැඩි කැමැත්තක් දක්වන බව සෙණේ. කෙසේ වුවද මේ හරකුන් සහ රෝද හතරේ ට්‍රැක්ටර් අතරින් මේ කිසිවකට විශේෂයෙන්ම කැමැත්තක් ගොවීන් දක්වා නොමැති බව 4.1 වගුවෙන් දැක්වේ.

4.1 වගුව ගොවිපල බල මාර්ගයන් පිළිබඳ ගොවීන්ගේ කැමැත්ත

වර්ගය	ගොවීන්ගේ කැමැත්ත	
	බිම් සකස් කිරීම (%)	ගොයම් පැහිල (%)
මී හරක්	50	47
රෝද 4 ට්‍රැක්ටර්	47	51
රෝද 2 ට්‍රැක්ටර්	3	2
	<u>100</u>	<u>100</u>

කෙටි කාලයකින් ගොවිපල කාර්යයන් කර ගැනීමට හැකි වීම රෝද 4 ට්‍රැක්ටර්වලට ජනපද ගොවීන් කැමති වීමේ ප්‍රධාන හේතුවයි. බොහෝ අවස්ථාවලදී ට්‍රැක්ටර් වලින් කෙරෙන බිම් සකස් කිරීම මේ හරකුන්ගෙන් කිරීම හා සැසඳීමේදී සැහිල්කම පහි විය නොහැකි බැවින් ගොවීන් දක්වා තිබේ. මෙහිදී වල් පැලෑටි නියම ලෙස වැලලී නොයාම ගොවීන් විසින් විශේෂයෙන් දක්වා තිබේ. මෙහිදී ට්‍රැක්ටරයට භාවිතා කරන උපකරණය වන ටයිනිවලය මගින් තැටි නමුලෙන් මෙන් නියම අකාරයට පස පෙරලී යාමක් නොවන නිසා වල් වැලලීමේ සිදු නොවේ.

4.2 වගුව

ට්‍රැක්ටර්වලට කැමැත්ත දැක්වීමේ හේතූන්

	වාර්තා කළ ගොවීන් (%)
කලට වේලාවට වැඩ නිම කිරීම	68
ඒ හරහා ලබා ගත නොහැකි වීම	19
සි සෑම සඳහා පසෙහි තද ගතිය වැඩි වීම	7
වෙනත්	6
	<u>100</u>

මහකතදරුව ජනපදයේ ගොවීන් ඒ හරහාට වැඩ කැමැත්තක් දක්වා ඇත්තේ එමගින් කාර්යයන් හොඳින් කර ගත හැකි වීම සහ ආර්ථික හේතූන් නිසාය. විශේෂයෙන්ම ඒ හරහාගෙන් සි සෑමේදී බොහෝවිට පවුලේ සාමාජිකයින්ද සහභාගී වන බැවින් ගොවීන්ට ඔවුන්ගේ කුඹුරු තමන්ට කැමති අන්දමකට පිළියෙල කර ගත හැකි නමුත් ට්‍රැක්ටර් තුලියට යොදා ගැනීමේදී ඔවුන්ට එම අවස්ථාව අහිමි වී යයි.

4.3 වගුව

ඒ හරහාට කැමැත්ත දැක්වීමට හේතූන්

	වාර්තා කළ ගොවීන් (%)
කාර්යයන් හොඳින් කර ගත හැකි වීම	68
අනිකුත් ගොවිපල බලයන්ට වඩා ලාභදායී වීම	21
ඒ හරහා අයිති වීම	5
අවශ්‍ය වේලාවට ට්‍රැක්ටර් ලබා ගත නොහැකි වීම	2
වෙනත්	4
	<u>100</u>

4.2 බීජ වර්ග භාවිතය

අධ්‍යයනයට භාජනය කරන ලද 76/77 වැනි කන්නයේදී ගොවීන්ගෙන් 95% ක්ම වැඩි දියුණු බීජ වී භාවිතා කර තිබුණි. ඔවුන්ගෙන් හතරෙන් තුනක්ම තම වැඩි දියුණු වී වර්ග වගා කර තිබුණු අතර එය බොහෝසෙයින්ම බී.පී. 34-8 න් සමන්විත විය. සම්ප්‍රදායික වී වර්ග ගොවීන්ගෙන් 5% ක් වගා කර තිබුණු අතර ඔවුන්ගේ කුඹුරු ජනපදයේ අවසාන කොටසේ දක්නට ලැබුණි. මෙම කන්නයේදී ජනපද ගොවීන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් සඳහා බීජ වී කෘෂිකාර්මික ණය ක්‍රමය යටතේ කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නිකුත් කරන ලදී.

4.3 පැල කිරීමේ ක්‍රම

එහා කළ කුඹුරු ප්‍රමාණයෙන් 96% කළ වී වපුරා තිබුණි. පැල සිටුවීමේ ක්‍රමය යොදාගෙන තිබුණේ ඉතාමත් සුචිත වශයෙනි. මෙම කණ්ණංගේදී කැකුළු ක්‍රමයට වී වගාවක් ජනපදයේ කුඹුරුවල දක්නට නොලැබුණි. ශායේ චුවත් ගේන්වල සහ ගොඩ ඉඩම්වල වී, තුරක්කන්, තල සහ අඹ ආදී බෝග වර්ග එයළි ක්‍රමයට වැටීම් භාවිතා කරන සාමාන්‍ය ක්‍රමය වේ. මෙහිදී වර්ෂාව ඇරඹීමට පෙර පැල නොවූ බීජ වපුරා පස් වලින් අවර්ණය කිරීම කරනු ලැබේ.

ගොවීන් ගොවිතැනෙහිදී යොදා ගැනීමට කැමැත්තක් දැක්වන පැල කිරීමේ විවිධ ක්‍රම පහත දැක්වේ.

4.4 වගුව ගොවීන් කැමැත්ත දැක්වූ පැල කිරීමේ ක්‍රම

	වාර්තා කළ ගොවීන් (%)
මඩම වැටීම	57
පැල උදුරා සිටුවීම - සාමාන්‍ය	35
ජේලියට	3
කැකුළු ක්‍රමය	<u>5</u>
	<u><u>100</u></u>

ජනපදයේ ගොවීන් පැල සිටුවීමේ ක්‍රමය අනුගමනය කර ගොවිතැන චුවත් සිටුවීමෙන් වැඩි දෙනෙකුම එම ක්‍රමයට වැඩි කැමැත්තක් දක්වා තිබීම වැදගත් කරුණකි. පැල සිටුවීමෙන් වැඩි අස්වැන්නක් මෙන්ම වල් මර්ධනය පහසු කරවන බව බොහෝ ගොවීන් දැන සිටියේය. ජනපදයේ ජල සැපයුම මෙම ක්‍රමය ව්‍යාප්ත කිරීම බාධා කරන ප්‍රධාන සීමාසාරී සාධකය වේ. මේ හැරුණුවිට පැල සිටුවීම සඳහා වැඩි තුළු ඉවු ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වන අතර, එ දෙසා අවිධිමත් වියදම් ඇරඹීමට බොහෝ ගොවීන් කැමැත්තක් දක්වති.

කැකුළු වී ඉසීමේ ක්‍රමය, අඩු වර්ෂාපතන තත්වයන් යටතේ පළමු මද වැසි වලින් ප්‍රයෝජනය ගැනීම සඳහා සම්ප්‍රදායිකව අනුගමනය කරන ක්‍රමයකි. මහකනදරාඬි ගොවීන් වැඩි දෙනෙකු මෙම කුඹුරුවල මෙම ක්‍රමය යොදා ගැනීමට කැමැත්තක් දක්වන බැව් පෙනේ. පසුගිය වසර කිපය තුළ කැකුළු ක්‍රමය භාවිතා කිරීමට ප්‍රයත්නයක් දැරූ බොහෝ ගොවීන් බලාපොරොත්තු

වූ පරිදි වර්ෂාව නොලැබීම නිසා අධෛර්යයට පත් වී තිබුණි. මෙම ක්‍රමය හා බැඳී පවතින තවත් දුෂ්කරතාවන් ලෙස ගොවිපල බලය හිඟ වීම සහ අධික වල් වැටීම ගොවීන් විසින් දක්වා තිබුණි.

4.4 පොහොර භාවිතය

ජනපදයේ වී වගාව සඳහා පොහොර භාවිතා කර ඇත්තේ ඉතා සුළු පිරිසකි. මාස් කන්නයේදී වගා කළ කුඹුරු වලට යම් පොහොර වර්ගයක් යොදා තිබුණේ/12% ක් පමණි. යොදන ලද එකම පොහොර වර්ගය යූරියා වන අතර දෙපාර්තමේන්තුව අනුමත කළ පොහොර ඒග්‍රණ කිසිවෙකු යොදා නොතිබුණි. අධිකරයකට භාවිතා කරන ලද සාමාන්‍ය පොහොර ප්‍රමාණය රාත්තල් 10 ක් තරම් පහත් විය. දිගු කාල පරිච්ඡේදයක් තුළ ජනපදයේ කුඹුරු පුරන්ව පැවතුන නිසා තම කුඹුරුවලට පොහොර යෙදීම අවශ්‍ය නැතැයි ගොවීන් දක්වා තිබේ. ශාස්ත්‍රවද ඔවුන්ගේ දුර්වල මුදල් හත්වය, විශ්වාසදායක ජල සැපයුමක් නොවීම මෙන්ම පොහොර අවශ්‍ය වේලාවට ලබා ගැනීම දුෂ්කර වීම ආදී හරපුද මෙම පහත් පොහොර භාවිතයට හේතු වී ඇත.

ගොඩ ඉඩම් වගාවේදී පොහොර භාවිතා කිරීමක් සිදු වන්නේ නැත. හේන්වල ඒරිය වගාවේදී පමණක් සුළු වශයෙන් යූරියා ප්‍රමාණයක් යොදා තිබේ. කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ජනපදය සඳහා නිර්දේශිත පොහොර ප්‍රමාණය පිළිබඳව ගොවීන්ගෙන් තුනෙන් කොටසක් පමණක් යම් ප්‍රමාණයක දැනුවත්කමක් සිටි බැව් අනාවරණය වී තිබේ. මෙම ප්‍රමාණය අතුරින් පවා නියමිත පොහොර වර්ගය සහ පොහොර භාවිතා කළයුතු වර්ධන අවධීන් පිළිබඳව අවබෝධයක් තිබුණේ අතලොස්සකට පමණි.

4.5 වල් මර්ධනය

වී ගොවිතැනෙහිදී වල් මර්ධනය කිරීම සඳහා ගොවීන් යොමු කර ඇත්තේ මද අවධානයකි. දුර්වල ජල සැපයුම මෙන්ම හදිසියේ කෙරෙන බිම් සකස් කිරීම කුඹුරුවල වල් පැළ වැටීම කෙරෙහි විශේෂයෙන් බලපා තිබේ. මෙය ඔවුන්ගේ වී අස්වැන්න විශාල ප්‍රමාණයකින් අඩු කිරීමටද හේතු වී ඇති බවට සැකයක් නැත. සාමන්‍යයෙන් සියළුම ගොවීන් ඉඩ ලද අවස්ථාවලදී, ලියැදිවල ජලය රඳවා තැබීමෙන් වල් මර්ධනය කිරීමේ ක්‍රමය මත විශ්වාසය තබා ඇති බැව් පෙනේ. වගා කළ කුඹුරු වලින් 50% කම පමණ වල් මර්ධනය කර තිබුණි. වල් මර්ධනය කළ මුළු කුඹුරු ප්‍රමාණයෙන් වැඩි කොටසක ගොවි ජනතාව ද්‍රව්‍ය භාවිතයෙන් වල් මර්ධනය කළ බව ප්‍රධාන වල් මර්ධන ක්‍රමය විය. අතින් වල් නෙලීමක් ජනපදයේ දක්නට නොතිබුණි. ශාස්ත්‍ර වෙහත් රූප පවතින ජලය හිඟ වීමත්, ලියැදි ප්‍රමාණවත් ලෙස මට්ටම් කර නොමැති වීමත් නිසා වපුරන ලද කුඹුරුවල අතින් වල් නෙලීම දුෂ්කර විය හැකි බව පැහැදිලිය.

4.6 පලිබෝධ සහ රෝග මර්ධනය

මෙම මාස් කන්නයේදී සිදු වූ පලිබෝධ උවදුරු අතර ගොයම් මැස්සා සහ පුරක් පණුවාගත් වූ උවදුරු වැදගත් වේ. මෙම උවදුරු පාලනය කිරීම සඳහා ගොවිතැනේ 38% ක්ම රසායනික ක්‍රම යොදාගෙන තිබුණි. රසායනික ද්‍රව්‍ය මිලදී ගෙන තිබුණේ ප්‍රදීගලික වෙළඳුන්ගෙනි. සමහර හේන් ගොවිතැනේ මිලිට්‍රි වශයට කොල කොඩි වීම් රෝගය මර්ධනය කිරීම සඳහා රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කළ බැව් වාර්තා කර තිබේ.

4.7 අස්වැන්න

4.5 වගුව මහකතදරුව ජනපදයේ ගොවිතැන අක්කරයකට ලබා ගත් වී අස්වැන්නේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ

අස්වැන්න ප්‍රමාණය (අක්කරයකට බුසල්)	වාර්තා කළ ගොවිතැන
20 ට අඩු	5
20 - 29	12
30 - 39	20
40 - 49	36
50 - 59	12
60 ට වැඩි	15
	100

ඉටු ජනපදයේම සාමාන්‍ය වී අස්වැන්න අක්කරයකට බුසල් 37.8 ක් වන අතර හතී ගොවියෙකු අක්කරයකට ලබා ගත් අස්වැන්න වී බුසල් 15 සිට 65 දක්වා විචලනය විය. එක් එක් ගොවිපලක් අක්කරයකට ලද සාමාන්‍ය අස්වැන්න 4.5 වගුවේ දක්වා තිබේ. කෙසේ වෙතත් වී ගොවිතැනේ කර ඇත්තේ බෙහිම ක්‍රමය යටතේ වැවට ආසන්න යායන්හි සීමිත ඉඩම් ප්‍රමාණයක පමණි. මේ අනුව එක් ගොවියෙකුගේ කුඹුරු ප්‍රමාණය අක්කර 1 සිට 1.5 පමණ දක්වා වෙනස් විය.

V. ශ්‍රම භාවිතය

දෙවන පරිච්ඡේදයේදී අප දැටු පරිදි මහඟුතරුව ජනපදයේ ශ්‍රම හමුදාව ප්‍රධාන වශයෙන්ම කෘෂිකම්මයේ නිරත වී ඇත. සමීක්ෂණයට ලක් වූ ජනපදයේ සියළුම ගෘහස්ථිති කාර්යයන් බෝග නිෂ්පාදනය වටා කේන්ද්‍රගත වී තිබුණි. බෝග වගාවේ වාරික සවිභාවය නිසා සිඳිකොඳු පිට වැව් දැක්වූ පැහැර පවතින මාස් කන්නයේදී වැඩි වශයෙන්ම ශ්‍රමය යොදා ගැනීම කරනු ලැබේ. වර්ෂයේ ඉතිරි මාසවලදී වෙනත් සේවා නියුක්ති මාධ්‍යයන්ගේ හිඟය නිසා ජනපදයේ කෘෂිකාර්මික ශ්‍රමය භාවිතා වෙනුවෙන් අඩු වශයෙනි.

වී ගොවිතැන, හේන් ගොවිතැන සහ ගොවි ඉඩවේ බෝග නිෂ්පාදනය යන කාර්යයන් සඳහා මෙහිදී කෘෂිකාර්මික ශ්‍රමය සම්බන්ධ වේ. හේන් ගොවිතැන් කරන සියළුම ගොවිපලවල්වල පවුල් ශ්‍රමය වැඩි වශයෙන්ම යොදා ගැනෙනුයේ හේන් ගොවිතැන් කාර්යයන් සඳහාය.

5.1 ශ්‍රම භාවිතයේ ලක්ෂණ

ගොවිපල වාරිකා තබා ගැනීමේ ක්‍රමය මගින් ලබා ගත් ශ්‍රම දත්තයන්ට අනුව සලකන ලද මාස් කන්නයේදී ජනපදයේ වගා කටයුතු සඳහා ගොවිපලකට මිනිස් දින 319 ක් භාවිතා කර ඇති බැව් පැහැදිලි වේ.

5.1 වගුව ගොවිපල ශ්‍රම භාවිතයේ සංයුතිය ගොවිපලකට මිනිස් දින - 76/77 මහ

වර්ගය	ගොඩ ඉඩම	කුඹුර	හේන	මුළු ගණන
පවුල් ශ්‍රමය	86 (27)	47 (15)	143 (45)	276 (87)
කුලී ශ්‍රමය	7 (2)	21 (6)	15 (5)	43 (13)
මුළු ශ්‍රමය	93 (29)	68 (21)	158 (50)	319 (100)

වරහන් තුළ අති සංඛ්‍යාවන් ප්‍රතිශතයන් දැක්වයි

සාපේක්ෂ වශයෙන් වී ගොවිතැනෙහිදී අඩු ශ්‍රමයකුත් (ගොවිපලකට මිනිස් දින 67), හේන් ගොවිතැනෙහිදී වැඩි ශ්‍රමයකුත් භාවිතා කර තිබීම ගොවිපල ශ්‍රම භාවිත රටාවේ වැදගත් ලක්ෂණයක් වේ. බෙහිම ක්‍රමය යටතේ සිටින කුඹුරු ප්‍රමාණයක් වගා කිරීම මෙම ප්‍රදේශයේ වී ගොවිතැනෙහි වෙලෙස අඩු ශ්‍රම ප්‍රමාණයක් භාවිතා කිරීම ප්‍රධාන හේතුව වී තිබේ.

තුලි ශ්‍රමය වුවද වාරික ශ්‍රම භාවිතයෙන් දහයෙන් කොටසක් පමණක් වන නිසා ගොවිතැන් කටයුතු වලදී පවුල් ශ්‍රමය ප්‍රධාන වන බැව් පැහැදිලි වේ. වී ගොවිතැනෙහිදී තුලි ශ්‍රමය සඳහා වැඩි ඉල්ලුමක් පවතින අතර තුලි ශ්‍රමය සහ පවුල් ශ්‍රමය අතර අනුපාතය 1:2 කි. ගොඩ ඉඩම සහ හේන සම්බන්ධයෙන් මෙම අනුපාතය පිලිවෙලින් 1:12 ක් සහ 1:10 ක් වේ. වී වගාවේදී මෙන් නොව හේන සහ ගොඩ ඉඩම් වගාව සඳහා ගත වන කාලය දිගු වන අතර ඒවායේ කේන්ද්‍ර කාර්යයන් වැඩි ප්‍රමාණයකදී කාලය පිලිබඳ වැඩි නම්‍යතාවයක් තිබේ. නමුත් වී ගොවිතැනෙහි කේන්ද්‍ර කාර්යයන් කාලය හා කිට්ටුවෙන්ම සම්බන්ධ වේ. මේ නිසා හේන් වගාවේදී පවුල් ශ්‍රමය උපයෝගී කර ගැනීමට වැඩි හැකියාවක් පවතී. විවිධ කේන්ද්‍ර කාර්යයන්ට අනුව ශ්‍රම භාවිතය පරීක්ෂා කිරීමෙන් තුලි ශ්‍රම භාවිතය පිලිබඳව වඩා පැහැදිලි අවබෝධයක් ලබා ගත හැක (5.2 වගුව).

5.2 වගුව කාර්යයන් සහ ශ්‍රමය ලබා ගත් මාර්ගය අනුව ගොවිපලක ශ්‍රම භාවිතයේ ව්‍යාප්තිය - මහ 76/77 (මිනිස් දින)

කේන්ද්‍ර කාර්යයන්	ගොඩ ඉඩම			තුළුර			හේන		
	පවුල	තුලි	වුළු ගන්න	පවුල	තුලි	වුළු ගන්න	පවුල	තුලි	වුළු ගන්න
බීජ සකස් කිරීම	39	2	41	17	6	23	27	4	31
වැපිටම/පැල සිටුවීම	8	1	9	5	3	8	30	2	32
බෝග රැක බලා ගැනීම	20	1	21	9	-	9	63	5	68
අස්වැන්න නෙලීම හා සකස්වීම	19	3	22	16	12	28	23	4	27
සියළු කාර්යයන්	86	7	93	47	21	68	143	15	158

ගොඩ ඉඩම් වගාවේදී බීජ සකස් කිරීම සඳහා වැඩි ශ්‍රම ප්‍රමාණයක් අවශ්‍ය වන බැව් කාර්යයන් අනුව ශ්‍රම භාවිතයේ ව්‍යාප්තිය මගින් පැහැදිලි කරනු ලැබේ (ගොවිපලකට මිනිස් දින 41). වී ගොවිතැනෙහිදී වැඩිම ශ්‍රම ප්‍රමාණයක් භාවිතා කරනුයේ බීජ සකස් කිරීමට සහ අස්වැන්න නෙලීම සඳහාය. හේන් ගොවිතැනෙහි බෝග රැක බලා ගැනීමේ කාර්යයන්ට වල් මර්ධනය සහ බෝගවලට පස් දැමීම ආදී කාර්යයන් පමණක් නොව බාහිර උවදුරු වලින් බෝග නොකඩවා රැක බලා ගැනීමද අත්‍යවශ්‍ය වේ. හේන් ගොවිතැනේ මෙම රැක බලා ගැනීමේ කාර්යයන් සඳහා මිනිස් දින 68 ක් භාවිතා කර තිබුණි. මෙම රැක බලා ගැනීමේ කාර්යයන් මාස 3 - 4 ක කාලයක් පුරා පවතින බැව් පෙනේ. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාවේදී තුලි ශ්‍රම භාවිතය විශේෂ කාල පරිච්ඡේදයකට සීමා වී තැබී බැව් ඉහත දත්තයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ. කෙසේ වුවත් වී ගොවිතැනෙහිදී තුලි ශ්‍රම භාවිතයෙන් 60% ක්ම අස්වැන්න නෙලීම සහ ගොස්වි පැහිවී කාර්යයන් සඳහා යොදා ගනු ලැබේ.

5.2 කාලය අනුව ගොවිපල ශ්‍රම යෙදවුමේ ව්‍යාප්තිය

සමාන කාලාන්තරවලට අනුව රැස් කළ ශ්‍රම දැනියන් ඇසුරින් කාලය අනුව ශ්‍රමය බෙදී යාම පිළිබඳ විග්‍රහයක් කළ හැකි වේ. කාලය අනුව ශ්‍රමය බෙදී යාම පිළිබඳ ලුහුඬු සටහනක්

5.3 වගුවේ ඉදිරිපත් කර තිබේ. (අංක 2 රූප සටහන බලන්න)

හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාවේ ශ්‍රම කාර්යයන්හි මූලික සවරූපයේ සාමාන්‍යත්වයක් පවතින බැව් දැනියන්ගෙන් පැහැදිලි වේ. ඒ ගොවිතැනෙහි ශ්‍රම භාවිත රටාව විශේෂ වෙනසක් පිළිබිඹු කරනු ලැබේ. (අංක 3 රූප සටහන)

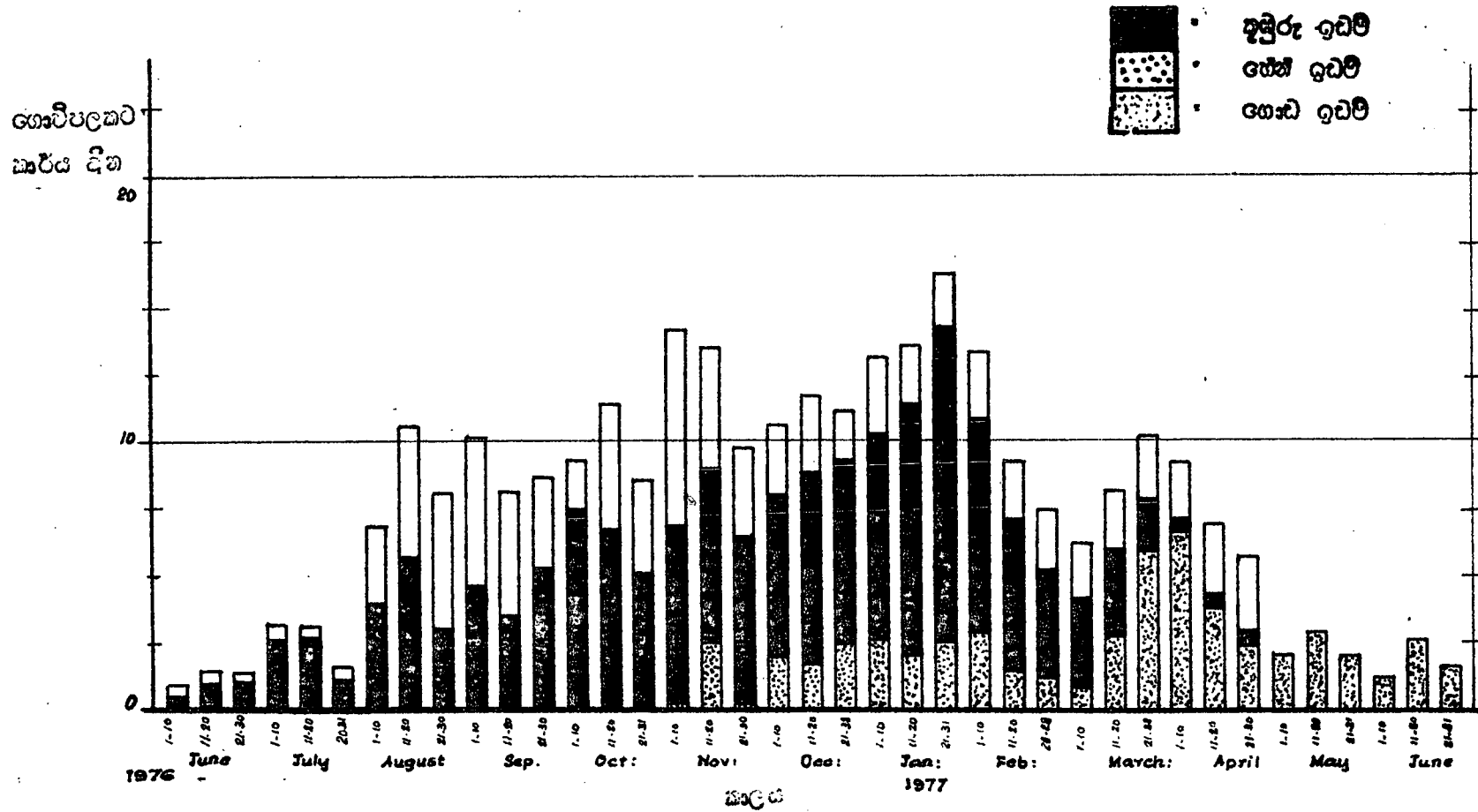
හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාව සඳහා ශ්‍රමය යෙදවීම අගෝස්තු මාසයේ ආරම්භ වන අතර අප්‍රේල් මාසය තෙක් එය දිගටම ක්‍රියාත්මක වන බැව් පෙනේ. ඒ ගොවිතැනෙහි කාර්යයන් කන්නයේ මැද භාගයේදී (නොවැම්බර් මාසයේදී) ආරම්භ වී ජූනි මාසය දක්වා දිගටම පවතී. මෙම මහ කන්නයේදී වර්ෂාවේ ආරම්භය ප්‍රමාද වීම සිදුවීම වගා කටයුතු කළ දැවීමට සාමාන්‍ය හේතුවක් වී තිබුණි. ජනපදයේ ගොවිපල කාර්යයන්හි සාමාන්‍ය පිළිවෙතෙහි කිසිම වෙනසක් මෙතෙක් ඇති වී නොතිබුණි. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාවේ උපරිම ශ්‍රම යෙදවුම් කාල සීමාවන් අවසන් වූ පසු කුඹුරු ගොවිතැන සඳහා ශ්‍රමය යෙදවීම ආරම්භ වන බැව් මෙම දැනියන්ගෙන් පැහැදිලි වේ.

5.3 වගුව

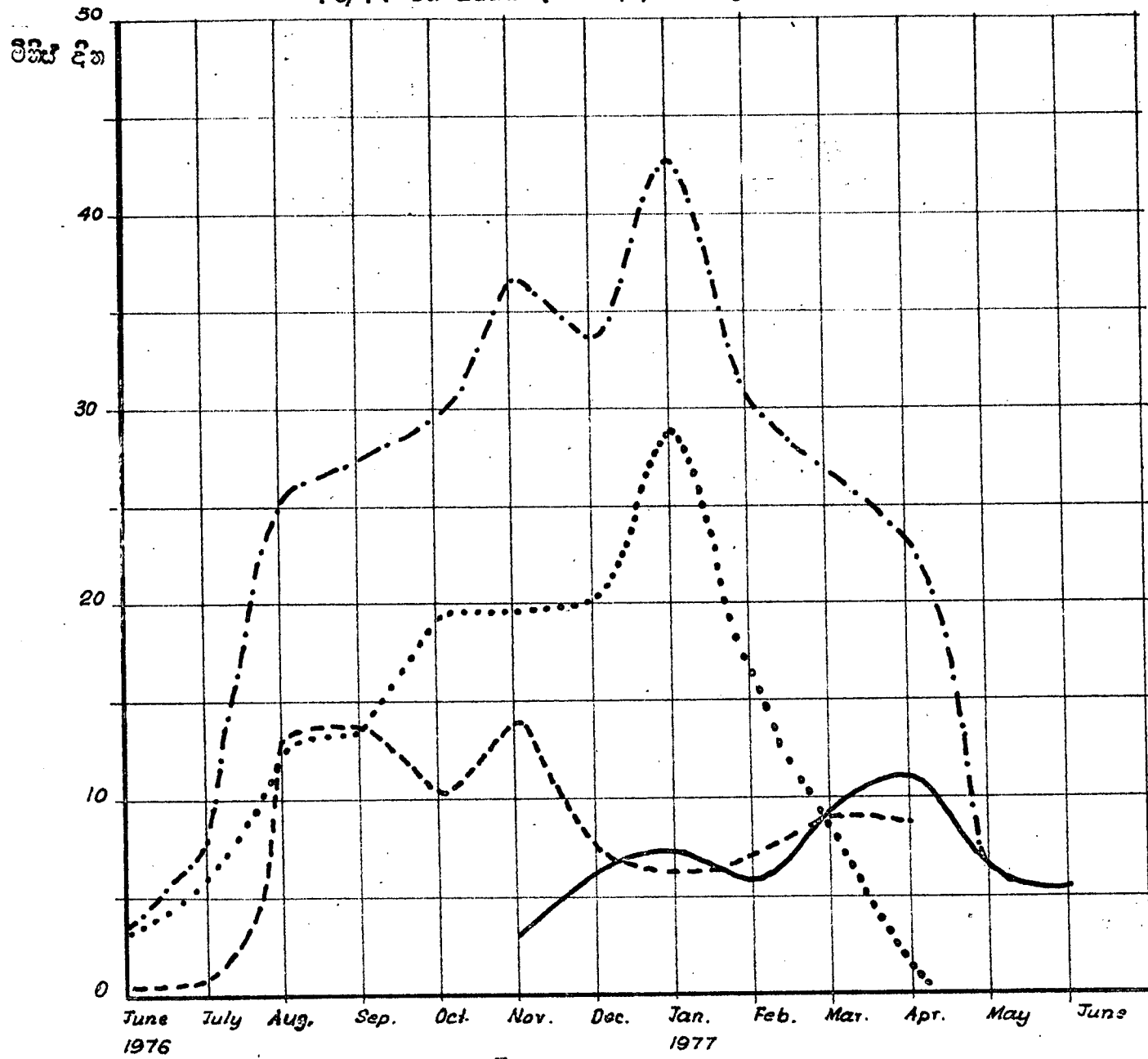
ගොවිතැන් කටයුතු සඳහා වාසික ශ්‍රම භාවිතයේ ප්‍රතිශතක ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ කන්නය

ගොවිපල කාර්යයන්	අගෝ.	සැප්.	ඔක්.	නොවැ.	දෙසැ.	ජන.	සැබ.	මාර්තු	අප්‍රි.	මැයි	ජූනි	එකතුව
<u>හේන</u>												
බිම් සකස් කිරීම	7.4	1.4	0.3	-	-	-	-	-	-	-	-	9.1
පැල සිටුවීම සහ වැසිරීම	1.3	3.5	3.9	0.8	0.1	-	-	-	-	-	-	9.6
බෝග රැක බලා ගැනීම	-	-	2.8	5.1	5.8	4.5	3.5	1.0	-	-	-	21.7
අස්වැන්න නෙලීම සහ පශ්චාත් කාර්යයන්	-	-	-	-	0.5	4.6	2.6	0.6	0.4	-	-	8.7
අනු එකතුව (අ)	8.7	4.9	7.0	5.9	6.4	9.1	5.1	1.6	0.4	-	-	49.1
<u>ගොවි</u>												
බිම් සකස් කිරීම	4.1	4.0	2.7	1.2	0.3	-	-	-	-	-	-	12.3
පැල සිටුවීම සහ වැසිරීම	0.3	1.3	0.5	0.5	0.3	-	-	-	-	-	-	2.9
බෝග රැක බලා ගැනීම	-	-	0.7	2.6	1.6	1.2	0.8	-	-	-	-	6.9
අස්වැන්න නෙලීම සහ පශ්චාත් කාර්යයන්	-	-	-	-	0.4	1.2	1.5	2.0	2.2	-	-	7.3
අනු එකතුව (ආ)	4.4	5.3	3.9	4.3	2.6	2.4	2.3	2.0	2.0	-	-	29.4
<u>තුයිරු ඉඩම</u>												
බිම් සකස් කිරීම	-	-	-	0.9	1.3	1.4	1.1	1.6	0.9	-	-	7.2
පැල සිටුවීම සහ වැසිරීම	-	-	-	0.2	0.4	0.8	1.5	0.9	0.1	-	-	3.9
බෝග රැක බලා ගැනීම	-	-	-	-	0.3	0.6	0.6	0.6	0.5	0.3	-	2.9
අස්වැන්න නෙලීම සහ පශ්චාත් කාර්යයන්	-	-	-	-	-	-	-	2.0	1.8	1.6	2.1	7.5
අනු එකතුව (ඇ)	-	-	-	1.1	2.0	2.8	3.2	5.1	3.3	1.9	2.1	21.5
ශ්‍රම ශ්‍රම භාවිතය												
(අ) + (ආ) + (ඇ)	13.1	10.2	10.9	11.3	11.0	14.3	10.6	8.7	5.9	1.9	2.1	100.0

හේන්, ඉඹුරු සහ ගොඩ ඉඩම් තව්වි වගා කිරීමේදී යොදා ගත්
 ශ්‍රවණ වාසික ව්‍යාප්තිය - 76/77 වග කණ්ණිය
 මහනගරුව

ශාඛිකයන්ගේ ශ්‍රම භාවිතයේ ව්‍යාප්ති රටාවන්
 වහනකදරුව යෝජනා ක්‍රමය
 76/77 වන කන්නය (විනිස දින/ශාඛිපලකව ව්‍යාප වලින්)

- ශාඛිපලකව ශ්‍රම භාවිතය
- හේන් වගාව සඳහා ශ්‍රම භාවිතය
- ගොඩ ඉඩම් වගාව සඳහා ශ්‍රම භාවිතය
- වඩ ඉඩම් වගාව සඳහා ශ්‍රම භාවිතය

VI. පිරිවැය සහ ප්‍රතිලාභ

(අ) නිෂ්පාදන පිරිවැය

6.1 දළ නිෂ්පාදන පිරිවැය

ලෙහි දක්වා ඇති දළ නිෂ්පාදන පිරිවැයට, ඵලදී ගත් යෙදවුම් සඳහා වූ වියදම් (මුදල් පිරිවැය) යනුවෙන් හැඳින්වෙන කළ ගොවිතැනේ සව සම්පත්වල වටිනාකමට (මුදලින් නොවූ පිරිවැය) ඇතුළත් වේ. සලකන ලද මාස කණ්ණාසේදී ගොවිපලක සාමාන්‍ය දළ නිෂ්පාදන පිරිවැය රු. 3,000/- ක් පමණය (6.1 වගුව). යළි කණ්ණාසේදී ජනපදයේ බිහිව ගොවිතැනක් නොමැති බැවින් මෙම වටිනාකම ගොවිපලක වාර්ෂික දළ නිෂ්පාදන පිරිවැයටද සමාන විය හැකිය. මුළු නිෂ්පාදන පිරිවැයෙන් වැඩි ප්‍රමාණයක්ම කුඹුරු සහ හේන් ගොවිතැන සඳහා වැය වී ඇති අතර එය මුළු පිරිවැයෙන් හතරෙන් තුනක් පමණ වේ.

6.1 වගුව මුදල් සහ මුදල්මය නොවූ වියදම් අනුව ගොවිපලක
 දළ නිෂ්පාදන පිරිවැය වර්ග බිහිව - 76/77 මහ

	මුදල් පිරිවැය (රු.)	මුදල්මය නොවූ පිරිවැය (රු.)	මුළු පිරිවැය (රු.)
කුඹුරු ඉඩම	719	395	1,114
ගොඩ ඉඩම	134	537	671
හේන්	216	893	1,109
සියලුම ඉඩම්	1,069	1,825	2,894

1/ කුඹුරු අකීකර 1.5
 ගොඩ ඉඩම් අකීකර 1.0
 හේන් අකීකර 1.7 බිහි සමන්විත වෙයි.

ගොවිතැනේ දළ නිෂ්පාදන පිරිවැයෙන් සියයට 40 ක්ම (රු. 1,069/-) මුදලින් වන අතර නිෂ්පාදන යෙදවුම් වැඩි ප්‍රමාණයක් ගොවිපල නිවෙසිනම් ලබාගෙන ඇති බැව් පැහැදිලි වේ. පිළිවෙලින් රු. 134/- ක් සහ රු. 216/- ක් වූ ගොඩ ඉඩම් සහ හේන් ගොවිතැනෙහි මුදල් පිරිවැය හා සසඳා බැලීමේදී, කුඹුරු ගොවිතැනෙහිදී මුදල් සඳහා වැඩි නැඹුරුවක් (රු. 719/-) ඇති බැව් පෙනේ. කුඹුරු ගොවිතැනෙහිදී ගොවිතැනේ සව සම්පත් උපයෝගී කර ගනු ලබන්නේ මුළු වශයෙනි. නමුත් ගොඩ ඉඩම් සහ හේන් ගොවිතැනෙහිදී මුදලින් නොවූ පිරිවැය, මුදල්

පිරිවැය වෙන් සිටි ගුණයක් වේ. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් සහ සැලසුම්ද සුදුසුදැ යොමුකරගෙන පවතින මුදල් සුඤ්චි සමාජය වෙත දන්තයනිගෙන් පැහැදිලි වේ.

6.2 මුදලින් වූ නිෂ්පාදන පිරිවැය

කලින් දැක්වූ පරිදි භාවිතා කළ කුලී ශ්‍රමය සහ ගොවිපල බලය ආදී සේවාවන් සහ ප්‍රභවයන් වලදී ගැනීම සඳහා වූ වියදම් වලින් මුදල්මය නිෂ්පාදන පිරිවැය සමන්විත වේ. යළි කණ්ණියේදී ගොවිතැන් කාර්යයන් නොකරන නිසා ගොවීන්ගේ වාර්ෂික මුදල් පිරිවැය ප්‍රධාන වශයෙන් වාපි කණ්ණියට සීමා වේ. වාර්තා කළ ගොවිපලක මුදල්මය නිෂ්පාදන පිරිවැය මට්ටම පහත වගුවෙන් සමන්විත කරනු ලැබේ.

6.2 වගුව වාර්තා කළ ගොවිපලක මුදල්මය නිෂ්පාදන වියදම්

නිෂ්පාදන ඒකකය	වාර්තා කළ ගොවිපලක සාමාන්‍ය පිරිවැය	
	76 යල	76/77 මහ
කුසිරු ඉඩම	-	719
ගොඩ ඉඩම	-	134
හේන්	135	216

වි ගොවිතැනෙහි මුදල් නිෂ්පාදන පිරිවැය විශ්ලේෂණය කිරීමේදී මුදල් ප්‍රධාන වශයෙන්ම වැය කර ඇත්තේ (39%) ට්‍රැක්ටර් සහ ඒ හරහා කුලියට ගැනීම සඳහා බැව් පැහැදිලි වේ. කුලී ශ්‍රමය සඳහා වන ගෙවීම් නිෂ්පාදන පිරිවැයෙහි ඒ ශ්‍රම වැදගත් වේ (27%) (6.3 වගුව).

හේන් ගොවිතැනෙහි මුදල් පිරිවැය ප්‍රධාන වශයෙන් කුලී ශ්‍රමය සඳහා යොමු වැටුප් වලින් සමන්විත විය. මෙයින් පවුල් ශ්‍රමය මත පදනම් වූ සම්ප්‍රදායික හේන් ක්‍රමයෙන් ඇත් වීමක් පිළිබිඹු කරනු ලැබේ. ජනපදයේ හේන්වල මුදල් බෝග වගා කිරීම ආරම්භ වීම නිසා මෙලෙස කුලී ශ්‍රමය භාවිතා කිරීමක් සිදු වී ඇති බැව් පෙනේ.

6.3 වගුව

යෙදවුම් අනුව පුද්ගලික නිෂ්පාදන පිරිවැයෙහි ප්‍රතිශතක ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ

යෙදවුම	කුඹුර (%)	ගොඩ ඉඩම (%)	හේන් (%)
කුලී ශ්‍රමය	27	28	54
ට්‍රැක්ටර් ගාස්තු	32	1	-
ඒ හරහි ගාස්තු	7	-	-
බීජ/පැල කිරීමේ ද්‍රව්‍ය	16	27	14
පොහොර සහ කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය	5	23	5
වෙනත්	13	21	27
මුළු පිරිවැය (%)	100	100	100
(රු.)	(719)	(134)	(216)

හේන් ගොවිතැනෙහිදී වැඩිපුරම ශ්‍රමය භාවිතා කර ඇත්තේ වැපිරීමට සෙර කාර්යයන් සහ වල් මර්ධනය හා පස් දැවීම වැනි වැපිරීමේ පසු සිදු වන කාර්යයන් සඳහා වේ. වැපිරීමට පෙර කාර්යයන්ට කැලෑ එලි කිරීම සහ වැට බැඳීම ආදිය ඇතුළත් වේ (6.4 වගුව).

6.4 වගුව

කුලී ශ්‍රම වැටුප් ගෙවීම්වල ප්‍රතිශතක සංයුතිය කාර්යයන් අනුව වර්ග කිරීම - 76/77 මහ

කෘෂි කාර්යයන්	කුඹුරු ගොවිතැන (%)	ගොඩ ඉඩම් ගොවිතැන (%)	හේන් ගොවිතැන (%)
වැපිරීමට සෙර කාර්යයන්	20	34	36
වැපිරීම සහ පැල සිටුවීම	13	13	10
වල් මර්ධනය	1	29	31
අස්වැන්න තෙලීම	32	16	21
අස්වැන්න තෙලීමේ පසු කාර්යයන්	34	8	2
සියළුම කාර්යයන් (%)	100	100	100
(රු.)	(194)	(38)	(117)

ඒ ගොවිතැනෙහිදී කුලී ශ්‍රම පිරිවැය ප්‍රධාන වශයෙන්ම අස්වැන්න තෙලීම සහ ගොයම් පැහිලී කාර්යයන් සඳහා යෙදී ඇත.

6.3 මුදලින් නොවූ නිෂ්පාදන පිරිවැය

යම් දැක්වූ අති මුදලින් නොවූ නිෂ්පාදන පිරිවැයට ගොවීන් යෙදවූ සව සම්පත්වල වෙළඳපල වටිනාකම ඇතුළත් වී තිබේ. 6.5 වගුවේ දැක්වෙන පරිදි, ගොවිතැන් කටයුතු සඳහා ගොවීන් යොදවන සව සම්පත් අතර පවුල් ශ්‍රමය වඩා වැදගත්කමක් උසුලයි.

6.5 වගුව යෙදවුම් වර්ගය සහ නිෂ්පාදන ඒකකය ආව මුදලීමය නොවූ නිෂ්පාදන පිරිවැය වර්ග කිරීම - 76/77 මහ

යෙදවුම් වර්ගය	කුඹුර	ගොඩ ඉඩම	ශේත
පවුල් ශ්‍රමය ^{1/}	72	96	96
තමන්ගේ බීජ සහ පැල කිරීමේ ද්‍රව්‍ය	15	4	4
තම මී හරකුන්ගෙන් ලබා ගත් සේවාවන්	13	-	-
තම මුද්දර වලින් ලබා ගත් සේවාවන්	-	-	-
මුළු (%)	100	100	100
(රු.)	(395)	(537)	(897)

^{1/} මිනිස් දින සමඟ එකතුවටිනාකම රු. 6/- ක් ලෙස ගණන්ගත් කර ඇත.

(ආ) ආදායම්

6.4 දළ ආදායම

ජනපදයේ ගොවිපලක සාමාන්‍ය වාර්ෂික දළ ආදායම රු. 7,200/- ක් පමණ වන අතර මුළු කෘෂිකාර්මික නිමැවුමද ඇතුළත් සියළුම ප්‍රභවයන්ගෙන් ලද මුළු ආදායමේ වටිනාකම ඊට ඇතුළත් වේ. යම්දි ආදායම් ප්‍රභවයන් අතුරින් කෘෂිකාර්මික ආදායමට මූලික තැනක් හිමි වෙනවා මෙහිම ආදායම් ප්‍රමාණයේ සැහෙන වාදික සමානවයක්ද පවතින බැව් පැහැදිලි වේ (6.6 වගුව).

යළි කණිනියේදි ගොවිපලක දළ ආදායම සැහෙන ප්‍රමාණයකින් එනම්, මාස් කණිනියේ ආදායම මෙන් තුන් ගුණයකින් පහත් වේ. යළි කණිනියේ ගොවිපලක මුළු දළ ආදායම රු. 1,694/- ක් වන අතර මාසික ආදායම රු. 280/- ක් පමණ වේ. මාස් කණිනියේදි ගොවිපලක සාමාන්‍ය මාසික දළ ආදායම රු. 900/- ක් පමණ වේ.

6.6 වගුව කන්නය සහ ප්‍රභවය අනුව ගොවිපලක වාර්ෂික දළ ආදායම වර්ග කිරීම

ප්‍රභවය	76 යල	%	76/77 මහ	%	වාර්ෂික	%
ගේන	237	14	977	18	1,250	17
ගොඩ ඉඩම	322	19	751	14	1,073	15
කුඹුර	-	-	2,301	42	2,301	32
සත්ව පාලනය	280	17	230	4	510	7
කෘෂිකාර්මික කුලී ශ්‍රමය	204	12	362	6	566	8
කෘෂිකාර්මික නොවන කුලී ශ්‍රමය	281	17	334	6	615	9
සව ශ්‍රී ලා නියුක්තිය	59	3	49	1	108	1
වෙළඳාම	76	4	103	2	179	3
නිත්‍ය සේවා නියුක්තිය	235	14	378	7	613	8
මුළු දළ ආදායම	1,694	100	5,485	100	7,179	100

මහකතරුන්ට ජනපදවාසීන්ගේ ජීවිතය වැඩිදිය වැඩිකර ගැනීම වගාව මත සංකේතය වී ඇති බවත්, ගොවිපලේ පිටත ආදායම් ප්‍රභවයන් වග රටේ වැදගත්කමක් නොදැනුණ බවත් මෙයින් පැහැදිලි වේ. කෙසේ වුවත් යල කන්නයේදී ගෝන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාව සාපේක්ෂ වැදගත් ස්ථානයකට පත් වී තිබේ. මාසි කන්නයේදී වී නිෂ්පාදනයෙන් පමණක් ගොවිපල මුළු දළ ආදායමින් 42% ක් ලැබී තිබේ. ගොඩ ඉඩමේ සරීර බෝග වගාව ආදායම් ප්‍රභවයක් ලෙස සාපේක්ෂව අඩු වැදගත්කමක් ගනී.

තවත් ග්‍රමය කුලියට දීම ජනපදවාසීන් අතර සාමාන්‍ය වේ. යළි කන්නයේදී අතිරේක ගොවිපල ආදායම් මාධ්‍යයක් ලෙස කුලී ශ්‍රම වැඩුණුවලට ප්‍රධාන තැනක් හිමි වේ. සලකන ලද යළි කන්නයේදී ගොවිපල ආදායමින් 28% ක් කුලී ශ්‍රමයෙන් උපයාගෙන තිබේ. යළි කන්නයේදී ජනපදය තුළ කුලී ශ්‍රමය සඳහා සේවා නියුක්ති අවස්ථාවන් වීරල වන නිසා මෙම කන්නයේදී සිවුන් ජනපදයෙන් පිටත ප්‍රදේශවල කුලී වැඩෙහි නිරත වෙති.

සරීර රැකියා සහ වෙළඳාම වැනි මාර්ගයන්ගෙන් උපයා ගත් ආදායම ඉතාමත් සුළුය. යළි කන්නයේදී ජනපදයේ පවතින දුර්වල කෘෂිකාර්මික තත්වය නිසා වෙළඳාම වැනි කාර්යයන් වලට

කාලයේදී පහත් තත්වයකට පත් වේ. යළි කන්නයේදී වහකතදරුව ජනපදයේ ගොවිතැන වැඩි දෙනෙකුම තුළි ශ්‍රමිකයන්ගේ තත්වයට පත් වෙති.

පහ සමාජයේ වලින් ලැබූ ආදායම ප්‍රධාන වශයෙන් මස් පිණිස එළ හරකුන් විකිවීමට සීමා විය. විශේෂයෙන්ම කෘෂිකාර්මික කාර්යයන් කෙරෙහි කාලවලදී ආදායම් භාවර කිරීමේ වාධයක් ලෙස සත්ව පාලනය දියුණු කිරීම වැදගත් කාර්යයක් වේ.

6.5 මුදල් ආදායම

දළ ආදායම මගින් ගොවිපලක මුදල් ඉපැයීමේ වට්ටම පිළිබිඹු කොටීමට ගොවිපල ආදායම් මිනුමක් ලෙස එහි අති දුර්වලතාවකි. එම ගොවිපල නිෂ්පාදිත වලින් වැඩි ප්‍රමාණයක්ම ගෘහ පරිභෝජනයට ගෙන යූව ප්‍රමාණයක් පමණක් මුදලට විකුණන අවස්ථාවලදී මෙය විශේෂයෙන්ම වැදගත් වේ.

6.7 වගුව කන්නය සහ ප්‍රභවය අනුව ගොවිපලක වාර්ෂික මුදල් ආදායම වර්ග කිරීම

ප්‍රභවය	76 යල		76/77 මහ		වාර්ෂික	
	(රු.)	(%)	(රු.)	(%)	(රු.)	(%)
තුළුර	-	-	885	27	885	19
ගොවි ඉඩම	66	5	442	14	508	11
ගේන	217	16	516	16	733	16
සත්ව පාලනය	209	15	175	5	384	8
තුළි ගිණන	485	36	696	22	1,181	26
වෙනත්	370	28	530	16	900	20
මුළු මුදල් ආදායම	1,347	100	3,244	100	4,591	100

දළ ආදායම පරිණා කිරීමේදී අප දුටු පරිදි ගොවිපලක මුදල් ලැබීමටද විශාල වාරික විචලතාවක් දක්නට ලැබේ. යළි කන්නයේදී ගොවිපලක මාසික මුදල් ආදායම රු. 224/- ක් වන අතර මාසි කන්නයේදී එය රු. 540/- දක්වා ඉහළ යයි. මෙම දත්තයන්ට අනුව තුළි ශ්‍රම වැටුප් ආදායම, මුදල් ආදායමේ වැදගත් කොටසක් වන අතර යළි කන්නයේදී මුළු මුදල් ආදායමින් තුනෙන් කොටසක්ම පමණ එයින් සමන්විත විය. මෙම කන්නයේදී බෝග නිෂ්පාදන වලින් ලැබී තිබුණේ ගොවිපල මුළු මුදල් ආදායමින් පහෙන් කොටසක් පමණි.

ආදායම් වාර්ගයක් ලෙස බෝග නිෂ්පාදනය වැදගත් වන්නේ මාසි කන්නයේදී පමණක් වන අතර එම කන්නයේ මුළු මුදල් ආදායමින් 57% ක් එයින් සමන්විත විය. මිනි අධිකම පමණ වී නිෂ්පාදනයෙන් ලැබී තිබුණි.

6.6 බෝග නිෂ්පාදනයන් ලබා ගත් මුදල් ආදායමේ සංයුතිය

මහකතරුව ජනපදවාසීන්ගේ ප්‍රධාන ආදායම් වාර්ගය බෝග නිෂ්පාදනය බැවින් හේන් සහ ගොඩ ඉඩම්වල වගා කළ බෝග වලින් ලබා ගත් මුදල් ආදායමේ ලක්ෂණයන් පිළිබඳව විශ්ලේෂණ කරන ලදී.

6.8 වගුව හේන් වගාවෙන් උපයන ලද මුදල් ආදායමේ සංයුතිය

බෝගය	76 යල		76/77 මහ	
	වාර්තා කළ ගොවීන් ගණන (%)	වාර්තා කළ ගොවිපලක සංඛ්‍යාතය මුදල් ආදායම (රු.)	වාර්තා කළ ගොවීන් ගණන (%)	වාර්තා කළ ගොවිපලක සංඛ්‍යාතය මුදල් ආදායම (රු.)
තල	93	566	12	123
මිරිස්	10	600	54	1,004
කවිපි	3	360	49	357
වී	-	-	7	488
තුරකිකන්	-	-	27	73
බඩ ඉරිඟු	-	-	44	135
එළවළු	3	200	36	152
අබ	-	-	10	125
රට කපු	-	-	2	9
දුම්කොළ	-	-	5	2,206

යළි කන්නයේදී ගොවීන් වැඩි ගණනක් වගා කරන ලද මුදල් බෝගය තල වන ආර මිරිස් ඒළඟට වැදගත් බැව් ඉහත වගුවෙන් දැක්වේ. ශාඛ්‍ය වුවත් මාසි කන්නයේදී බෝග වර්ග කීපයක්ම හේන්වල වගා කර තිබුණු අතර මුදල් ආදායම් ඉපැයීම අතින් මිරිස්, කවිපි සහ බඩ ඉරිඟු ප්‍රධාන විය. දුම්කොළ මහකතරු හේන්වලට හඳුන්වා දුන් බෝගයක් වන අතර මුදල් බෝගයක් ලෙස ඊට අනාගතයක් ඇති බැව් පැහැදිලි වේ.

ගොඩ ඉඩවේ වගා කරන ලද සරීර බෝග සුවි ආදායමක් ලබා දුන්නත් යළි කන්නයේදී බොහෝ ගොවීන්ට එම ආදායම වැදගත් වූණි වේ. එම සරීර බෝග අතර මුරුගා, අඹ සහ පොල් ප්‍රධාන තැනක් ගනී. මිසිස්, මාෂ බෝග සහ දුම්කොළ මාස් කන්නයේදී ගොඩ ඉඩවේ වගා කළ මුදල් ආදායම් ලබා දෙන බෝග අතුරින් ප්‍රධාන වේ.

6.9 වගුව ගොඩ ඉඩම් වගාවෙන් උපයන ලද මුදල් ආදායමේ සංයුතිය

බෝගය	76 යල		76/77 මහ	
	වාර්තා කළ ගොවීන් ගණන (%)	වාර්තා කළ ගොවිපලක සාමාන්‍ය මුදල් ආදායම (රු.)	වාර්තා කළ ගොවීන් ගණන (%)	වාර්තා කළ ගොවිපලක සාමාන්‍ය මුදල් ආදායම (රු.)
සරීර බෝග	83	149	53	55
තල	8	142	-	-
මිසිස්	6	247	40	263
කච්චි	8	55	44	173
එයිසොක්කා	6	130	4	170
චලප්ප	8	78	16	61
බඩ ඉරිඟු	-	-	35	42
තුරක්කන්	-	-	5	108
ඊඳු	-	-	32	111
මුං ඇට	-	-	4	255
දුම්කොළ	-	-	23	698

6.7 ගොවිපලක ශුද්ධ ප්‍රතිලාභ

ගොවිපලක දළ ප්‍රතිලාභ සහ දළ නිෂ්පාදන වියදම් අතර වෙනස ශුද්ධ ප්‍රතිලාභ සංඛ්‍යා වලින් පෙනීයනු ලබන ආර/ගොවිතැනෙහි ලාභදායීතාව මැනීමේ සහ මුදායක වීනුවක් ලෙස යොදා ගත හැකිය. ඔවුන් මෙහිදී යොදා ගනු ලැබූ සව සම්පත්වලට මෙන්ම, ගොවිපල නිමැවුමේ ගෘහ පරිච්ඡේදනයට ගනු ලැබූ ප්‍රමාණයට වටිනාකම් පැවරීමේදී ප්‍රශ්න පැන නගී.

6.10 වගුවේ දැක්වෙන පරිදි සලකන ලද මාස් කන්නයේදී වී ගොවිතැනින් ගොවිපලක් ලද ශුද්ධ ප්‍රතිලාභය රු. 1,200/- ක් පමණ වන අතර ගොඩ ඉඩම් වගාවේදී එය රු. 80/- ක් පමණි. හේන් ගොවිතැන සඳහා වැඩි වශයෙන්ම භාවිතා කරනුයේ පවුල් ශ්‍රමය නිසා එහි ශුද්ධ ප්‍රතිලාභය සාණ දහයක් ගන්නා බැවි යැයි කේ.

6.10 වගුව ගොවිපලක ශුද්ධ ප්‍රතිලාභ (76/77 මහ)

	තුසිර	ගොඩ ඉඩම	හේන
ගොවිපලක දළ ප්‍රතිලාභ	2,301	751	977
ගොවිපලක දළ නිෂ්පාදන වියදම්	1,114	671	1,109
ගොවිපලක ශුද්ධ ප්‍රතිලාභ	1,187	80	-132

6.8 ගොවිපලක ශුද්ධ මූලික ප්‍රතිලාභ

මුදල් ආදායම සහ මුදල් වියදම් අතර වෙනස ගොවිපලක ශුද්ධ මූලික ප්‍රතිලාභය ලෙස පෙන්වීමේ කාරණය පෙන්වා දෙනු ලැබේ. මේ අනුව ගොවීන්ගේ ජීවිතයට හානි සිදුවීමට හේතු වන වැදගත්කමක් පෙන්වා දෙනු ලැබේ.

6.11 වගුව ගොවිපලක ශුද්ධ මුදල් ප්‍රතිලාභ - 76/77 මහ

වර්ගය	තුසිර රු./ගොවිපලකට	ගොඩ ඉඩම රු./ගොවිපලකට	හේන රු./ගොවිපලකට
මුදල් ආදායම	885	442	516
මුදල් පිරිවැය	719	135	216
ශුද්ධ මුදල් ආදායම	166	307	300

මුදල් ප්‍රතිලාභයන් සැලකීමේදී හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාව යන දෙකෙහිම ශුද්ධ මූලික ප්‍රතිලාභය වී ගොවිතැනට වැඩි සැලකීමක් ප්‍රමාණයකින් අධික වේ. හේන් සහ ගොඩ ඉඩමේ නිෂ්පාදන මෙන් නොව වී නිෂ්පාදනයෙන් වැඩි කොටසකට පරිභෝජනය කිරීමේ නැඹුරුවක් ගොවීන් විසින් දැක්වීම, වී ගොවිතැනෙහි මුදල් ආදායම සහ මුදල් යෙදවුම් අතර වෙනස කුඩා වීමට හේතු වී තිබේ.

6.9 භූමියේ, ශ්‍රමයේ සහ කාරක ප්‍රාග්ධනයෙහි නිෂ්පාදකත්වය

මාස් කණ්ණාඩියේ ශ්‍රමය, භූමිය සහ කාරක ප්‍රාග්ධනය යන ප්‍රධාන ගොවිපල යෙදවුම්වල නිෂ්පාදකත්වයේ මට්ටම, ඒවායේ සාමාන්‍ය නිෂ්පාදකත්වය අසුරින් පරීක්ෂා කර ඇත.

6.12 වගුව හේන්, කුඹුර සහ ගොඩ ඉඩම් සඳහා යොදා ගත් ගුලිය, ගුලිය සහ කාරක ප්‍රාග්ධනයේ සාමාන්‍ය වලංගු විය 1/ 76/77 වග

නිෂ්පාදන ඒකකය	ගුලිය		ගුලිය 2/		කාරක ප්‍රාග්ධනය	
	අක්කරයකට	අක්කරයකට	මිනිස් දිනකට	මිනිස් දිනකට	වැය කළ රුපියලකට	වැය කළ රුපියලකට
	දළ ප්‍රතිලාභ (රු.)	මුදුල් ප්‍රතිලාභ (රු.)	දළ ප්‍රතිලාභ (රු.)	මුදුල් ප්‍රතිලාභ (රු.)	දළ ප්‍රතිලාභ (රු.)	මුදුල් ප්‍රතිලාභ (රු.)
කුඹුර	1,534	390	33.80	13.00	3.20	1.20
ගොඩ ඉඩම්	751	442	8.17	4.80	5.60	3.20
හේන්	575	303	6.20	3.30	4.50	2.40

1/ ගොවිපලක සාමාන්‍ය වගා කරන ලද ප්‍රමාණය කුඹුරු (අක්කර 1.5), ගොඩ ඉඩම් (අක්කර 1.0) හා හේන් (අක්කර 1.7) සමන්විත විය.

2/ පවුල් සහ කුලී ගුලිය යන දෙවර්ගයට ඇතුළත් වේ.

අක්කරයකට ලබා ගත් දළ ප්‍රතිලාභයක් සැලකිලිදී වී ගොවිතැනින්, හේන් සහ ගොඩ ඉඩම්වලට වඩා වැඩි දළ ප්‍රතිලාභයක් ලබන බව පැහැදිලි වේ. ගුලියට ලද ප්‍රතිලාභ සැලකිලිදීද වී ගොවිතැන ප්‍රධාන තැනක් හිමි කර ගනී. මිනිස් දිනකට අඩුව ප්‍රතිලාභයක් ලැබී ඇත්තේ හේන් ගොවිතැනෙනි. හේන් ගොවිතැනේදී පවුල් ගුලිය අධික ලෙස භාවිතා වී තිබීම නිසා ප්‍රධාන වශයෙන් මෙම තර්ථය උදා වී ඇත. විකල්ප සේවා නියුක්ති මාධ්‍යයන්ගේ හිඟකම නිසා හේන් ගොවිතැනෙහි යොදවනු ලැබූ ගුලියේ ආවර්ණික පිරිවැය ශුන්‍යව පැවතුනි. එහි ගුල නිෂ්පාදකත්වය, මිනිස් දිනකට රු. 6/- ක් ලෙස සාපේක්ෂව පහත් වුවත් ගොවීන් හේන් ගොවිතැනෙහි තවමත් තීරණ වනු පෙනේ. ගොඩ ඉඩමේ සහ හේන් ගොවිතැනෙහි කාරක ප්‍රාග්ධනය සඳහා ලද ප්‍රතිලාභය වී ගොවිතැනින් ලද ප්‍රතිලාභයට වඩා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩි විය.

6.10 ගොවිපල ආදායම් ව්‍යාප්තිය

මුදුල් ආදායම ඇසුරින් මහනගරුව ජනපදයේ නියැදි ගොවීන්ගේ වාර්ෂික ආදායම් ව්‍යාප්ති රටාව පරීක්ෂා කර තිබේ (6.13 වගුව).

6.13 වගුව ජනපදයේ ගොවීන් අතර වාර්ෂික මුදල් ආදායම් ව්‍යාප්තිය (76 යල සහ 76/77 මහ)

ගොවිපලක වාර්ෂික මුදල් ආදායම (රු.)	ගොවීන්ගේ ප්‍රතිශතය	සමුච්චිත ප්‍රතිශතය	ආදායම් ප්‍රතිශතය	සමුච්චිත ප්‍රතිශතය
0 - 1,000	8	8	1	1
1,001 - 2,000	12	20	4	5
2,001 - 3,000	22	42	13	18
3,001 - 4,000	13	55	10	28
4,001 - 5,000	13	68	13	41
5,001 - 6,000	5	73	6	47
6,001 - 7,000	7	78	7	54
7,001 - 8,000	10	88	15	69
8,001 - 9,000	5	93	9	78
9,001 - 11,000	4	97	10	88
11,001 - 13,000	3	100	12	100

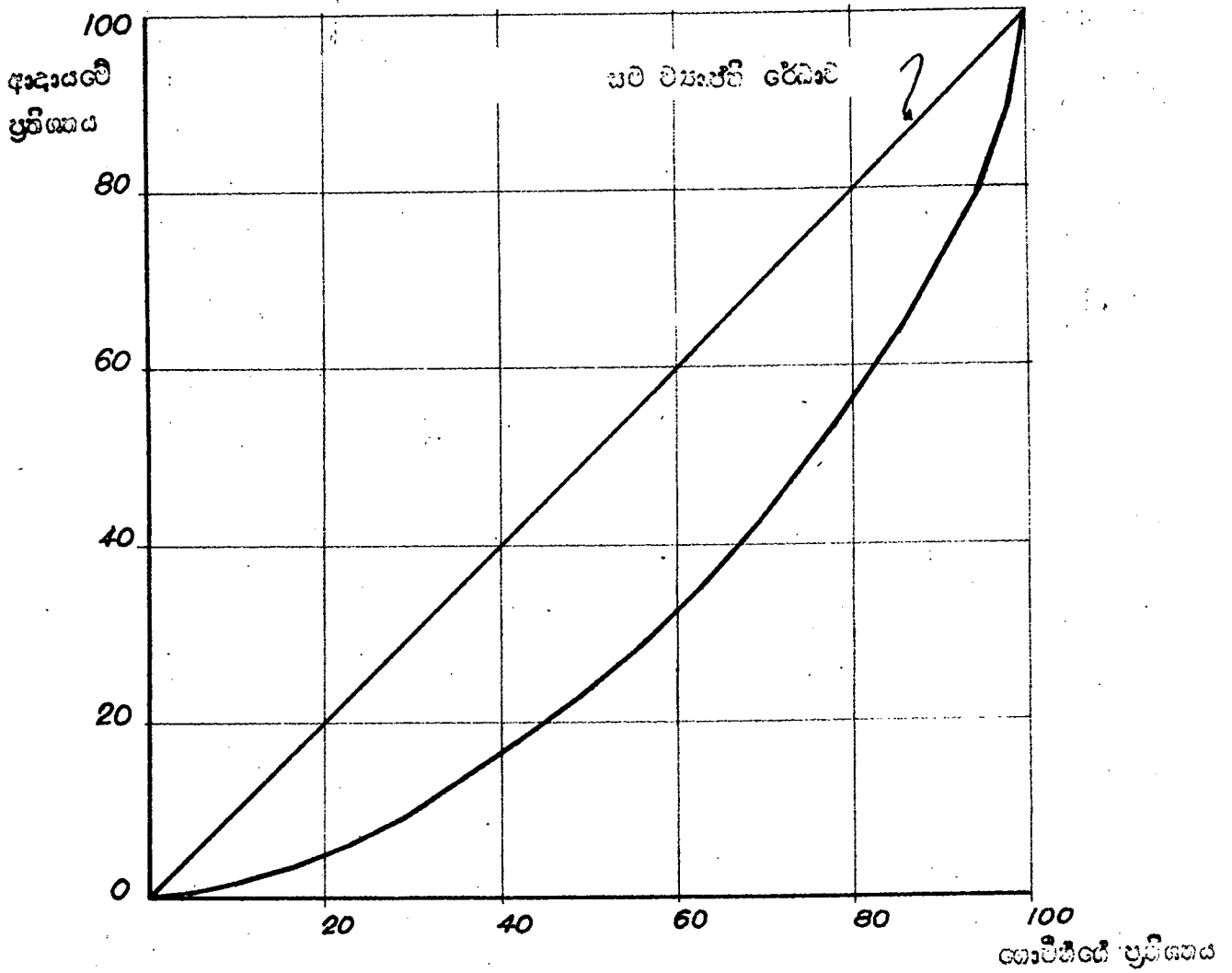
ප්‍රධාන වශයෙන් පහත් ආදායම් කාණ්ඩ අතර සැහෙන ප්‍රමාණයක ආදායම් විචලනයක් පවතින බව ගොවිපලක මුදල් ආදායම මගින් පැහැදිලි වේ. පහත්ම ආදායම් ලබන ගොවීන්ගේ වාර්ෂික මුදල් ආදායම රු. 1,000/- ට අඩු වන අතර, ඉහළම ආදායම් ලබන්නාවූ වාර්ෂිකව රු. 8,000/- සිට රු. 13,000/- අතර ප්‍රමාණයක මුදල් ආදායමක් ලබා ගනී. ජනපදවාසීන්ගේ පහෙන් කොටසකගේ වාර්ෂික මුදල් ඉපැයුම් රු. 2,000/- ට අඩු වන අතර තවත් පහෙන් කොටසක් වාර්ෂිකව උපයුණේ රු. 2,000/- සිට රු. 3,000/- අතර ප්‍රමාණයක මුදල් ආදායමක් පමණි. අංක 4 රූප සටහන යටතේ ආදායම් ව්‍යාප්තිය ලෝරන්ස් වක්‍රයක් මගින් ප්‍රස්ථාරානුකූලව දක්වා ඇත. මෙයට සමානව ජනපදවාසීන්ගේ දළ ආදායම් ව්‍යාප්තිය පිළිබඳවද විභාග කර තිබේ (ඇමුණුම 3 සහ 4).

6.11 හේන් ගොවිතැන හා ගොවිපල ආදායම.

මහවිලච්චිය හා සැසඳීමේදී මහනතරුව ජනපදයේ ගොවීන් හේන් ගොවිතැනෙහි තිරණ වනුයේ සුළු වශයෙනි. හේන් ගොවිතැන් කල බැව් වාර්ෂිකව කර තිබුණේ ගොවීන්ගේ 59% ක් පමණක් වන අතර එය කල හේතක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය අක්කර 1.8 ක් විය. අසන්න ප්‍රදේශයේ

අංක 4

ගොවිපලක වාර්ෂික මුදල් ආදායමේ ව්‍යාප්තිය
වහනගදයව - 76 යල සහ 76/77 වහ

කැල: බීම් නොමැති වීම හේත් ගොවිතැනෙහි නිරත වූ ප්‍රමාණය අඩු වීමට හේතු වී තිබේ. හේත් වගා කළ ගොවීන්ගේ පවා හේතක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය ඉඩා විය (අක්කර 1.8). කෙසේ වුවත් හැකි සෑම විටකම හේත් ගොවිතැනෙහි නිරත වීමේ කැමැත්තක් මහකතදරාව ජනපදයේදීද දක්නට ලැබුණි.

හේත් ගොවිතැනින් ලද ආදායම සහිතව/විම ආදායම රහිතව/ගොවීන් ලද ආදායම් පරිණා කිරීමේදී හේත් ගොවිතැනින් ලද ආදායම, පහස් ආදායම් ලැබූ කාණ්ඩවල ආදායම සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ නැවීමට උපකාරී වී ඇති බව පෙනේ. 6.14 වගුවේ දැක්වෙන පරිදි හේත් වගා කළ ගොවීන් අතුරින් රු. 4,000/- කට අඩු ආදායමක් ලබන බැව් වාර්තා කර තිබුණේ 8% ක් පමණි. නමුත් හේත් වගා නොකල ගොවීන්ගෙන් 50% ක්ම උපයා තිබුණේ රු. 4,000/- ට වඩා අඩු ආදායමකි. එසේම හේත් වගා කරන ගොවීන්ගේ ආදායම් ව්‍යාප්තිය ඉහළ ආදායම් කරා තදින් යොමු වී ඇත. හේත් වගා නොකරන ගොවීන්ගේ ආදායම් ව්‍යාප්තිය පහස් ආදායම් කරා කැපී පෙනෙන ලෙස යොමු වී ඇති බව පැහැදිලි වේ.

6.14 වගුව ගොවිපල ආදායම කෙරෙහි හේත්වල බලපෑම - 76/77 මහ

ආදායම	හේත් වගා කළ ගොවීන් (%)	හේත් වගා නොකල ගොවීන් (%)
0 - 2,000	2	25
2,001 - 4,000	6	25
4,001 - 6,000	26	8
6,001 - 8,000	30	8
8,001 - 10,000	16	18
10,000 ට ඉහළ	20	16
	100	100

මෙම කොටස් දෙක අතර ආදායම් ව්‍යාප්තිය විභාග කිරීමේදී හේත් ගොවිතැන් කරන ගොවීන්ගේ ආදායම් ව්‍යාප්ති රටාව වඩා සතුටුදායක තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බැව් පෙනේ (ඇවුණුම් 5 සහ 6). හේත් නොමැති ගොවිපොලවල ඉහළ හා පහළ ආදායම් පන්ති අතර තදින් උකරුම් වී ඇති බැව් දැනගන්නාගෙන් පැහැදිලි වේ. පහළ ආදායම් ලබන හේත් වගා නොකල ගොවීන් 76/77 මාස කණ්ඩයේදී රු. 4,000/- ට අඩු දළ ආදායමක් වාර්තා කර තිබුණු අතර ඉහළ ආදායම් ලබන කාණ්ඩ තුන රු. 8,000/- ට ඉහළ ආදායමක් ලබන බව වාර්තා කර තිබුණි.

මේ අතීතවේ ආදායම් ව්‍යාප්තියක් හේත් වගා කළ ගොවීන් අතර දක්නට නොමිලිනි.

6.12 ගොවිපල මුදල් ප්‍රවාහය

6.15 වගුවේ දී අති මුදල් ප්‍රවාහ ලේඛනය මගින් මාසික පදනමකින් මුදල් ගනු දෙනුවල සාමාන්‍ය පිළිබිඹු කරනු ලැබේ. මුදල් පිටතට ගලා යෑම් පිළිබඳ සාධකවත් මගින් ගොවිතැන සඳහා වැය කළ මුදල් ප්‍රමාණය දක්වන අතර මුදල් ඇතුළට ගලා ඒම පිළිබඳ සාධකවත් ගොවිතැනින් ඉපයූ මුදල් ප්‍රමාණය පෙන්නුම් කරනු ලැබේ.

6.15 වගුව 1976 නොවැම්බර් සිට 1977 ජූනි දක්වා ගොවිපලක මුදල් ප්‍රවාහ රටාව

වර්ගය	නොවැ. (රු.)	දෙසැ. (රු.)	ජන. (රු.)	සෙබ. (රු.)	මාර්තු (රු.)	අප්‍රියෙල් (රු.)	මැයි (රු.)	ජූනි (රු.)
<u>මුදල් ලැබී</u> (I)								
කුඹුර	53	100	90	54	140	140	53	21
ගොඩ ඉඩම	18	9	5	11	9	6	9	-
හේන	17	8	30	15	14	1	-	-
අනු එකතුව	88	117	125	80	163	147	62	21
<u>මුදල් ලැබී</u> (II)								
කුඹුර	-	1	-	-	23	68	55	28
ගොඩ ඉඩම	20	30	24	84	96	171	233	10
හේන	15	10	38	163	147	88	37	8
අනු එකතුව	35	41	62	247	266	327	325	46
<u>දූද්ධ ලැබී</u> (III-I)								
කුඹුර	-53	-99	-90	-54	-117	-72	2	7
ගොඩ ඉඩම	2	21	19	73	87	165	224	10
හේන	- 2	2	8	148	133	87	37	8
මුළු එකතුව	-53	-76	-63	167	103	180	263	25

හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාව සඳහා ගොවීන් වාසිකව වැය කල මුදල් ප්‍රමාණය ඉතා පහත් වන අතර එය කන්නය පුරා තරමක් දුරට සමානව බෙදී ගොස් ඇත. නමුත් ඒ ගොවිතැනෙහි මෙම තත්වය පැහැදිලිවම වෙනස්ය. මෙහිදී මුදල් වියදම් ඉහළ වුවා පමණක් නොව එය කන්නයේ මාස හිපයකට පමණක් සීමා වී තිබේ.

මුදල් ඇතුළුව ගලා ඒම (ආදායම) පිළිබඳව සැලකීමේදී, කුඹුරු ගොවිතැනෙහි මුදල් ඉපැයීම් කන්නයේ කෙටි කාලසීමාවකට සීමා වී ඇති බැව් පැහැදිලි වේ. ගොවිපල තුළට මුදල් ගලා ඒම සහ ගොවිපලින් පිටතට ගලා යෑම අතර ශුද්ධ මෙහෙය ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහ සංඛ්‍යාවන්ගෙන් දක්වා තිබේ. කන්නයේ බොහෝ මාසවල ප්‍රධාන වශයෙන්ම ඒ හැර මෙතේ බෝග ගොවිතැනේ කටයුතු නිසා සෑහෙන ප්‍රමාණයක මුදල් ගලා ඒමක් දක්නට ලැබේ. මුළුමනින්ම ඒ වගාව පදනම් වී ඇති ගොවිපලවලට පිටත් මුදල් ලබා ගැනීමේ මාර්ගයක් නොමැති නම් ඒවායේ මුල්‍ය පැවැත්ම රැක ගැනීම දුෂ්කර බැව් මෙම දත්තයන්ගෙන් පැහැදිලි වේ. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාවේදී කන්නයේ වැඩි කාලයක් තුළම ධන මුදල් ප්‍රපාතයක් පවතින අතර ගොවිපල ආදායමේ දැඩි සංචලනයක් ඇති කරන කාරණයක් ලෙසද එය වැදගත් වේ. අවස්ථාවක් ලද හැම විටකම හේන් ගොවිතැනෙහි යෙදිමට ගොවීන් කැමැත්තක් දැක්වීමට ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස මෙය දැක්විය හැක.

VII. අලෙවිකරණය සහ වෙනත් සේවාවන්

මෙම පරිච්ඡේදයේදී කෘෂි නිෂ්පාදිත පරිහරණය, ගබඩා කිරීම සහ යෙදවුම් සැපයීම, භාවිතය, වාරිමාර්ග පාලනය, ව්‍යාප්ති කටයුතු හා ගොවි සංවිධාන පිළිබඳව සාකච්ඡා කර තිබේ.

7.1 අලෙවිකරණය

වී නිෂ්පාදනය සම්බන්ධව ලබා ගත් දත්තවලට අනුව මහකතදරුව ජනපදය අතිරික්ත වී ප්‍රමාණයක් නිපදවන ප්‍රදේශයක් ලෙස සැලකිය නොහැක. අතිරික්ත වී ප්‍රමාණයක් මෙහි නිෂ්පාදනය කෙරෙන්නේ ප්‍රමාණවත් වර්ෂාපතනයක් ලැබෙන අවස්ථාවලදී පමණි. සමීක්ෂණයට ලක් කල වර්ෂය හිතකර කාලගුණයක් සහිත වකක් ලෙස සැලකිය නොහැක. නිමැවුම් ප්‍රමාණයෙන් සහ අලෙවි කරන රටාවෙන් මේ බැව් පැහැදිලි වේ.

1976/77 වසරේ කන්නයේදී මහකතදරුව ජනපදයේ සාමාන්‍ය වී නිමැවුම ගොවිපලකට බ්‍රසල් 83 කි. ජනපදයේ යළි කන්නයේදී ගොවිතැන් නොකරන නිසා මෙය වාර්ෂික වී නිමැවුම දෙසඳ දැක්විය හැක. ගොවිතැන්ගෙන් භාගයක්ම බ්‍රසල් 26 සිට 75 දක්වා වූ මුළු වී නිෂ්පාදනයක් වාර්ෂික කර තිබුණි (7.1 වගුව). සාමාන්‍යයන් 6 දෙනෙකුගෙන් යුක්ත පවුලක ආහාර සඳහා පමණක් අවම වශයෙන් වර්ෂයකට වී බ්‍රසල් 60 ක් පමණ අවශ්‍ය වේ. පරිභෝජනය සඳහා වාර්ෂිකව අවශ්‍ය වන ප්‍රමාණයට වඩා වැඩියෙන් වී නිෂ්පාදනය කිරීමට හැකි වී තිබුණේ ජනපදයේ ගොවි පවුල් වලින් අධිකව පමණි. කෙසේ වුවත් බීජ අවශ්‍යතාවන් සහ ද්‍රව්‍ය වලින් ගෙවීම් සඳහා නිෂ්පාදනයෙන් කොටසක් වෙන් කළ පසු සවයායෝජිත මට්ටමේ සිටින ගොවීන්ගේ ප්‍රමාණය 50% ටත් වඩා අඩු වේ. ගොවිතැන්ගෙන් 80% ක් පමණ තම අයිවැන්නෙන් සුළු කොටසක්වත් විකුණා තිබුණත් එම විකුණුම් හදිසි ගෘහ අවශ්‍යතා සඳහා වූදැල් ලබා ගැනීමට 'සාහිතීන් සිට කල විකුණුම්' බව මෙයින් පැහැදිලි වේ.

7.1 වගුව මහකතදැරුවේ ගොවිපලක වී නිමැවුමේ ව්‍යාප්තිය - 76/77 මහ

නිමැවුම (බුසල්) 1/	වාර්තා කළ ගොවීන් (%)
0 - 25	3
26 - 50	31
51 - 75	23
76 - 100	14
101 - 125	10
126 - 300	19
	100

1/ පුරාණ හා ජනපදයේ තුඹුරුවල වී නිමැවුම ඇතුළත් වේ.

ජනපදයේ වී නිමැවුමෙන් 37% ක් අලෙවි කර ඇති අතර 63% ක් ගෘහ පරිභෝජනය, බීජ අවශ්‍යතාවන් සහ ද්‍රව්‍ය වලින් ගෙවීම් සඳහා යොදාගත හිඬුණු බැව් නිසැදි දත්තයන්ගෙන් පෙන්නුම් කෙරේ.

ගොවිපල මට්ටමින් වී නිමැවුම පරිහරණ රටාව පහත දැක්වෙන පරිදි වේ.

7.2 වගුව වී පරිහරණ රටාව - 76/77 මහ

	වාර්තා කළ ගොවීන් (%)	වාර්තා කළ ගොවිපලක ප්‍රමාණය (%)
ගෘහ පරිභෝජනය	97	32
සමුපකාරයට විකුණුම්	74	39
පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට විකුණුම්	54	10
ද්‍රව්‍ය වලින් ගෙවීම්	30	4
නිවැස් රැකව ගැනීම්	92	12
වෙනත්	51	15

පුද්ගලික වෙළෙඳුන් විසින් පුළු වශයෙන් කරන ලද වී විලදී ගැනීම් හැරුණු විට වී විලදී ගන්නා ප්‍රධාන සාධකය සමුපකාරයයි. පුළු වී විකුණුම් වලින් 80% ක්ම සමුපකාර සමිති

විසින් චිලදි ගන්නා ලදී. චිලදි ගන්නා ශාඛා සම්බන්ධව ගබඩා සහ අනිකුත් පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම නිසා සමුපකාරවලට අලෙවි කිරීමේදී නොයෙකුත් අපහසුකම්වලට මුහුණ පෑවට සිදු වන බැව් ගොවීන් වැඩි දෙනෙකුම දක්වා තිබුණි. අප්‍රමාද ගෙවීම් සඳහා මුදල් නොහිඟව සහ අයවෘත්තියාවන් ආදිය සමුපකාර පිළිබඳව ගොවීන් කල අනිකුත් පැමිණිලි අතර වේ.

පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට වී අලෙවි කල සියලුම ගොවීන් වී බුසලකට ලැබූ මුදල, සහතික චිල වන බුසලකට රු. 40/- කට වඩා අඩු විය. බොහෝ අවස්ථාවලදී පුද්ගලික වෙළෙඳුන් ගොවිපලේදීම චිලදි ගැනීම නිසා ප්‍රවාහන ප්‍රශ්නයෙන් ගොවීන් තිදහස් විය. ගොවීන් පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට වී විකිණීමේ ප්‍රධාන හේතුවක් නම් ඔවුන් චිලදි ගත් වී සඳහා අප්‍රමාදව මුදල් ගෙවීමයි. ඔවුන් වර්ගය පිළිබඳව එකඟව සැලකිලිමත් නොදැක්වීමද, තවත් හේතුවක් ලෙස සමහර ගොවීන් දක්වා ඇත. එසේද වුවත් පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ට විකිණීමේදී පැවතිය හැකි වටහිත ලෙස මැනීම වැනි වටහිත ක්‍රියාවන් ගොවීන් විසින් අවබෝධ කරගෙන නැත.

අලෙවි කිරීම සඳහා වී ගොවිපලේ ගබඩා කර ගැනීමක් නොතිබුණු අතර අලෙවි කළහැකි වී ප්‍රමාණය අස්වැන්නට පසු වහාම විකුණා දමන බැව් පැහැදිලි විය. ශාඛා වුවද විශේෂයෙන් යළි කන්නයේදී වෙනත් මූලික පරිභෝජන අවශ්‍යතා සඳහා 'තිවයේ තබා ගත්' වී, ඉතා සුළු ප්‍රමාණ වලින් තම හිමියන්ට විකිණීම සාමාන්‍ය දෙයකි.

ජනපදයේ නිපදවන මාෂ බෝග, ධාන්‍ය සහ එළවළු වර්ග වැනි වී නොවන බෝග වර්ග අලෙවි කිරීමේ ප්‍රධාන මධ්‍යස්ථානය රඹුළු නගරයයි. මෙහි පුද්ගලික වෙළෙඳුන් මෙම ද්‍රව්‍ය චිලදි ගැනීම කරන ආර ඒවා හැතැපීම 8 ක් ඇති පිහිටි අනුරාධපුරයට ප්‍රවාහනය කරනු ලැබේ. මෙම නිෂ්පාදිත චිලදි ගැනීම සඳහා රජයේ වැඩපිළිවෙලක් දක්නට නොතිබුණි. වාර්ෂික බෝග සඳහා කලින් කලට තීරණය වන විලනී ගොවීන් වාසි ලබා ගන්නා බවක් නොපෙනේ. ශ්‍රාමීය මට්ටමින් මෙම වර්ග චිලදි ගැනීමේ වැඩපිළිවෙලක් සඳහා සුදුසු ක්‍රියා මාර්ගයක් නොමැති වීම මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වේ. මේ හේතුවෙන් මෙම වාර්ෂික බෝග දැඩි චිල උච්චාවචනයකට ලක් වී ඇති බැව් පැහැදිලි වේ. දැනට ජනපදය තුළ වෙනත් බෝග වගාව මුළුමනින්ම වර්ෂාපතනය මත රඳා පවතින අතර ඒ හේතුවෙන් එම බෝග අස්වැන්න නෙලීම වර්ෂයේ ඉතා ශාඛා කාල පරිච්ඡේදයකට සීමා වී තිබේ. මේ හැර කවිපි, මුං ඇට සහ රිදු වැනි ජනපදයේ වැවෙන ප්‍රධාන බෝග, වර්ගය අතින් පහත්ය. මේ හේතුවෙන් වෛශ්‍යාදනවල කැපී පෙනේ. අස්වැන්න නෙලා ගන්නා සමයේදී වෙළෙඳුන් විසින් ගොවි නිෂ්පාදිත සඳහා පිරිනමන චිල ඉතා පහත් ප්‍රමාණයක් වීම මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දැක්විය හැක. ඇත්තෙන්ම, සම්පූර්ණයේදී රැස් කළ දත්තයන්ගෙන් ගොවිපල මට්ටමේදී කැපී පෙනෙන චිල උච්චාවචනයක් තිබුණු බැව් පැහැදිලි වේ. මෙම අසතුටුදායක චිල වෙනස්වීම් ගොවීන්ගේ ආදායම් කැපී පෙනෙන ආකාරයෙන් අඩු කිරීමට

හේතු වී ඇත. මේ අනුව වී නොවන ගොවි නිෂ්පාදිත මිලදී ගැනීම සඳහා යෝග්‍ය ආයතනික උපග්‍රහයක දැඩි අවශ්‍යතාව මනාව පැහැදිලි වේ. නවීකරණ ව්‍යාපාරය යටතේ, වෙනත් බෝග යටතේ ඇති ක්ෂීර ප්‍රමාණය වැඩි කිරීමේ අදහස බැලීමේදී මෙම අවශ්‍යතාවය තවදුරටත් තහවුරු වේ.

7.2 ගබඩා පහසුකම්

වහකතදරුවාට විශාල පරිමාණයේ ගබඩා පහසුකම් රජයේ වී සහ පොහොර ගබඩාවලට සීමා වේ. මුළු ධාරිතාව බ්‍රසල් 4,800 ක් වූ වී ගබඩා 5 ක් ජනපදය තුළ පිහිටා ඇත. ඉන් දෙකක් වම් ඉටුරේ පිහිටා ඇති අතර ඒවායේ ධාරිතාවය බ්‍රසල් 3,000 කි. ජනපදයේ කුඹුරු අක්කර 6,000 ම සම්පූර්ණයෙන් වගා කළ කන්නයකදී මෙම පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවේ. සාමාන්‍යයෙන් විකිණීමට හැකි මුළු වී තොගයම අසීමිතව නෙලා ගත් වහාම අලෙවි කරන බැවින් ගොවිපල මට්ටමේදී වී සඳහා විශේෂ ගබඩා ඇති බැව් නොපෙනේ. ශාස්ත්‍රීය වුවත් ගොවීන් වැඩි දෙනෙක් කුරක්කන් සහ මිරිස් වැනි කල් තබාගත හැකි ද්‍රව්‍ය නිවැරදිව ගබඩා කර තබා ගනිති. වී නොවන ද්‍රව්‍ය සඳහා ගබඩා පහසුකම් කොහෙමිම දක්නට නොමැත. අදහස් කර ඇති ඉඩම්වල වැඩි ප්‍රමාණවත් භාවිතයත් සමඟ කෘෂිකාර්මික ද්‍රව්‍ය සඳහා අවශ්‍ය ගබඩා පහසුකම් පුළුල් කිරීම වැදගත් වේ. මොන් 5 ක ධාරිතාවකින් යුත් පොහොර ගබඩාවක් වම් ඉටුරේ පිහිටා ඇත. මෙයින් වැඩි ප්‍රයෝජනයක් ලබා ගන්නා බවක් නොපෙනේ.

7.3 යෙදවුම් සැපයීම

ගොවිපලින් පිටත මාරු වලින් සපයන ලද ප්‍රධාන නිෂ්පාදන යෙදවුම් අතර සහතික කළ බීජ විශේෂ වැදගත්කමක් ගනී. බොහෝ කන්නවලදී රජයේ සහතික කළ බීජ සඳහා ඉහළ ඉල්ලුමක් පවතී. කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුවෙන් ලබා ගන්නා සහතික කළ බීජ තොග, ප්‍රාථමික සමුපකාර සමිතීන් මගින් ගොවීන්ට අලෙවි කරන අතර එය මගා ණය ක්‍රමය හා සම්බන්ධ වී පවතී. කුරක්කන්, මිරිස්, බඩ ඉරිඟු වැනි සමහර කේන්ද්‍ර බෝග සඳහා ගොවීන් ප්‍රධාන වශයෙන්ම තමන් සතු බීජ වර්ග භාවිතා කරති. ශාස්ත්‍රීය වුවත් කවිපි, මුං ඇට සහ රට කපු සඳහා අවශ්‍ය බීජ ලබා ගැනීම සඳහා ගොවීන් ව්‍යාපෘති සේවාව මත වැඩි විශ්වාසය තබා ඇත (7.3 වගුව).

7.3 වගුව වගකතුව ^{1/} ව්‍යාප්ති කාර්යාලය මගින් විකුණූ බීජ ද්‍රව්‍ය

වර්ගය	76 සල	ප්‍රමාණය 76/77 මහ
චිරිප් (රාත්තල්)	--	15
තවිපි (රාත්තල්)	5	75
ප්‍රං ඇට (රාත්තල්)	--	20
බට ඉරිඟු (රාත්තල්)	--	5

^{1/} අනුරාධපුරයේ දිස්ත්‍රික් නිලධාරියා විසින් ආරතුරු සපයන ලදී.

කෘතී සහ වල් වර්ධනය සඳහා ගොවීන් කෘෂි රසායනික වර්ග කිපයක් භාවිතා කර ඇති අතර අනුරාධපුරයේ පුද්ගලික වෙළෙඳුන්ගෙන් වැඩි වශයෙන්ම ඒවා ඒලදීගෙන තිබුණි. ජනපදයේ සමුපකාර සමිති ගොවීන්ට අවශ්‍ය රසායනික ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණවත් ලෙස තබා ගන්නේ නැත. ගොවීන්ට පොහොර නිකුත් කිරීම සමුපකාරය මගින් සංවිධානය කර තිබේ. බොහෝ හේතූන් නිසා පොහොර යෙදීමේ පුරුද්ද අඩු වන අතර මේ හේතුවෙන් පොහොර සඳහා වර්තමාන ඉල්ලුම ඉතාමත් ජනවත්ව පවතී. සමහර අවස්ථාවලදී ලබා ගත් පොහොර ආග අලෙවි නොවී තිබුණි. සමහර අවස්ථාවලදී සැපයුම් දුර්වලතාවන් පිළිබඳව ගොවීන් පැවිදිලි කර තිබුණත්, අවිනිශ්චිත වෙළඳපලක සැපයුම සංවිධානය කිරීමේ මූලික ප්‍රශ්නය වඩා වැදගත් බැවින් සැකේ.

7.4 ඉතිරි කිරීම් සහ ණය

රඹෑව පිහිටි ලංකා බැංකු ශාඛාවක් සහ ග්‍රාමීය බැංකුවක් මගින් ජනපදවාසීන්ට අවශ්‍ය මුදල් පහසුකම් සලසනු ලැබේ. ලංකා බැංකු ශාඛාව 1973 ඔක්තෝබර්වලදී විවෘත කරන ලද අතර දැනට කාර්ය මණ්ඩලය නිලධාරීන් හි දෙනෙකුගෙන් යුක්ත වේ. 1978 ජූලිවලට එහි ඉතිරි කිරීම් ගිණුම් 884 ක් වූ අතර තැන්පත් කළ මුදල රු. 1,26,000/- ක් පමණ විය. රු. 1,28,000/- ක් පමණ වූ ජංගම ගිණුම් 33 ක්ද එදිනට තිබුණි. ජනපදවාසීන් අතර බැංකු පුරුද්ද ව්‍යාප්තව නොතිබුණු අතර සිවුන් වැඩි දෙනෙකුට බැංකු ගිණුම් නොතිබුණු බව සම්බන්ධයෙන් අනාවරණය විය. රඹෑව ප්‍රදේශයේ වෙළෙඳුන් හා සර් වැටුප් සහිත රටේ සංවිධානීන් බැංකු සේවාවන්ට ප්‍රයෝජන ලබා ගන්නා ප්‍රධාන අයවලුන් වේ. පවතින තැපැල් කාර්යාලයේ ඉතිරි කිරීමේ පහසුකම් ජනපදවාසීන් අතර වඩා ජනප්‍රිය වේ. සිවුන්ගේ ජීවිතයේ යැපුම් සහාය නිසා ජනපදවාසීන් අතර ඉතිරි කිරීම් පුරුද්ද සාමාන්‍යයෙන් විරල බව පෙනී යයි.

ගොවීන් වගාව සහ වෙනත් කටයුතු සඳහා ණය ලබාගෙන ඇති බැව් තොරතුරු වලින් පෙනීයාම කෙරේ. යළි කන්නයේ වගාවක් නොමැති නිසා මෙම කන්නයේදී කිසිම වගා ණයක් ලබා ගත් බවක් ගොවීන් වාර්තා කර නොතිබුණි. කෙසේ වුවත් ගොවීන්ගෙන් හතරෙන් කොටසක් ප්‍රධාන වශයෙන් පරිභෝජනය සඳහා වත් අයෙකුට රු. 300/- ක් පමණ ණය ප්‍රමාණයක් ලබාගෙන තිබුණි. මාස් කන්නයේදී ගොවීන්ගෙන් හතරෙන් තුනක්ම වත් ගොවියෙකුට රු. 503/- ක සාමාන්‍ය ණය ප්‍රමාණයක් වගාව සඳහා ලබා ගත් බැව් වාර්තා කර තිබුණි. මෙම ණය සැපයීමේ ප්‍රධාන මාර්ගය සමුපකාර සමිතීන් වේ.

7.5 වාරිමාර්ග පාලනය

ප්‍රධාන වැවේ සිට කේන්ද්‍ර ඇල මාර්ග දක්වා වාරිමාර්ග ජලය බෙදා හැරීම චිහින්නලේ වාරිමාර්ග ඉංජිනේරු වරයාගේ වගකීම වේ. කාර්මික සහායකයෙකු සහ වාරිමාර්ග නඩත්තු සිවිල්ස්වර්වරු තිදෙනෙකු සිහු යටතේ ජනපදය තුළ සේවය කරති. ජනපද නිලධාරීන් සිව් දෙනෙකු මගින් ගොවීන්ගේ වාරිමාර්ග ජල අවශ්‍යතා සපයනු ලැබේ. කන්නය අරඹන කිරීමට පෙර පවත්වනු ලබන කන්න රැස්වීමේදී ජලය නිකුත් කිරීම සඳහා නියමිත දිනයන් ගොවීන් විසින් තීරණය කරනු ලැබේ. වාරිමාර්ග ආඥා පනත යටතේ මෙම රැස්වීමේදී ගනු ලබන තීරණයට සියලුම කුඹුරු ගොවීන් යටත් විය යුතුය. කෙසේ වුවත් කලින් තීරණය කළ දිනට කේන්ද්‍ර කාර්යයන් කිරීමට ගොවීන් වැඩි දෙනෙක් තොපෙළෙඹෙන බැව් පෙනේ. මේ හේතුවෙන් අනවශ්‍ය ලෙස වගා කන්නය දික් වීමෙන්, ජලය බෙදා හැරීම පිළිබඳ කොයකුත් ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දීමට ජල සම්පාදන නිලධාරීන්ට සිදු වේ.

ගොවීන්ගේ සහයෝගය නොමැති වීම සහ ඔවුන් කම පුද්ගලික ලාභය පමණක් සැලකීම නිසා ජලය බෙදා හැරීම පරිපාලනය කිරීමේදී නිතර ගැටළුවලට මුහුණ දීමට සිදු වන බැව් ජනපද නිලධාරීන් විසින් දක්වා තිබේ. ජලය බෙදා හැරීමේ ක්‍රමය නවීකරණය කළ පසුද, යොදා ගන්නා වාරිමාර්ග කටයුතු පිළිබඳ විනය ආරක්ෂා කිරීමට දැඩි පියවර නොගතහොත්, මෙවැනි ප්‍රශ්න උග්‍ර වීමට ඉඩ ඇතැයි ජනපද නිලධාරීන් අදහස් කරති. 'බෙත්ම' ක්‍රමය යටතේ වගා කිරීමේදී මෙවැනි සිද්ධීන් ඇති වීම සාපේක්ෂව අඩු බැව් ඔවුන් විසින් දක්වා ඇත.

පහත් වර්ෂාපතනයක් සහිත කන්නවලදී සෑම දෙනාටම වගා කළහැකි වන සේ සාධාරණ පදනමකින් ජලය බෙදා හැරීම සාමාන්‍යයෙන් කරනු ලැබේ. ජනපදයේ සියලුම ගොවීන් ප්‍රධාන වැවට ආසන්න කුඹුරු ප්‍රමාණයක් පමණක් 'බෙත්ම' ක්‍රමය යටතේ වගා කරනු ලැබේ. මෙහිදී ජනපදවාසීන් වගා කරන අක්කර ප්‍රමාණය, වැවෙහි ඇති ජල ප්‍රමාණය මත රඳා පවතින අතර කමිතේ ඉඩම් කට්ටියේ පිහිටීම තොපෙළකා මෙම අක්කර ප්‍රමාණය සියලුම ගොවීන් අතර සමානව බෙදා ගනු ලැබේ. බෙත්ම ක්‍රමය මහකනදරාවේ සාමාන්‍ය ලක්ෂණයක් වන අතර සලකන ලද මාස්

කන්නයේදී පවා බේන්ව ක්‍රමය යටතේ වැටට අසන්න යායනීම් එක් ගොවියෙකු අක්කර 1 - 1 1/2 අතර කුඹුරු ප්‍රමාණයක් වගා කරනු ලැබීය.

ජලය බෙදා හැරීම පාලනය කිරීමද තමන්ගේ රාජකාරියේ කොටසක් වූ වගා කොමිටි මගින්ද ප්‍රතිඵලදායක වූ බවක් ආපෙනුණි. තමන්ගේ ජල ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා මෙම කොමිටිවලට ඇති හැකියාව පිළිබඳව බොහෝ ගොවීන් තුළ තිබුණේ සුළු විශ්වාසයකි.

7.6 ව්‍යාප්ති සේවාවන්

ජනපදයේ කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවා කටයුතු ගම් මට්ටමේ ව්‍යාප්ති සේවකයින් සිටි දෙනෙකුගේ සහාය ලබන කෘෂිකාර්මික උපදේශක වරයෙකු විසින් දැනට කරනු ලැබේ. සාමාන්‍ය වශයෙන් බැඳු කල සෑම කුඹුරු අක්කර 1,500 ටම එක් කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවකයෙකු සිටින බැව් පෙනේ. මෙම නිලධාරීන් තමන්ගේ සම්පූර්ණ අවධානය වී වගාවට පමණක් යොමු කර ඇති බැව් පැහැදිලි වේ. බෝග නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය ශිල්පීය තොරතුරු සැපයීම සහ පුහුණු කිරීමේ කටයුතු සාමාන්‍යයෙන් ඔවුන්ට අයත් කාර්යයන් අතර ප්‍රධාන වේ. මේ කාර්යයන් සඳහා ගොවියා සහ ව්‍යාප්ති සේවකයින් අතර අසන්න පුද්ගලික සබඳතාවයක් පැවතිය යුතුය. චිත්‍රම් කීපයක් මගින් ගොවියා සහ ව්‍යාප්ති සේවකයින් අතර පවතින අන්‍යෝන්‍ය සම්බන්ධතාවය පරීක්ෂා කිරීමට සම්කණයේදී ප්‍රයත්නයක් දරනු ලැබීය.

7.4 වගුව ව්‍යාප්ති නිලධාරීන් හා ගොවීන් අතර සම්බන්ධතාවය

	ගොවිය මට්ටමේ නිලධාරීන් (කෘෂිකම් ව්‍යාප්ති සේවක)		කෘෂිකම් උපදේශක	
	ඔව් (%)	නැහැ (%)	ඔව් (%)	නැහැ (%)
I. ව්‍යාප්ති නිලධාරියා හඳුනයි	66	34	42	58
II. ඔහු සමඟ කිට්ටු සම්බන්ධතාවයක් ඇත	36	64	20	80
III. ගොවිපල ප්‍රශ්නවලදී ඔහු මුණ ගැසෙයි	42	58	31	69
IV. අවශ්‍ය වූ විටක හමු විය හැකිය	67	33	51	49

ගොවිපල මට්ටමින් ගොවියා හා සම්බන්ධතාව ඇති කර ගැනීමේ අදහසින් කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවකයින් ප. කර ඇති අතර කෘෂිකම් උපදේශක වරයින්ට වඩා සාප්තව කීට්ටු සම්බන්ධතාවයක් ගොවීන් සමඟ ඇති කර ගැනීමක් සිටුවීමෙන් අපේක්ෂා කර තිබේ. නමුත් ඉහත දේශයන් වල අපේක්ෂාව බිඳී ගොස් ඇති අයුරු පෙන්වයි. කෙසේ වුවත් ගොවියා සහ ව්‍යාප්ති සේවකයින් අතර සම්බන්ධතාවය වැඩි දියුණු කිරීමට ක්‍රියා කිරීම ඉතාමත් වැදගත් බැව් පැහැදිලි වේ.

සලකන ලද වාසි කන්තයේ වගා කටයුතු පිළිබඳ තොරතුරු ලබා ගැනීමට කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවක මුණ ගැසීම සඳහා ව්‍යාප්ති සේවා මධ්‍යස්ථානයට ගොස් තිබුණේ මුළු ගොවීන් ගෙන් පහෙන් කොටසක් පමණක් බැව් සමීක්ෂණ දේශයන්ගෙන් හෙළිදරව් වේ. සිටුවී ද වැඩි වශයෙන්ම ගොස් තිබුණේ පලිබෝධ උවදුරුවලට උපදෙස් ලබා ගැනීමට සහ බීජ සහ පැල කිරීමේ ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීමට උදෙසා ය. සමීක්ෂණයට භාජනය කළ වර්ෂය තුළ දී පුහුණු කිරීමේ පන්ති සහ ආදර්ශ වගා බිම් ආදියට ගොවීන්ගේ සහභාගි වීමක් කිසියම් ම දක්නට නො තිබුණි.

ජනපදයේ ගොවීන්ට උපදෙස් ලබා දීමේ ක්‍රමයක් වූ ව්‍යාප්ති සේවාවන්හි පවතින අක්‍රියාත්මක භාවය මෙම දේශයන්ගෙන් මනාව පැහැදිලි වේ. පසුගිය දශක දෙක පුරා කෘෂි-කාර්මික අංශය දියුණු කිරීමට විශාල වශයෙන් මුදල් ආයෝජන කරනු ලැබූ ජනපද යෝජනා ක්‍රම වල ද ව්‍යාප්ති සේවා වන්හි මෙවැනිම තත්වයක් දක්නට ලැබේ.

මහකතඳරුව ජනපදයේ ව්‍යාප්ති සේවාවන්හි පහති ක්‍රියාකාරීත්වයට සාධක කීපයක් ම හේතු වී තිබේ. මෙයින් ප්‍රධාන වන්නේ අස්ථිර වාරිමාර්ග ජල සැපයුම නිසා අබණ්ඩව ගොවිතැන් කිරීමේ අවස්ථාවන් මග හැරී යාමයි. මෙවැනි සිතුවමක් සහිත තත්වයක් තුළ ව්‍යාප්ති සේවාවන් සඳහා ඇත්තේ පහත් ඉල්ලුමකි. කෙසේ වුවත් අදහස් කර ඇති වාරිමාර්ග ක්‍රමය සමාවර කිරීමත් සමඟ ම පුනඵල ව්‍යාප්ති වැඩ පිළිවෙළක් ඇති කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ද වැඩි වනු ඇත.

7.7 ග්‍රාමීය සංවිධාන

ජනපදයේ පොදු වැට් කටයුතු සමහරක් කිරීම සඳහා රජයේ අනුග්‍රහය යටතේ හෝ ස්වේච්ඡාවෙන් ඇති කළ සමිති කීපයක් ජනපදයේ තිබේ. ^{1/} සමුපකාර සමිති, කෘෂිකාර්මික පලදා

^{1/} ග්‍රාමීය සංවිධාන පිළිබඳ දේශය යේ කිරීමේ දී සහ වාරිතාව ලිවීම දක්වා කාල පරිච්ඡේදය රජය විසින් කරන ලද වෙනස්කමක් ඇතුළත් බොහෝ වෙනස්කම් ඇති වී තිබේ. කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කමිටු සහ වගා කමිටු අවලංගු කර ගොවි සේවා මධ්‍යස්ථානයක් සහ වගා නිලධාරීන් පත් කර තිබෙන අතර ග්‍රාම සංවිධාන සමිති වලට නව මුහුණුවරක් දී තිබේ.

වර්ධන කමිටු, වගා කමිටු, ග්‍රාම සංවර්ධන සමිති, මරණාධාර සමිති ඊට ඇතුළත් වේ.

රඹුව නගරයේ පිහිටි විවිධ සේවා සමුපකාර සමිතිය යටතේ ඇති ප්‍රාථමික සමුපකාර සමිති පහක් ජනපදය තුළ ඇත. පාරිභෝගික ආහාර ද්‍රව්‍ය බෙදා හැරීම, වගා ණය නිකුත් කිරීම සහ වී ඵලදී ගැනීම සමුපකාරය විසින් ඉටු කරනු ලබන කාර්යයන් අතර ප්‍රධාන යි. කෙසේ වුවත් මෙම සමිතිය ප්‍රධාන වශයෙන්ම පාරිභෝගිකයා වන පදනමට ඇති අතර කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් සැපයීම මගින් නිෂ්පාදන වැඩපිළිවෙලට දායක වන්නේ ඉතාමත් සුළු වශයෙනි. මෙම සමිතියේ ප්‍රධාන ආදායම් මාර්ගය, සහතික ඵල ක්‍රමය යටතේ වී ඵලදී ගැනීමේදී ගෙවනු ලබන කොමිස් ප්‍රදාය යි. පසුගිය වසර කිහිපයේ ජනපදයේ පහත් වී තිබුණු නිසා මෙම මාර්ගයෙන් සමුපකාර සමිති ලැබූ ආදායම පහළ වැටී තිබුණි. සමීක්ෂණයට භාජනය කළ සියළුම ගෘහ මූලිකයින්ම පාහේ සමුපකාර සමිති සාමාජිකයින් විය. සලකන ලද මාස තනිතරයේදී කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ බිත්තර වී ආදිය ඵලදී ගැනීම සඳහා ඔවුන්ගෙන් සියයට 66 ක්ම වගා ණය ලබාගත තිබුණි. සමුපකාරයේ වැඩ කටයුතු පහත් කාර්යක්ෂමතාවයකින් යුක්ත බැවින් ගොවීන් දැක්වූ අතර ඔවුන් ඊට දැක්වූ භේෂය සමුපකාර ව්‍යාප්තිය පිළිබඳව වෙනත් ප්‍රදේශවල කරනු ලබන සාමාන්‍ය පැමිණිලිවලට වෙනස් නොවීය. එහි පවතින දුර්වල පාලනය ප්‍රධානම විචේචනය විය.

රඹුව සහ කල්ලන්විය යන කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටි ප්‍රදේශ දෙකටම මහකතදරුව ජනපදය ඇතුළත් යි. රඹුව කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටි බල ප්‍රදේශයට වගා කොමිටි 17 ක් ඇතුළත් වන අතර ඉන් 8 ක් ජනපදය තුළ පිහිටුවා ඇත. දකුණු ඉවුරේ පිහිටි වගා කොමිටි දෙකක් හැරුණුවිට ඉතිරි සියළුම වගා කොමිටි කල්ලන්විය කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටිය යටතේ පවතී. ජනපදයේ සමස්ත සංවර්ධනය පිළිබඳ දෘෂ්ටි කෝණයෙන් බලන කල මුළු ජනපදයම නම් පලදා වර්ධන කොමිටියක් යටතේ පැවතීම වැඩි හිතකර විය හැකිය. කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටියේ වර්තමාන කාර්යයන් ප්‍රධාන වශයෙන් ඉඩම් ලේඛනය පාලනය කිරීම, ඉඩම් බදු සහ බෝග රක්ෂණ වාරික වකතු කිරීමට සීමා වේ. වගා ණය නිකුත් කිරීම සඳහා ලංකා බැංකු ශාඛාවට සහ සමුපකාර සමිතිවලට ඉදිපත් කෙරෙන ණය ඉල්ලුම් පත්‍ර නිර්දේශ කිරීමද එමගින් කරනු ලැබේ.

කාරක ප්‍රාග්ධනය හිමි වීම යන්නට ගබඩා සහ ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැති වීම කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටි මුහුණපාන ප්‍රධාන ගැටළු ලෙස සමීක්ෂණයට භාජනය කළ කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටි සාමාජිකයින් විසින් දක්වා තිබුණි. අතින් අතට දේශපාලන හිතවත්කම උඩ කොමිටියට සාමාජිකයින් පත් කිරීමේ ක්‍රමය නිසා ඔවුන්ගෙන් වැඩි දෙනෙකු කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටියේ කටයුතු පිළිබඳව කල කිරීමකින් සිටියේය. මෙසේ

දේශපාලන පදනමකින් පත් කළුවන් වැඩි දෙනෙකුම කෘෂිකර්මය පිළිබඳව උනන්දුවක් හෝ දැනුවත් තොටු පිටස්තරයින් විය.

කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටිය ඇතුළත් ශ්‍රාමීය වට්ටමේ සංවිධානය වගා කොමිටිය විය. ඔවුන්ගේ ක්‍රියා කලාපය සලකා බැලීමේදී 60% කටම පමණ තමන්ගේ කොමිටිවල වැඩ කටයුතු කර ගැනීමේ හැකියාවක් භාවිතය. ප්‍රාග්ධන කොමිටි වීම සහ කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන තිත්‍ය යටතේ වගන්ති කඩ කලවුන්ට දඬුවම් කළහැකි බලධාරීන්ගේ කොමිටි වීම ඔවුන්ගේ කාර්යයන් සාර්ථකව කරගෙන යාමට ඇති ප්‍රධාන බාධාවන් ලෙස සමීක්ෂණයට භාජනය කල වගා කොමිටි සාමාජිකයින් විසින් සඳහා දෙන ලදී. අතිතයේ වගා කොමිටි හදිසි ප්‍රශ්නයකදී කෘෂිකර්ම තීරණ ගැනීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මුද්‍රය සම්පත් සහ බලධාරීන්ගෙන් සමන්විත කර තිබුණි. නමුත් වර්තමාන ක්‍රමය යටතේ උද්ගත වන ප්‍රශ්න කෘෂිකාර්මික පලදා වර්ධන කොමිටියට හෝ ශ්‍රාමයේවක වෙතට ඉදිරිපත් කිරීමට සිදු වී තිබේ. මෙම ක්‍රියා පිළිවෙත ප්‍රමාදකාරී වන අතර භාවිතවද අපහසුවක් වේ.

තමන් විසින් ඉටු කරනු ලබන කාර්යයන් සඳහා මුදලින් ගෙවීමක් කළයුතුය යන අදහස වගා කොමිටි සමිකයින් අතර පවතී. මෙවැනි ගති පැවතුම් අද පවතින තත්වයේ පිටිවිජා ගොවි සංවිධානයක තිබිය යුතු මූලික සංකල්පවලට පටහැනි බවට කිසිදු සැකයක් නැත. වගා කොමිටි සහ කෘෂිකර්ම පලදා වර්ධන කොමිටිය අතර තොරතුරු හුවමාරුවක් කොමිටි වීම පිළිබඳවද සාමාජිකයින් පැවිණි කර තිබුණි.

ජනපදය තුළ කටයුතු කිරීම සඳහා ශ්‍රාම සංවිධාන සමිති හයක් ඇති කර තිබේ. කෙසේ වුවද යම් ක්‍රියාත්මක ස්වරූපයක් උසුලන්නේ ඉන් දෙකක් පමණි. ඇත්තටම, ගෘහ මූලිකයින්ගෙන් 40% ක්ම ප්‍රදේශයේ ශ්‍රාම සංවිධාන සමිතියක් ඇති බවක් කිසිසේත්ම නොදැන සිටියෝය. තවත් 30% ක් මෙම සමිති ප්‍රදේශයේ කිසිම කටයුත්තකට මැදිහත් නොවන බව දන්නා තිබේ. යම් ක්‍රියාකාරීත්වයක් ඇතැයි දක්වා තිබුණු ශ්‍රාම සංවිධාන සමිති දෙක ශ්‍රමදාන වැනි කටයුතු සංවිධානය කිරීමේ යෙදී ඇත. මෙම සමිති මරණධාර සමිතියක් ඇති කිරීමටද සම්බන්ධ වී තිබේ. පිළිතුරු දුන් අයගෙන් අඩක්ම ජනපදයේ වැඩිම ක්‍රියාකාරී සංවිධානය ලෙස මරණධාර සමිතිය දක්වන ලද අතර විශේෂයෙන්ම ජනපදයේ පහත් ආදායම් ලබන කාර්මිකවලට එයින් ඉතා ප්‍රයෝජනවත් යෝජනා ඉටු වෙන බැව් පෙන්වා දුන්හෝය. ශ්‍රාම සංවිධාන සමිතියේ වැඩ කටයුතුද මරණධාර සමිතියේ මෙන්ම කාර්යක්ෂමව සංවිධානය කළයුතු බැව් වැඩි දෙනෙක් දක්වා තිබේ.

පන්චකාහය ග්‍රාමයේ ක්‍රියාත්මක වූ කාන්තා ග්‍රාම සංවර්ධන සමිතියද විවිධවලට ලක් කරන ලදී. එය ප්‍රදේශයේ වඩාත්ම ක්‍රියාත්මක කාන්තා ග්‍රාම සංවර්ධන සමිතිය විය. දැනට සාමාජිකාවන් 75 ක් සිටින මෙම සමිතිය 1972 දී ආරම්භ කළ අතර මේ මුළු කාලය තුළම එකම සාමාජිකාවක් විසින් අඛණ්ඩව සහායත් මුරය දරනු ලැබූ අතර අතිකුණ් නිලධාරීන් 1975 දී තේරුම් ගනු ලැබුවේය. ලදරු පාසැල්, වැඩිහිටි අධ්‍යාපන පන්ති, කියවීම් ශාලා සහ ක්‍රීඩා පිටියක් ආදී පොදු ප්‍රජා පහසුකම් සංවිධානය කිරීම සඳහා ග්‍රාම සංවර්ධන සමිතිය තම අවධානය යොමු කළයුතු බැව් සම්පූර්ණයෙන් භාජනය වූ වැඩි දෙනෙකුම දැක්වූවේය. වර්තමාන ග්‍රාම සංවර්ධන සමිතිවලට මෙම කාර්යයන් කාර්යක්ෂමව ඉටු කිරීම සඳහා හැකියාවක් තිබේ යැයි දැක්වූයේ ඔවුන්ගෙන් තුනෙන් කොටසක් පමණි. ජනපදයේ ග්‍රාම සංවර්ධන භටයුවලදී මෙම ආයතනය මුහුණපාන ප්‍රධාන බාධකයන් නම් උනන්දුවක් නොවීම සහ අනෙකුත් අර්බුද වැනි සාමාජිකයින්ගේ මෙන් කිරීමට අපහසු ගති පැවතුම් වේ.

සාරාංශය

ශ්‍රී ලංකාවේ උතුරුමැද වියළි කලාපයේ පිහිටි මහනගරාව ජනපදයේ වාරිමාර්ග තනිකරණ ව්‍යාපාරයෙහි ප්‍රතිඵල ඇගයීමේ අරමුණින් කරන ලද මූලික තක්සේරුවක් මෙහි බෙදා හැරීමට ඇතුළත් වේ. ජනපදයේ වැදගත් කෘෂි විද්‍යාත්මක සහ සමාජ -ආර්ථික යෙහි මූලික ලක්ෂණ පිළිබඳව විස්තරාත්මක ඉදිරිපත් කිරීමක් මෙහිින් බලාපොරොත්තු වේ. සමීක්ෂණයට භාජනය කළ කාල පරිච්ඡේදයට 1976 අගෝස්තු සිට 1977 ජූලි දක්වා වූ මහා වර්ෂය ඇතුළත් වේ. මෙහි අධ්‍යයනයට අදාළ මූලික දත්ත ලබා ගැනීමට ගොවීන් 275 ක නියැදියක් තෝරා ගත් අතර එයින් ලබා ගත් ගොවීන් 85 ක උප නියැදියක නිතිපතා දත්ත ලබා ගැනීමට මගින් විස්තරාත්මක අධ්‍යයනයක් කරනු ලැබීය. සමීක්ෂණයෙන් පැහැදිලි වූ තොරතුරු සංකෂ්පයෙන් පහත දැක්වේ.

1. ගොවිපල මට්ටමේ නිලධාරීන් තුන් දෙනෙකුගේ සහාය ලබන ජනපද නිලධාරීන් සිටි දෙනෙකු ජනපදයේ පරිපාලනයට අදාළ කටයුතු කරගෙන යනු ලැබේ. දැනට ඔවුන්ගේ ප්‍රධාන කාර්යය ලෙස ජනපද ඉඩම් පරිපාලනය පිළිබඳ වැදිනෙදා කටයුතු කිරීමට පමණක් සීමාවී ඇත.
2. මහනගරාව ජනපදව්‍යාපීන් සඳහා දැනට ඇති ප්‍රවාහන පහසුකම් මහලීලවිටියට වඩා සාපේක්ෂව හොඳ තත්වයක පවතී. එසේ වුවද ජනපදයේ ඇතුළත මාර්ග ඉතා දුර්වල තත්වයක පවතී.
3. මෙම ජනපදයේ වර්තමාන ජනගහනය 13,900 ක් පමණ වේ. ජනපදයේ කෙලවර භාගයේ පිහිටි යාය 5 සහ 6 මෙහි පවතින වාරිජල දුෂ්කරතාවන් නිසා එහි ජනගහනය විශාල වශයෙන් ඉටු වී යාමක් අනාවරණය විය. ජනගහණයෙන් පහෙන් දෙකක් වයස අවුරුදු 14 ට අවුටු අතර, තවත් පහෙන් කොටසක් වයස අවුරුදු 14-20 අතර සිටිති. ගොවි පවුල් වලින් අඩක් පමණ සාමාජිකයින් 5-8 අතර ප්‍රමාණයකින් සමන්විත වූ අතර පවුලක සාමාන්‍ය සාමාජිකයින් සංඛ්‍යාව 5.9 ක් විය. ජනපදයේ දැනට පාසැල් 9 ක් ඇති අතර ඒවායේ මුළු සිසුන් ගණන 2,491 කි. ජනගහණයෙන් 20% ක්ම විධිමත් අධ්‍යාපනයක් ලබා නොතිබුණු අතර 50% ක් පස්වැනි ශ්‍රේණිය දක්වා අධ්‍යාපනය ලබා තිබුණි. කෙසේ වුවත් ගොවීන්ගෙන් වැඩි දෙනෙකුටම කටා කිරීමේ හා ලිවීමේ හැකියාව තිබුණි.

4. තම ගොවිතැනී කටයුතුවල නිරත වීම තමන්ගේ ප්‍රධාන රැකියාව ලෙස පුරුෂ ශ්‍රමිකයින් 82% ක්ද, ගැහැණු ශ්‍රමිකයින්ගෙන් 43% ක්ද වාර්තා කර තිබුණි. තමන්ගේ ප්‍රධාන කාර්යය ලෙස ගෘහ කටයුතුවල නිරත වන බැව් සත්‍ය ශ්‍රම හමුදාවෙන් 55% ක් වාර්තා කර තිබුණි. ශ්‍රම හමුදාවට අයත් 41% පිරිමින්ගේද, 7% සත්‍ය ශ්‍රමික ද්විතීයික රැකියා මාධ්‍යය වූයේ කුලී වැඩට යාමයි.
5. වව් ඉවුරේ පදිංචි ගොවීන් 37% ක් සහ දකුණු ඉවුරේ ගොවීන් 24% ක් රජය විසින් සපයන ලද ජනපද නිවාසවල ජීවත් වෙති. ජනපද නිවාස වලින් 44% කම වැඩිකිලි පහසුකම් නොතිබුණු අතර නිවෙස්වල තිබුණේ වටිනා භාණ්ඩ ඉතා සුළු ප්‍රමාණයක් පමණි. ගොවි පවුල් අතුරින් ස්ත්‍රීයර් වැනි කෘෂිකාර්මික උපකරණ අයිතිව ඇත්තේ ඉතාමත් සුළු පිරිසකටය. ගොවීන්ගෙන් 28% කට ඵලහරකුන් අයත්ව තිබුණි. ගොවීන්ගෙන් දහයෙන් කොටසක්ම වී හරක් ඇති කළ අතර ඉන් එක් අයෙකුට සාමාන්‍යයෙන් වී හරකුන් 10 ක් අයත් විය. එවැනි, කුකුළන් ආදී වෙනත් වර්ගවල සතුන් ඇති කිරීමක් ජනපදවාසීන් අතර දක්නට නොලැබිණ.
6. අතිරේක ආහාර හේතු වශා කිරීම සඳහා I සහ II යායන්හි ගොවි ඉඩම් අක්කර 171 ක දැනට අවුරුදු කීපයකට පෙර උස්සාන වාර්ථාගී ක්‍රමය ඇල මාර්ගයෙන් ජලය ලබා ගැනීමට නොහැකි වීම නිසා අද අහිහැර දමා තිබේ.
7. ජනපදය තුළ ඉඩම් අයිතිය සලකා බැලීමේදී සාමාන්‍යයෙන් එක් ගොවිපල ඒකකයක් කුඹුරු අක්කර 3 කින් සහ ගොවි ඉඩම් අක්කර 2 කින් සමන්විත වේ. එහෙත් 3 'ඒ' සහ 5 යන යායන්හි ඉඩම් අයිතිය වීම වඩා කුඩා වන අතර එය කුඹුරු අක්කර 2 කින් සහ ගොවි ඉඩම් අක්කරයකින් යුක්ත වේ. කෙසේ වුවද ජනපදයේ වෙනත් ඉඩම් අයිතිය කුඹුරු අක්කර 3.3, ගොවි ඉඩම් අක්කර 2.0 සහ හේන් අක්කර 1.8 කින් සමන්විත වේ.
8. ජනපදවාසීන්ගෙන් 60% ක් පමණ මාස් කන්නයේ හේන් වශා කර තිබුණි. හේනක ප්‍රමාණය සාමාන්‍යයෙන් අක්කර 3 ක් තරම් විය. යල් කන්නයේ 40% ක් හේන් වශා කර තිබුණි. සාමාන්‍යයෙන් මෙම හේන් පිරිවියේ ගොවි නිවෙසට ඇති වන අතර හේන් වලින් 25% ක්ම ගොවි නිවෙස් පිට හැනැපීම 4 ක් ඇති පිරිවි තිබුණි.

- 9. ආරම්භයේදී ජනපදිකයින් සඳහා අයිවද්දන ලද ගොඩ ඉඩම් කට්ටියක් ලබා දී තිබුණ නමුත් භාෂිත වීදියක් වල ඉඩම් කට්ටි ප්‍රයෝජනයට ගත අත්තේ ඉතාමත් මඳ වශයෙනි. යළි කණ්ණයේදී භාෂිතයන් දෙකෙන් පහටත් වඩා වැඩි ගොඩ ඉඩම් කිසිවක් වගා කර නොතිබුණි. භාෂිතයන් හතරෙන් කොටසක් පමණ හේතුවලට අමතරව ගොඩ ඉඩම්ද ඉතා සුළු වශයෙන් හෝ වගා කර තිබුණි.
- 10. මාස් කණ්ණයේදී බෙදා දුන් මඩ ඉඩම සහ ගොඩ ඉඩමට අමතරව අවටිත් හේන් කැබැලිලක්ද වගා කිරීම මහකනදරාව ජනපදිකයින්ගේ ගොවිතැන් රටාවේ සාමාන්‍ය ලක්ෂණයක් වේ. මෙම කණ්ණයේදී තවත් හට ලබා දී ඇති ගොඩ ඉඩම සහ මඩ ඉඩම වගා කිරීම මත පමණක් සම්පූර්ණයෙන්ම රැදී සිටියේ භාෂිතයන් 25% ක් පමණ බව පැහැදිලි විය.
- 11. ජනපදිකයින්ට බෙදා දී ඇති ගොඩ ඉඩම්, වගාව සඳහා මඳ වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගත් බැවින් පැහැදිලිය. මෙම බෙදා දුන් ගොඩ ඉඩම් දෙකෙන් පහටත් පමණක් වගා කර තිබූ අතර මෙහිදී වැඩි වශයෙන්ම වගා කර තිබුණේ ගෙවත්තේ බෝග ලෙස වගා කරන ලද කොස්, පොල් වැනි සර්ව බෝගය. ගොඩ ඉඩම් මිලිමි, මුං අඳු යනාදී කෙටිකාලීන බෝග වැවීම දක්නට ලැබුණේ කලාතුරකිනි.
- 12. කුඹුරුවල මාස් කණ්ණයේදී වී වගා කර තිබුණි. වාරිමාර්ග ජල හිඟය නිසා මෙම කණ්ණයේදී වගා සුඤ්චතාව 45% ක් විය. ජනපදයේ කුඹුරු ප්‍රමාණය මාස් කණ්ණයේදී සම්පූර්ණයෙන්ම වගා කරන්නේ වසර කිහිපකට වරක් පමණි.
- 13. ජනපදයේ අධ්‍යාන භාගයේ පිහිටි මව් ඉවුරේ 5 සහ 6 යායවලත්, දකුණු ඉවුරේ 3 'ඒ' සහ 5 යායවලත් කුඹුරු ඉඩම් වාරිමාර්ග අපහසුකම්වලට මුහුණපා ඇත. කුඹුරු කට්ටි 600 කින් සමන්විත 3 'ඒ' සහ 5 යායන් දෙක සඳහා මෙතෙක් වාරි පහසුකම් සපයා නැත. මෙම යායන් දෙකෙහි කුඹුරු සඳහා වෙන් කරන ලද ඉඩම් මිලිමි වැඩි කොටසක් පඳුරු වැව් වලට බිහි වී තිබුණ අතර මෙම ඉඩම් ලබා ගත් අයගෙන් වැඩි සංඛ්‍යාවක් ඒවා අත්හැර දමා ගොස් තිබුණි.

- 14. වී ගොවිතැන සඳහා පුර ක්‍රමයට ජලය නිකුත් කිරීමේ යෝජිත ක්‍රමයට ගොවීන් වැඩි දෙනෙකු අකමැත්තක් දක්වන බැව් යුක්තය. කාර්යාල ජලය බෙදා හැරීමේ ක්‍රමයක් තැනි නිසා නිතර අති වන දැඩි ජල හිඟය, ගොවීන් වේ අයුරින් යෝජිත ක්‍රමයට අකමැති වීමට හේතු වූවා විය හැකිය. කෙසේ වුවත් වෘක්කයේ කුසුරු ගොවිතැන සඳහා පුර ක්‍රමයට ජලය සැපයීම හඳුන්වා දෙන්නේ නම් ඒ සඳහා දින 2 - 3 කාලාන්තරය වඩාත් යෝග්‍ය යැයි ගොවීන් දක්වා තිබුණි.
- 15. කන්න රැස්වීමේදී කලින් තීරණය කරනු ලබන වගා දින දර්ශනයට අනුව තම කේන්ද්‍ර කාර්යයන් කිරීමට ගොවීන් වැඩි දෙනෙකු තොපෙ ළඟින් බැව් පැහැදිලි වී ඇත. වේ හේතුවෙන් වගා කන්නයේ කාලය අනවශ්‍ය ලෙස දික් ගැසීමේ ජල පාලනය පිළිබඳ විශාල ප්‍රශ්නවලට මුහුණ දීමට නිලධාරීන්ට සිදු වී ඇත. කේන්ද්‍ර මට්ටමින් ජලය බෙදා හැරීමේ කාර්යය ඉටු කිරීම ප්‍රශ්නයේ වගා කොට්ටි වලින් අපේක්ෂා කරනු ලැබුවත්, ජලය බෙදා හැරීම පිළිබඳ ගැටළු නිරාකරණය කිරීම සඳහා වෙම කොට්ටිවලට අති හැකියාව පිළිබඳව බොහෝ ගොවීන් තුළ තිබුණේ ඉතා මඳ විශ්වාසයකි.
- 16. යල කන්නයේදී කුසුරුවල වී හැර වෙනත් කේන්ද්‍ර බෝග වැවීම පිළිබඳව විවිධයේදී ගොවීන්ගේ අදහස් ඔවුන්ට පෙනී ගිය වැදගත් කරුණක් නම්, වී වගාව සඳහා ගොවීන් දැක්වූ දැඩි කැමැත්තයි. ගොවීන් විසින් වගා කිරීමට කිසියම් කැමැත්තක් දැක්වූ අතිරේක බෝග අතර කවිපි, මුං ඇට සහ විරිස් වැදගත් විය. බඩ ඉරිඟු සහ සෝගම් වැනි බෝග සඳහා ගොවීන් දැක්වූයේ ඉතා මඳ කැමැත්තකි.

යෝජිත කේන්ද්‍ර බෝග නිෂ්පාදන වැඩිපිළිවෙල ප්‍රචලිත වශයෙන් ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී ගොවීන්ට මුහුණපෑමට සිදු වන වැදගත් ප්‍රශ්න ලෙස දැක්වූයේ මවැනි වගාවන් සඳහා අවශ්‍ය වන අධික මුදල් මෙන්ම ඉව්‍ය යෙදවුමද, සමහර කුසුරු ඉඩම්වල ජලවහන පිළිබඳ ප්‍රශ්න සහ කේන්ද්‍ර බෝග වගාව පිළිබඳව ඔවුන්ගේ සීමිත හුරු පුරුදුකම්ද යි. දැනට මවැනි බෝග වගාව මහනකදරාව ගොවීන් හේතුවට පවරා පිටා කොට ඇත. වේ පිළිබඳව තවත් වැදගත් ප්‍රශ්නයක් නම් අසතුටුදායක අලෙවි පහසුකම් යි.

- 17. වි ගොවිතැන සඳහා වැඩි වශයෙන් භාවිතා කර තිබුණේ වී හරක් සහ කොකු නගුල සවි කළ ට්‍රැක්ටර් පමණි. මෙහි ගොවීන් විසින් ඔවුන්ගේ කුඹුරුවල මුල් සි සෑම සාමාන්‍යයන් කරනුයේ රෝද හතරේ ට්‍රැක්ටරය මගිනි. දෙවන සි සෑම වැඩිපුරම ලී නගුල බැඳී වී හරකුන් විසින් කෙරේ. ජනපදකයින් කුඹුර සකස් කිරීම ඉතා කෙටි කාලයක් තුළදී සිදු කරන අතර එහිසෑම බොහෝවිට වල් පැලෑටි නිසම ලෙස පසට යට වීමක් සිදු නොවන අතර මෙයින් බොහෝවිට වල් මර්ධනය අපහසු වේ.
- 18. කුඹුර දෙවරක් සෑම සඳහා අය කල ට්‍රැක්ටර් ගාස්තුව අක්කරයකට රු. 150/- ක් පමණ විය. ට්‍රැක්ටර් මගින් ගොයළි පැහිම සඳහා අක්කරයකට රු. 40/- ක් පමණ අය කරනු ලැබීය. වී හරක් පමණක් යොදා ගනී නම්, සි සෑම කාර්යයන් සඳහා වැය වනුයේ අක්කරයකට රු. 150/- ක් පමණි. තුලියට ගත් වී හරක් දැක්කිම බොහෝවිටම පවුලේ උදවිය විසින්ම කරනු ලබන බැවින් ට්‍රැක්ටර් භාවිතයේදී තරම් ඉහළ පිරිවැය ප්‍රමාණයක් සාමාන්‍යයෙන් මේ ගොවීන්ට වැය වන්නේ නැත.
- 19. බෙදා දෙන ලද කුඹුරුවල කැකුලම් ක්‍රමයට වී වගාව ඉතාමත් විරලය. මාස් වැස්ස අරම්භයට පෙර පොලවේ ඉතා දැඩි බව නිසා, මාස් කන්නයට පෙර වී හරක් මගින් හෝ උදැල්ලෙන් කුඹුරු බිම් කැකුලම් ක්‍රමය සඳහා සකස් කිරීම බාධා පවුණුය. සාමාන්‍යයෙන් මුල් වැසි දිනයේ සිට පස හොඳින් බුරුල් වන තෙක් කුඹුරු සකස් කිරීමේ කටයුතු පමා කරන බැව් පැහැදිලි වේ. මෙම කාලාන්තරයට අවම වශයෙන් සති දෙකක කාලයක් ගත වන බැවින් ගොවීන් විසින් මෙම කාලය තුළ ඔවුන්ගේ ශ්‍රමය ඡේත වැපිරීමට/ පැල සිටුවීමට යොදවන බැව් පෙනේ.
- 20. ගොවීන් අඩුම කැමැත්තක් දක්වා තිබුණු ගොවිපල බල මාධ්‍යය, රෝද දෙකේ ට්‍රැක්ටර් විය. කෙසේ වුවත්, වී හරක් සහ රෝද 4 ට්‍රැක්ටර් අතුරින් කිසිවකට වැඩි කැමැත්තක් ඔවුන් දක්වා තිබුණේ නැත. ජනපදවෘත්තී රෝද 4 ට්‍රැක්ටර්වලට කැමැත්තක් දැක්වීමේ වැඩිම වැදගත් හේතුව එමගින් කාර්යයන් ඉක්මණින් කර ගත හැකි වීමයි. මහෙස් ට්‍රැක්ටර් වලට පවා හොඳින් වී හරකුන්ගෙන් ශේෂ කාර්යයන් කරගත හැකි බැව් ගොවීන් දක්වා තිබේ.
- 21. වී වගා කළ ගොවීන්ගෙන් 95% ක්ම වැඩි දියුණු කළ වී වර්ගයන් භාවිතා කර තිබුණි. ඔවුන්ගෙන් භාරයෙන් තුනක් පමණ තව වැඩි දියුණු කළ වී වර්ග වගා කර තිබුණු අතර වැඩි වශයෙන්ම වගා කර තිබුණේ බී.පී. 34-8 වර්ගයයි.

- 22. සියළුම ගොවීන් වී වැපිරීම කර තිබුණු අතර පැල සිටුවීමක් සිදු වී නොතිබුණි. මෙම කන්නයේදී කුඹුරුවල කැතුලත් ක්‍රමයට වී වගා කර නොතිබුණි. ගොවීන්ගෙන් අධිකම වඩා මඩට වැපිරීමට කැමැත්තක් දැක්වූ අතර කැතුලත් ක්‍රමයට වැපිරීමට කැමැත්ත දක්වන ලද්දේ 5% ක් පමණි.
- 23. වී වගාව සඳහා රසායනික පොහොර යොදා තිබුණේ ඉතාමත් සුළු වශයෙනි. රෝපණ වගා කිරීමේදී අධිකම ප්‍රමාණය වූ ප්‍රතිපටිපාටියක් 12% ක් වූ අතර යෙදූ විට පෝර ගිණුම සුරියා විය.
- 24. වී ගොවිතැනෙහිදී වල් මර්ධනය සඳහා ප්‍රමාණවත් අවධානයක් යොමු කළ බව නොසැක. වල් මර්ධන ක්‍රමයක් අනුගමනය කර තිබුණේ වගා කළ කුඹුරු ප්‍රමාණයෙන් අධික පමණ ප්‍රමාණයකටය. අතින් හෝ චීට් මගින් වල් නෙලීමක් දක්නට නොතිබුණි. පළාතේ කුඹුරුවල වල් මර්ධනය කිරීමේ ප්‍රධාන මාධ්‍යය රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කිරීම විය.
- 25. මෙම කන්නයේදී ගොවීන් දක්වන ලද පලිබෝධ උවදුරු අතර ගොවි මැස්සා සහ පුරුක් පත්‍රවා ප්‍රධාන විය. පලිබෝධ උවදුරු සඳහා ගොවීන්ගෙන් 38% ක් රසායනික ද්‍රව්‍ය භාවිතා කර තිබුණි.
- 26. ජනපදයේ අක්කරයකට සාමාන්‍ය වී අස්වැන්න බ්‍රසල් 38.3 ක් විය. එක් ගොවිපලකින් ලැබූ සාමාන්‍ය අස්වැන්න අක්කරයකට බ්‍රසල් 15 සිට 65 දක්වා විචලනය විය.
- 27. සලකන ලද මස් කන්නයේදී කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනය සඳහා ගොවිපලකට සාමාන්‍යයෙන් මිනිස් දින 319 ක ශ්‍රමයක් වැය කර තිබුණි. ඔයින් දින 67 ක් වී ගොවිතැනටද, දින 158 ක් හේන් ගොවිතැන සඳහාද භාවිතා කර තිබුණි. වල් මර්ධනය සහ පැල සිටුවීම ආදිය වැනි දියුණු වගා ක්‍රියා මාර්ග අනුගමනය නොකිරීම, කුඹුරු ගොවිතැන සඳහා සාපේක්ෂව අඩු ශ්‍රම ප්‍රමාණයක් භාවිතා කිරීමට ප්‍රධාන හේතුව වී තිබේ.
- 28. මුළු ගොවිපල ශ්‍රම යෙදවුමෙන් දහයෙන් කොපමණ පමණ කුලී ශ්‍රමයෙන් යුක්ත වන අතර කුඹුරු වගාවේදී කුලී ශ්‍රමය සහ පවුල් ශ්‍රමය අතර අනුපාතය 1:2 පමණ වේ. එසේ වුවද ගොවි ඉඩම් සහ හේන් සඳහා මෙම අනුපාතයන් පිළිවෙලින් 1:12 සහ 1:10 පමණ විය.

29. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාවෙහි ශ්‍රම භාවිතයේ මූලික රටාව කිප අතකිනිම එකිනෙකට සමාන වන බව මෙම දත්ත වලින් පැහැදිලි වේ. ඒ ගොවිතැනේ මෙන්ම හේන් ගොවිතැනේදී බිම් සකස් කිරීම හා අස්වැන්න නෙලීමේ කාර්යයන් සමග සම්බන්ධ වන කැපී පෙනෙන ඉහළ ශ්‍රම භාවිත අති අවස්ථා දෙකක් දක්නට ලැබේ. මහවිලච්චියේදී දක්නට ලැබුන ලෙසම හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් සඳහා ඉහළ ශ්‍රම ඉල්ලුමක් අති කාල නිම වීමෙන් පසු ඒ ගොවිතැන සඳහා අධිකතර ශ්‍රම භාවිතය ආරම්භ කරන බව පෙනේ. කුඹුරු වගා කාලසීමාව මුළුල්ලේම කොතඹා වාරි ජල සැපයුමක් ලබා ගත හැකි බව ඔවුන්ට සහතික වන අයුරින් වැවේ ජල ප්‍රමාණය ඉහළ යන තෙක් ගොවීන් ඔවුන්ගේ කුඹුරු වගාව සඳහා පිළියල කිරීම පවා කිරීමට නැඹුරු වී ඇත.

30. මුදල් වියදම් මෙන්ම ගොවීන්ගේ සහ සම්පත්වල වටිනාකමද ඇතුළත් 1976/77 වසර කන්නයේ ගොවිපලක දළ නිෂ්පාදන පිරිවැය රුපියල් 2,894/- ක් විය. මෙයින් රුපියල් 1,069/- ක් මුදල් පිරිවැය වූ අතර මුදල්මය කොටු පිරිවැය රු. 1,825/- ක් විය. පිළියලින් රු. 134/- ක් සහ රු. 216/- ක් වූ ගොඩ ඉඩම් සහ හේන් ගොවිතැන් හා සැසඳීමේදී ඒ ගොවිතැන සඳහා ඉහළම මුදල් පිරිවැය ප්‍රමාණයක් (ගොවිපලකට රු. 719/-) වැය වී තිබේ. ඒ ගොවිතැනෙහිදී ප්‍රධාන වශයෙන් කුලියට ගත් ගොවිපල බලය (39%) සහ කුලි ශ්‍රමය (27%) සඳහා මුදල් වැය කර ඇති බැව් සේය.

31. සියවම ආදායම් මාර්ගයන්ගෙන් ලබා ගත් මුළු මුදල් ආදායම ගොවිපලකට රු. 4,591/- ක් වූ අතර මෙයින් 70% ක්ම මාස් කන්නය තුළදී ලබාගෙන තිබේ. මෙම ආදායම පිළිබඳව විග්‍රහයක් කිරීමේදී ජුළු ප්‍රමාණයන්ගෙන් මුළු වැටුප් ලබන රැකියාවල මුදල් ලැබෙන වැදගත් ප්‍රභවයක් ලෙස පෙනෙයි. වාර්ෂික මුදල් ආදායමෙන් හතරෙන් කොටසක් වැටුප් ලබන රැකියා වලින් ලබා ගැනීමේ තත්වය, මහකතරුව ජනපද යෙදුණ ක්‍රමයේ වර්තමාන කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදනයන්ගේ දුෂ්චල මට්ටම කියාපාන සාධකයක් බවට සැලකිය හැක. ගොඩ ඉඩමෙන්, කුඹුරු ඉඩමෙන් සහ හේන්වල නිෂ්පාදන යෝග්‍ය ලදී මුදල් ආදායම ගොවිපලේ මුළු මුදල් ආදායමින් අඩක් ඉවුර විය.

ගොවිතැන්ගේ මුළු මුදල් ආදායමින් 19% ක් වී ගොවිතැනෙන් ලැබුණු අතර 16% ක් හේන් වගාවෙන් ලැබී ඇත. හේන්වල ඉතා වැදගත් මුදල් බෝග අතර පීරිස්, තල, කවිපි හා බඩ ඉරිඟු විය. ආදායම අතින් බලතට්ට ගො පුළු ආදායමක් ලැබුණද ගොඩ ඉඩම්වල වචන ලද අඹ, මුරුගා වැනි සර්ව බෝගයන් යල කන්නයේදී ඉතා වැදගත් ආදායම් මාරු වී ඇත. මේ ඉඩම්වල වගා කරන ප්‍රධාන මුදල් බෝග පීරිස් සහ කවිපි වූ අතර ඒවා වචන ලද ඉඩම් ප්‍රමාණය ඉතාමත් සීමිත විය. සත්ව පාලනයෙන් ගොවිත් විසින් ලබන ලද ආදායම ඉතා පුළු වන ආර මෙයද ප්‍රධාන වශයෙන්ම උපයා ඇත්තේ මස් පිණිස හරකුන් විකිණීමෙනි.

32. කුඹුරු ඉඩම් වගා කිරීමෙන් ලද ශුද්ධ ආදායම ගොවිපලකට රු. 1,200/- ක් වන ආර ගොඩ ඉඩමින් ලද ශුද්ධ ආදායම රු. 80/- කි. හේන් ගොවිතැනේදී ගොවිත් විසින් ලබන ලද ශුද්ධ ප්‍රතිලාභය සාන වටිනාකමක් ගෙන තිබුණි. මෙයට ප්‍රධාන හේතුව වන්නේ හේන සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගත් පවුල් ශ්‍රමය සඳහා ඉහළ වටිනාකමක් යෙදීම නිසා බව යැයි. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් සඳහා අදාළ වන නිෂ්පාදන යෙදවුමට සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ අත්තර්ගත වී ඇත්තේ පවුල් ශ්‍රමයයි.

33. ශුද්ධ මුදල් ආදායම මගින් මුදල් ආදායම් හා මුදල් වියදම් අතර වෙනස දක්වනු ලැබේ. පිලිවෙලින් රු. 300/- ක් සහ රු. 308/- ක් වූ හේන් සහ ගොඩ ඉඩමේ ශුද්ධ මුදල් ආදායම, කුඹුරු ගොවිතැනේදී එය රු. 166/- ක් විය. හේන් සහ ගොඩ ඉඩමේ ඉහළ මට්ටමේ ශුද්ධ මුදල් ආදායමට මූලික හේතු වශයෙන් පවුල් ශ්‍රමයේ බලපෑම සහ හේන් සඳහා ඵලදී ගත් යෙදවුම්වල හිත බව දැක්විය හැක. හේන් ගොවිතැන සඳහා මුදල් වියදම ඉතා පහළ බව පැහැදිලිය. එපමණක් නොව හේන් නිෂ්පාදනයන්ගෙන් වැඩි කොටස ගොවිත් විසින් විකුණන බැවින් එම ආදායම් වැඩි අගයක් ගනී. සත්පතිදනත්මකව දැක්වීමේදී ගොවිතැන් වී නිෂ්පාදනය වැඩි වශයෙන්ම පරිශෝජනයට ගැනීම නිසා එයින් ලබන මුදල් ආදායම අඩු වීමට හේතු වේ. අනෙක් කොට වැඩි වශයෙන් කුලී ශ්‍රමිකයින් යොදා ගැනීමට වී නිෂ්පාදනයේදී මුදල් වියදම ඉහළ යාමට තවත් හේතුවක් වෙයි.

34. ගොවිතැන් සඳහා ක්ෂණිකව ලැබූ දළ ප්‍රතිලාභය ගැන සැලකීමේදී හේන් (රු. 575/-) සහ ගොඩ ඉඩමට (රු. 751/-) වඩා කුඹුරු වලින් ලද දළ ප්‍රතිලාභය (රු. 1,534/-) ඉතා ඉහළ වේ. ශ්‍රම යෙදවුම

සඳහා ලබන ලද ප්‍රතිලාභ සැලකිල්ලට යෙදවූ මිනිස් දිනයක් සඳහා ප්‍රතිලාභය රු. 33,80 ක් වන වී ගොවිතැන, එය රු. 6,20 වන හේන් ගොවිතැන හා සැසඳීමේදී ඉදිරියෙන් සිටී. වී වගාවේදී ශ්‍රමය සඳහා මව සිත් ඇඳ ගන්නා ප්‍රතිලාභයට හිතකර වූ මූලික ගේතු වශයෙන් සහතික ඒළ යෝජනා ක්‍රමයක් යටතේ ගොවියාට ලැබෙන වාසිය වෙන්ම සංරක්ෂණ වශයෙන් අඩු ශ්‍රම භාවිතය බව පෙනේ. ගොඩ බෝග සඳහා සහතික ඒළ යෝජනා ක්‍රමයක් පළාත් නොමැතිකමින් අස්වැන්න ලබා ගන්නා කාලසීමාව තුළදී ඒවායේ මිලෙහි අඩු වීමක් සිදු වන හෙයින් හේන සහ ගොඩ ඉඩම්වල වගා කරන බෝග වීශල සංඛ්‍යාවකට වැය කරන ශ්‍රමය සඳහා අඩු ආදායමක් ගැනීමට මෙය හේතුවක් වේ. කෙසේ නමුත් ගෝන් සඳහා මුළු ශ්‍රම යෙදවූම පවුල් ශ්‍රමයෙන් යුක්ත වන අතර මෙයද බොහෝ වශයෙන් යොදවන්නේ වෙනත් යෝධා නියුක්තීන් ලබා ගත නොහැකි කාලසීමාව තුළය. එවැනි කාලසීමාවන් තුළදී ගෝන් සඳහා යොදා ගන්නා ශ්‍රමයේ ආවේණික පිරිවැය සම්පූර්ණයෙන්ම වාගේ ශුන්‍ය අගයක් ගනී. හේන් වගාවෙන් මිනිස් දිනකට ලැබිය හැකි ආදායම රු. 6/- ක් තරම පහත් වුවත්, පවර්තන තත්වය යටතේ ජීවත් වීම සඳහා මහඟුදරුව ගොවීන් තවමත් හේන් ගොවිතැනේ නිරත වනු පෙනේ. කෙසේ වෙතත් හේන් හා ගොඩ ඉඩම් ගොවිතැනින් ලද මුදල් වියදම් සඳහා ලබන ලද ප්‍රතිලාභය, වී ගොවිතැන සඳහා දරන ලද මුදල් වියදමට ලැබෙන ප්‍රතිලාභයට වඩා සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් වැඩිය.

35. ජනපදිකයින්ගේ ආදායම් අතර පුළුල් විචල්‍යතාවක් පවතින බැව් මුදල් ආදායම පිළිබඳ දත්ත පිරික්සීමෙන් පැහැදිලි වේ. පහළම මට්ටමේ ආදායම් ලබන ගොවීන් 10% වාර්ෂිකව රු. 1,000/- ට වඩා අඩු මුදල් ආදායමක් ලබන අතර, ඉහළම ආදායම් ලබන්නවුන් 10% ගොවිපලකට රු. 8,000/- සිට රු. 13,000/- දක්වා ප්‍රමාණයක් උපයන බැව් පෙනේ. ජනපදවාසීන්ගේ පහේ මතකම වාර්ෂික ආදායම රු. 2,000/- ට වඩා අඩු බැව් වාර්තා කර තිබුණි. යල් කන්නයේදී ගොවිපලක වාසික මුදල් ආදායම රු. 220/- ක් වන අතර මාස් කන්නයේදී එය රු. 540/- දක්වා ඉහළ නගී.

- 36. ජනපදිකයින්ගේ වගාවන් සඳහා මුදලින් නොවන නිෂ්පාදන පිටිවැය ප්‍රධාන වශයෙන් ගොවිපල පවුල් ශ්‍රමයෙන් යුක්ත වේ. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාවේදී මුදලින් නොවූ මුළු පිරිවැයෙන් 90% ක්ම පවුල් ශ්‍රමයෙන් යුක්ත වූ අතර ඒ ගොවිතැනෙහිදී පවුල් ශ්‍රමය එයින් හතරෙන් තුන් කොටසක් පමණක් විය.
- 37. ජනපදයේ ගොවිපලක ප්‍රමාණය සාමාන්‍යයෙන් අක්කර 4.2 ක් වූ අතර, එහි වාර්ෂික දළ ආදායම රු. 7,200/- ක් විය. දළ ආදායම එහිත් කෘෂිකම්මයේ ඇති වැදගත්කම මෙන්ම ආදායමේ කැපී සහන වාරික විචලතාවක්ද පෙන්නුම් කරයි. යල කන්නයේ ගොවීන්ගේ මාසික ආදායම රු. 300/- ක් තරම් පහත් වන අතර මාසික කන්නයේදී එය රු. 900/- දක්වා ඉහළ යයි.
- 38. කොළඹයට ආසන්න ප්‍රදේශයේ හේන් වගාව සඳහා ලබා ගත හැකි කැල: ඉඩම් සීමාසහිත නිසා මහවිලච්චිය හා සැසඳීමේදී මහකනදරුව ජනපදයේ හේන් වගාව අඩුවෙන් ව්‍යාප්තව පැවතුණි. ගොවීන්ගෙන් 59% ක් පමණක් හේන් වගා කළ බැව් වාර්ෂික කර තිබුණු අතර එක් හේන් කැබැල්ලක සාමාන්‍ය ප්‍රමාණය අක්කර 1.8 ක් විය. රු. 4,000/- ට අඩු ආදායමක් ලබන බව වාර්ෂික කර තිබුණේ හේන් වගා කළ ගොවීන්ගෙන් 8% ක් පමණි. එහෙත් හේන් වගා නොකළ ගොවීන්ගෙන් 50% ක්ම ලබාගෙන තිබුණේ රු. 4,000/- ට අඩු ආදායමකි. මේ නිසා හේන් ගොවිතැනෙන් ලද ආදායම පහත් ආදායම් ලබන කාර්මික ආදායම සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් ඉහළ නැංවීමට උපකාරී වී ඇති බව පෙනෙන අතර හේන් වගාවන් නිසා ඔවුන්ගේ ආදායම් ව්‍යාප්තිය වඩා දියුණු කිරීමට උදව් වී ඇති බව පෙනේ.
- 39. ගොඩ ඉඩම්, හේන් සහ කුඹුරු ගොවිතැනෙන් ගොවීන් ලබන මාසික මුදල් ප්‍රමාණයන් පරිදි කිරීමේදී වැදගත් ලක්ෂණ කිහිපයක් දැකිය හැකිය. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් වගාව සඳහා ගොවීන් මාසිකව කරන ලද මුදල් වියදම් ඉතාමත් පහත් වන අතර ඒවා කන්නය පුරා සමානව ව්‍යාප්තව තිබුණි. ඒ ගොවිතැනෙහි මෙම තත්වය බොහෝ සෙයින් ඔත්තේ වේ. ඒ ගොවිතැන සඳහා යොදවන මාසික වියදම් සාපේක්ෂව ඉහල අගයක් ගන්නා අතර ඒවා කෙටි කාලයකට සීමා වේ. හේන් සහ ගොඩ ඉඩම් එහිත් කන්නය තුළ වැඩි

කාලසීමාවක් තුළදී අදායම් ඉපයීමේ හැකියාවක් ඇති බව පැහැදිලි වන අතර එය පුළුල්ව පවතින අදායම් මාර්ගයක් වේ. අවස්ථාවක් ලද හැමවිටම ගොවිහු හේනී ගොවිතැනෙහි යෙදීමට කැමැත්තක් දැක්වීමට ප්‍රධාන හේතුවක් ලෙස මෙය දැක්විය හැකිය. තුණුරු, ගොඩ ඉඩම් සහ හේන මගින් ලද ශුද්ධ මුදල් ප්‍රවාහයට අදාළ දත්ත මගින් පැහැදිලි වන එක් විශේෂ කරුණක් නම් මුළුමනින්ම වී වගාව මත පදනම් වී ඇති මහකතදරුවේ ගොවිතැන සඳහා පිටතින් මුදල් ලබා ගැනීමේ මාර්ගයක් ලෙස හේන ගොවිතැන යොදවා ගැනීමයි.

වේ අනුව වියළි කලාපයේ කෘෂි කම්පානියේ වගා ක්‍රම පදනමද නියම වශයෙන් සමන්විත වන්නේ වාරි පහසුකම් සහිත ඉඩම් (වී වගා කඟ) මත පමණක්ම නොව වර්ෂා දියෙන් වගා කරන හේන වගාවද මත බව පැහැදිලි වේ. හේන ගොවිතැන, අස්ථිර නිෂ්පාදන පරිසරයක් තුළ වූ පාරම්පරික ගොවිපල ආර්ථිකය ස්ථිරවයට පත් කිරීමට ඉඩ කඩ සලසා ඇත.

40. සමීකරණ දත්තයන් යනුවෙන් වැදගත් අංගයක් නම්, මහකතදරුව ජනපදයේ ජනපදිකයින්ගේ අවශ්‍යම අංගයක් බවට හේන ගොවිතැන පත්ව ඇති බවය. බෙදා දුන් ඉඩම වගා කිරීම මත පදිංචි කරුවන්ගේ ආර්ථිකය ශීඛ්‍රවීමට රජය මගින් ව්‍යාපාරය ආරම්භයේ සිටම බොහෝ ප්‍රයත්න දරා තිබුණද, එම උත්සාහය එතරම් සාර්ථකත්වයක් ලබා නැති බව මෙම විශ්ලේෂණය නී පැහැදිලි වෙයි. වර්තමානයේදී ජනපදිකයින් ගේ ගොවිතැන සඳහා විශේෂ උනන්දුවක් දක්වන බව දත්තයන්ගෙන් පෙනේ. හේන ගොවිතැන සඳහා විශේෂ උනන්දුවක් ජනපදිකයින් දැක්වීමට මූලික හේතු වශයෙන් ඔවුන්ගේ දැනට පවතින දුර්වල ජීවන තත්වය, වර්තමාන වාරි ජල පහසුකම් යටතේ වී ගොවිතැනේදී ඇති අවදානම් සහිත තත්වය සහ ඔවුන්ගේ මුදල් අභ්‍යන්තරව දැක්විය හැක.

41. සලකන ලද මාස් කනිකයේදී ජනපදිකයෙකුගේ (අක්කර 1.5 ක වී වගා කළ) සාමාන්‍ය වී නිපැයුම බ්‍රසල් 57.5 ක් වුන අතර එක් ජනපද නිවසක වී නිපැයුම බ්‍රසල් 26 සිට 75 දක්වා විචලනය විය. මුළු වී නිෂ්පාදනයෙන් තුනෙන් දෙකක් පමණක් තවත්තේ පාරිභෝජනය සඳහා ගොවීන් විසින් තම නිවසේ සාමාන්‍යයෙන් තබා ගන්නා බව පැහැදිලි විය. එසේම ජනපදිකයින් ගේ හතරෙන් තොරවත් පමණක් පමණක් තම නිෂ්පාදනයෙන් කිසිවක් අලෙවි නොකල බව වාර්තා කර තිබේ.

- 42. වී විකුණුම් වලින් 80% ක් පමණ ඵලදී ගත් ග්‍රාමීය සමුපකාරය ප්‍රඥ්‍යයේ වී ඵලදී ගන්නා ප්‍රධාන ස්ථානය වේ. කෙසේ වුවත් ගබඩා සහ සමහරුම් පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවීම, වගා මුදල් ගෙවීම සඳහා අවශ්‍ය මුදල් නොමැති වීම මෙන්ම අයුතු ලෙස වී මැතිම ආදී දූෂණ ක්‍රියා නිසා කොයෙකුත් ප්‍රශ්න සමුපකාරයට විකිණීමේදී ඇති වන බැව් ගොවීන් දැනුවා ඇත.
- 43. පුද්ගලික වෙළෙඳුන් විසින් ගොවිපලේදී ගවන ලද ඵල වී බුසලක රුරු සහතික ඵලට වඩා අඩු විය. එසේ වුවත් ගොවිපලේදීම වී ඵලදී ගැනීම සහ වගා මුදල් ගෙවීම, පුද්ගලික මාර්ගවලට ගොවීන් විසින් වී විකිණීමට ප්‍රධාන හේතූන් වී ඇත.
- 44. වී හැර යනම් බෝග සඳහා අලෙවි පහසුකම් මුළුමනින්ම යොදාගෙන වෙළෙඳුන් මාර්ගයෙන් සැලසී තිබේ. රුරු අනුග්‍රාහය ලබන ඵලදී ගැනීමේ වැඩිදියුණුකරණ ගෝගබඩා පහසුකම් නොතිබීම නිසා මෙම බෝගවලට අඩු ඵල ගන්නා ලැබීමට හේතුවක් වී ඇත. වාර්ෂික නවීකරණ ව්‍යාපාරයේ එක් අරමුණක් වශයෙන් මෙම ජනපදවල කණ්ණු බෝග නිෂ්පාදනය ප්‍රවීණ කිරීම බලාපොරොත්තු වන නිසා සමහරින් ගොවි බෝග සඳහා පුදුසු අලෙවි පහසුකම් සැපයීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.
- 45. විශේෂයෙන්ම අහස් කර ඇති නිමැවුම වර්ධනය කිරීම පිළිබඳව පරීක්ෂා කිරීමේදී ජනපදයේ වී සඳහා ඇතට පවතින ගබඩා පහසුකම් ප්‍රමාණවත් නොවන බැව් පැහැදිලි වේ.
- 46. වී, මුං ඇට, කවිපි ආදී යනම් වගාවන් සඳහා බීජ වර්ග ලබා ගැනීම මේදී ගොවීන් බොහෝසෙයින්ම කෘෂිකම් දෙපාර්තමේන්තුව මත විශ්වාසය තබා ඇති බැව් යනේ. කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය පුද්ගලික වෙළෙඳුන් විසින් සපයනු ලැබේ. කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය සහ පොහොර සැපයීමේදී ජනපදයේ ආයතනික උපක්‍රමයන් හොඳින් ක්‍රියාත්මක වූ බවක් නොපෙනේ.
- 47. ප්‍රධාන වශයෙන් ගොවි ජනතාව සඳහා සේවය කිරීමට පළාතේ බැංකු දෙකක් මගින් පහසුකම් සලසා දී ඇති මුත් මෙකක් ජනපදවාසීන් අතර බැංකු පරිහරණය පැතිර පවතින බවක් දැකීමට නොහැකි. යල කන්නයේදී නිසි ගොවිතැනක් කොටුන නිසා ගොවීන්ගෙන් 25% ක්ම ණය ගැනියන් වූ

අතර අයතු රු. 300/-- ක් පමණ වූ ණය ප්‍රමාණයක් පරිහෝජනය සඳහා ලබාගෙන තිබුණි. එසේ කන්නයේදී එක් අයතු රු. 503/-- ක් පමණ වූ ණය ප්‍රමාණයක් වගාව සඳහා ලබා ගත් බැව් ජනපදකයින්ගෙන් 75% ක් වාර්තා කර තිබුණි.

48. කෘෂිකාර්මික ව්‍යාප්ති සේවාවන් දැනට මුළුමනින්ම මෙන්ම ඒ වගාව දියුණු කිරීම සඳහා පමණක් සීමා වී තිබේ. පළාත් සාමාන්‍යයෙන් කුඹුරු අක්කර 1,500 ක් සඳහා ව්‍යාප්ති සේවාවක් කිරීමට එක් ව්‍යාප්ති සේවකයකු ඇත. වාරි ජල හිඟය නිසා නිත්‍ය ගොවිතැන් කිරීමේ ඉඩ ප්‍රස්ථා ඇතිරී ඇත. මහකතදරුවේ නවීකරණ ව්‍යාපාරයට අදාළ යෝජනා වන මාස් වැස්සට පෙර කුඹුරු බිම් සකස් කිරීම, යල කන්නයේදී කුඹුරුවල වෙනත් කෘෂි ලබා ගත හැකි වගා කිරීම යනාදිය සාර්ථකව කර ගැනීම සඳහා ව්‍යාප්ති සේවාව මගින් ඉටු කළයුතු කාර්යය ඉටුහත් බැවින් මෙය කෘෂිකර්මී දෙපාර්තමේන්තුවේ ව්‍යාප්ති සේවාව සතු විශාල වගකීමක් වේ.

49. ජනපදය තුළ පොදු සේවාවන් කිරීම සඳහා රජයේ අනුග්‍රහයෙන් හෝ ස්වේච්ඡාවෙන් ඇති කර ගත් ආයතනයන් කිපයකිම තිබේ. සමුපකාර සමිති මූලික වශයෙන් පරිහෝජනයා වෙත නැඹුරු වී ඇති අතර කෘෂිකාර්මික යෙදවුම් සැපයීම මගින් නිෂ්පාදන වැඩිපිළිවෙලට දායක වනුයේ ඉතාමත් සුළු වශයෙනි. මෙම ආයතනයන්ගේ පහත් කාර්යක්ෂමතාවය පිළිබඳව චලිත වී ඇති ප්‍රධාන විචේතනය එහි දුර්වල පාලනය හා බැඳී තිබේ.

50. මහකතදරුව ජනපදය රඹෑව සහ කලිලනිවිය යන වලදා වර්ධන කමිටු ප්‍රදේශ දෙකටම ඇතුළත් වේ. රඹෑව පලදා වර්ධන කමිටුවට වගා කොට්ටි 17 ක් ඇතුළත් වන අතර එයින් 8 ක් ජනපදය තුළ පිහිටා තිබේ. දකුණු ඉවුරේ වගා කමිටු අතුරින් දෙකක් හැර අන් සියල්ලම කලිලනිවිය පලදා වර්ධන කමිටුවට ඇතුළත් වේ. ජනපදයේ සමස්ත සංවර්ධනය පිළිබඳ දෘෂ්ටි කෝණයන් බලන කල මුළු ජනපදයම එක් කෘෂිකර්මී පලදා වර්ධන කමිටුවක් යටතේ තිබීම වඩා හිතකර විය හැකිය. ප්‍රාග්ධන හිඟකම සහ ගබඩා හා ප්‍රවාහන පහසුකම් නොමැති වීම මෙම සංවර්ධනවල වැඩ කටයුතු කරගෙන යාමේදී මතු වන ප්‍රධාන ප්‍රශ්න දෙකක් ලෙස මෙම කමිටුවල නිලධාරීන් විසින් දැක්වා තිබේ. ප්‍රධාන වශයෙන් දේශපාලන පදනමකින්

කපිටුවලට සාමාජිකයින් පත් කිරීමේ ක්‍රමය නිසා ගොවීන් වැඩි දෙනෙකුට
මෙම ආයතනවල කටයුතු පිළිබඳව දැඩි කලකිරීමකින් පසු වෙති.

51. ජනපදයේ වගා කට්ටු 8 ක් අති අතර සම්පූර්ණයට භාජනය කලවුණිගෙන්
අඩකට වැඩි ගණනක්ම, මෙම කපිටුවල වැඩ ගැන තැබුවේ මද විශ්වාසයකි.
බලධාරීන් නොමැති වීම සහ ප්‍රාග්ධන අරමුදල් ප්‍රමාණවත් නොවීම මෙහිදී
ප්‍රධාන ප්‍රශ්න ලෙස දක්වා තිබුණි.

52. ජනපදය තුළ කටයුතු කිරීමට ශ්‍රාම සංවර්ධන සමිති හයක් විය. සෙයින්
දෙකක් ශ්‍රමදාන වැනි කටයුතුවල යෙදී තිබුණු බැව් පෙනේ. මෙම
සමිතිවලට තමන්ගේ කටයුතු කාර්යයන්ම, ඉටු කිරීමට හැකිදැයි ගොවීන්ගෙන්
විමසන ලද අතර ඔවුන්ගෙන් තුනෙන් දෙකකට වම කාර්යයන් කිරීමට
ඒවාට හැකියාවක් නැතැයි දක්වන ලදී.

නවීකරණ ව්‍යාපාරය

මෙම වාර්ෂික නවීකරණ ව්‍යාපාරය පිළිබඳ තොරතුරු ගත් අංශයක් කිපයක් පිළිබඳව අවබෝධයක් ලබා දීම මෙහි අරමුණ වේ. ^{1/}

වර්ෂාපතනයන් මෙන්ම වැව්වල රැස් වූ වාරි ජලය වඩා හොඳින් භාවිතා කිරීම මගින් මෙම ජනපද යන්හි ඉඩම්වල වගා සුක්ෂ්මභාවයන් දියුණු කිරීම වැව් වාරිවාරි නවීකරණ ව්‍යාපාරයේ මුල් අරමුණ වේ. මෙහි එක් අංශයක් වශයෙන් වඩා සතුටුදායක අනිදවුම් ගොවීන් අතර වාරි ජලය බෙදා දීමට අදහස් කරන අතර ඒ සඳහා දැඩිව ක්‍රියාත්මක කරනු ලබන මුර ක්‍රමයක් යටතේ ජලය නිකුත් කිරීමට බලාපොරොත්තු වේ. යෝජිත නවීකරණ වැඩපිළිවෙල මගින් අදහස් කරනු ලබන අනෙකුත් කාර්යයන් අතර දැනට පවතින අලු වාරිගයන් හා ඇල මිලි ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම, ඇලවලී ඔස්සේ ගලා යන ජල ප්‍රමාණය ක්‍රමවත්ව පාලනය කිරීම, ජලය බෙදා හැරීමේදී සිදු වන අපහසුතා යාළු අඩු කිරීම සහ කුඹුරු මට්ටමේදී ජල භාවිතය උපරිම කිරීමද අයත් වේ. යෝජිත නවීකරණ ව්‍යාපාරයේ අර්ථසහිත වැඩ පියවිල ලබා ගැනීමේ අරමුණින් අදාළ ජනපදවල ව්‍යාපෘති සේවාවන් ශක්තිමත් කර කාර්‍යක්‍රමය සෙවුම් සැපයීම දියුණු කිරීමද බලාපොරොත්තු වේ. එමෙන්ම වඩා සුක්ෂ්ම අනිදවුම් බෝග වගාවක් සඳහා අවශ්‍ය වන බිම් සකස් කිරීම ආදී කාර්යව්‍යයන් සඳහා අවශ්‍ය ට්‍රැක්ටර් සැපයීම සෑහෙන ප්‍රමාණයකින් වැඩිකරන කළ යුතුය. අවසාන වශයෙන් නිෂ්පාදිත ගොවි උව්‍ය වීළදී ගැනීම සඳහා අලෙවි වාරිගයන් දියුණු කිරීම වැදගත් වේ.

යෝජිත නවීකරණ ව්‍යාපාරය සඳහා ජනපද ව්‍යාපාර පහටම වැය වන මුළු මුදල එක්සත් ජනපද ඩොලර් දස ලක්ෂ 30.0 ක් වේ යැයි තක්සේරු කර තිබේ. පිරිවැය තක්සේරුවට ඇතුළත් වන මූලිකාංගයන් අතර ඉදි කිරීමේ කාර්යයන් (ඩොලර් දස ලක්ෂ 8.7), ඉදි කිරීමේ යන්ත්‍ර උපකරණ සහ වාහන (ඩොලර් දස ලක්ෂ 4.5), කාර්මික කාර්යයන් (ඩොලර් දස ලක්ෂ 0.2) සහ ඉස්තේරු කාර්යයන් සහ පරිපාලනය (ඩොලර් දස ලක්ෂ 1.3) වැදගත් වේ. තක්සේරු කරන ලද උව්‍ය ප්‍රමාණවල (ඉදි කිරීමේ පිරිවැයෙන් 20%)

^{1/} අංක 951 - සිරි දරණ ලෝක බැංකුවේ වාරිවාරි නවීකරණ ව්‍යාපාරය පිළිබඳ අගයීමේ වාර්තාවෙන් උපුටා ගන්නා ලදී.

සහ ඵල මට්ටමේ විය හැකි වෙනස්කම් සඳහා වෙන් කළ ඩොලර් දශ ලක්ෂ 6.6 (මූලික පිරිවැයෙන් 28% ක් සහ ද්‍රව්‍ය ප්‍රමාණයන්ගේ වෙනස් වීම් සඳහා වෙන් කළ ප්‍රමාණයේ එකතුව) සමඟ මුළු ව්‍යාපාර පිරිවැය ඩොලර් ද.ල. 30 ක් වේ.

නවීකරණ ව්‍යාපාරයට අයත් ඉදි කිරීමේ කාර්යයන්:

- I. දින හයේ මුර ක්‍රමය යටතේ දිවා කාලයේදී පමණක් ජලය සැපයීමට ප්‍රමාණවත් ධාරිතාවක් සැපයීම සඳහා ජලය බෙදා හැරීමේ මාර්ගයන් (හතැන්පිට 120 ක ප්‍රධාන සහ ශාඛා ඇලවල්, හතැන්පිට 180 ක බෙදා හැරීමේ මාර්ගයන් සහ හතැන්පිට 500 ක පමණ ශක්‍ර ඇල මාර්ග) මුළුමනින්ම අළුත්වැඩියා කිරීම සහ විශාල කිරීම (මෙම කාර්යයන් සඳහා අවශ්‍ය වේ යැයි තක්සේරු කරන ලද පස් ප්‍රමාණය ඝන යාර දශ ලක්ෂ 0.6 කි);
- II. ජනපද තුළ දැනට පාරවල් ලෙස භාවිතා කරන ඇල වේලි අළුත්වැඩියා කිරීම, විශාල කිරීම සහ බොරලු දමා මට්ටම් කිරීම (තක්සේරු කරන ලද පසින් සහ බොරලු වලින් කෙරෙන වැඩ ප්‍රමාණය ඝන යාර දශ ලක්ෂ 0.4 කි);
- III. ජලවහනය දියුණු කිරීම සඳහා හතැන්පිට 300 ක පමණ ජලය බැස යන ජල මාර්ග තැනීම (මෙම කාර්යයන් සඳහා තක්සේරු කරන ලද පස් ප්‍රමාණය ඝන යාර දශ ලක්ෂ 1.6 කි);
- IV. ඇල මාර්ගයන් ජලය කාර්ෂී වීම සහ සෝදා පාවට අඩු කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සමාන ගඩොලින් බැඳීම හා අවශ්‍ය ජල පාලන ක්‍රම සැපයීම. මෙයට අතිරේක වශයෙන් ජලය කාර්ෂී වීමේ ප්‍රතිවිපාක සහ ප්‍රාග්ධන හා තැන්පු කිරීමේ පිරිවැය ප්‍රමාණය තීරණය කර ගැනීම සඳහා නියමු වැඩ පිළිවෙලක් ලෙස මහවිලච්චිය වැව යටතේ ඇති සියළුම ඇල මාර්ග සහ ශක්‍ර ඇල මාර්ගයන් කොන්ක්‍රීට්, ගඩොල් වැනි විවිධ වර්ගයන්ගෙන් නිෂ්පාදනය කිරීම (ප්‍රධාන සහ ශාඛා ඇලවල් හතැන්පිට 6 ක් පමණ, බෙදා හැරීමේ මාර්ග හතැන්පිට 7 ක් පමණ සහ ශක්‍ර ඇල මාර්ග හතැන්පිට 50 ක් පමණ);

- V. පුර ක්‍රමයක් යටතේ සැම කුඹුරකටම දිවා කාලයේ ජලය සැපයීමට හැකි වන පරිදි පවතින වාරිමාර්ග පද්ධතිය අවිනිවැරදියා කිරීම සහ වෙනස් කිරීම;
- VI. ජලය බෙදා හැරීමේ ක්‍රමය දියුණු කිරීම සඳහා ප්‍රධාන සහ ශාඛා අලුත් වැඩ වල නව ජල පාලන උපකරණ 170 ක් පමණ සවි කිරීම. බෙදා හැරීමේ සහ ක්‍ෂේත්‍ර අලුත් වැඩ වලදී ඒවා සමානවම පාලන උපකරණ සවි කිරීම;
- VII. වැව් වලින් නිකුත් කරන ජල ප්‍රමාණය සහ බෙදා හැරීමේ වාරිමාර්ග විවිධ ස්ථරවල ජල ප්‍රමාණය පාලනය කිරීම සඳහා නිසි උපක්‍රම යෙදවීම;
- VIII. කාර්යාල වැඩ බිම්වල හා ඉදි කිරීමේ කාර්යයන්හි යෙදී සිටින සේවකයින්ට නිවාස සැපයීම. සැම අක්කර 6,000 ක ඒකකයකටම පහත දැක්වෙන ගොඩනැගිලි අයත් වේ. තාවකාලික නිලධාරීන් සඳහා හතරැස් අඩි 2,400; ශාඛා සහ වැඩ බිම් සඳහා හතරැස් අඩි 4,000; ජ්‍යෙෂ්ඨ නිලධාරීන් තිදෙනෙකු සඳහා තාවකාලික නිල නිවාස; අවිවාහක නිලධාරීන්ගේ නිවාස සඳහා එකක් හතරැස් අඩි 500 ක් වූ ඒකක 6 ක්; සහ කම්කරුවන්ගේ කුටි සඳහා හතරැස් අඩි 2,000 ක පමණ ඉඩ ප්‍රමාණයක්ද වේ. ඉදි කිරීමේ කටයුතු සම්පූර්ණ වූ පසු තාවකාලික කාර්යාල සහ නිවාස හැර සියළුම ගොඩනැගිලි ව්‍යාපාරයේ වෙහෙසුම් සහ නඩත්තු කිරීමේ කාර්යයන් සඳහා දිගටම යොදා ගනු ලැබේ.

තාර්ථික කාර්යයන්:

- I. වැව්වල වෙහෙසුම් ක්‍රමයන් සහ ජලය සැපයීම සඳහා පුර ක්‍රමයන් දියුණු කිරීම සඳහාත් සැලසුම් පිළියෙල කිරීමට හා පුර ක්‍රමයට ජලය සැපයීම සඳහාත් දේශීය ඉංජිනේරුවන්, තාර්ථිකයින් සහ වගා කොමිටිවල සාමාජිකයින් පුහුණු කිරීමට සහාය වීම සඳහාත් අවම වශයෙන් අවුරුදු දෙකක වත් කාලයක් සඳහා ජල පාලන විශේෂඥයෙකු යොදවනු ලැබේ. මෙම දේශීය නිලධාරීන්, නව වාරිමාර්ග ක්‍රමයට හුරු පුරුදු වීම සඳහා

ගොවිතථ සහය වනු ඇත.

II. ගොවිතථයන් පර්යේෂණ හා පුහුණුකිරීමේ ආයතනය වැනි භාෂිත ආයතනයක් මාර්ගයෙන් ව්‍යාපාරයේ ජල භාවිතයෙහි කාර්යක්ෂමතාවය, ජලය බෙදා හැරීමේ කටයුතු, සමහෙයුම් හා නඩත්තු පිරිවැය, බෝග රටාවන් සහ අස්වැන්න හා නිෂ්පාදන වට්ටම් වල ප්‍රතිඵල අගය කිරීම සඳහා පුද්ගල සම්පූර්ණයක් කිරීම. මහවිලච්චිය වැව සඳහා යෝජිත ඇල මාර්ගයන් තැනීමට විවිධ ද්‍රව්‍යයන් යොදා ගැනීමේ ප්‍රමාදය වලදායීතාවය අගය කිරීම සඳහාත් අවධානය යොමු කර තිබේ.

ඉදි කිරීමේ වැඩපිළිබද:

ව්‍යාපාරය	1978 (අකිකර)	1979 (අකිකර)	1980 (අකිකර)	1981 (අකිකර)
මහවිලච්චිය	1,500	1,100	-	-
මහනනදරාව	4,000	2,000	-	-
වවුනිකුලම්	500	2,500	3,000	-
පදවිය	500	4,000	4,000	4,000
පාවට්කුලම්	500	1,500	2,400	-
	<u>7,000</u>	<u>11,100</u>	<u>9,400</u>	<u>4,000</u>
	=====	=====	=====	=====

මූලය : වාර්ෂික දෙපාර්තමේන්තුව - 1978 ජනවාරි

පාඤ්ච වර්ග අනුව ඉඩම් කට්ටි වර්ගීකරණය - මහකතරුව

පාඤ්ච වර්ගය	වම් මුර	දකුණු මුර	එකතුව
<u>වී වගාව සඳහා යෝග්‍යය. ගොඩ බෝග සඳහා භාවිතයෙන් යෝග්‍ය නොවේ.</u>			
1. RBE (IM), + LHG + AL	47	35	82
<u>ගොඩ බෝග සඳහා යෝග්‍ය වේ. එහෙත් මාස් කණ්ණාසේදී වී වගා කිරීමට වුවද පුදුසු වේ.</u>			
1. RBE (WD)	32	26	58
2. RBE (WD) + RKP + FR	-	1	1
1. RBE (WD) + RBE (IM) + LHG	8	21	29
2. RBE (WD) + RBE (IM)	22	46	68
3. වෙනත්	4	2	6

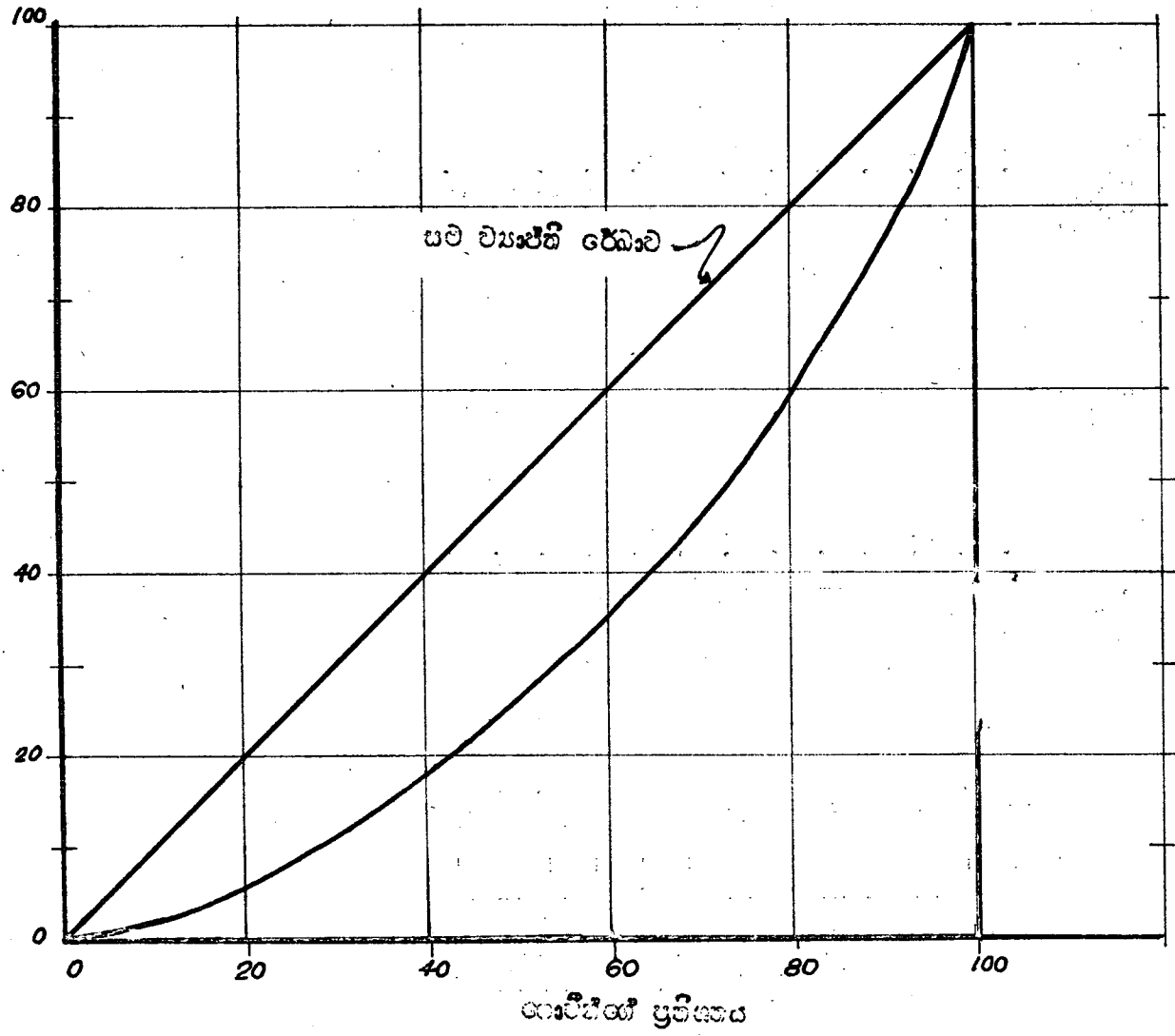
- වෙනත් - පිහියළු ඇතුළත් කොට නැති, සම්පූර්ණ නොකළ ආදී.
- RBE (WD) - moderately deep to deep, moderately fine textured, well drained Reddish Brown Earths. Slope 2-3%;
- RBE (IM) - moderately deep to deep, moderately fine textured imperfectly drained, Reddish Brown Earths. Slope 1-2%;
- LHG - moderately deep to deep, moderately fine textured poorly drained low humic gley soil. Slope 0-1%;
- AL - deep Alluvial soils of variable texture and drainage. Slope 0-2%;
- VSS - Very Shallow Soils and/or rock outcrops. Slope 3-4%.

ගොවිපලක දළ ආදායම් ව්‍යාප්තිය - වහකතදරුව
76 යල සහ 76/77 වහ

	ගොවිත්ගේ පියයට ගන්න	ගොවිත්ගේ සුළුච්චිත පියයට ගන්න	ආදායම් පියයට ගන්න	ආදායම් සුළුච්චිත පියයට ගන්න
0 - 1,000	3.5	3.5	0.1	0.1
1,001 - 2,000	8.2	11.7	1.7	1.8
2,001 - 3,000	4.7	16.4	1.7	3.5
3,001 - 4,000	9.4	25.8	4.9	8.4
4,001 - 5,000	10.6	36.4	6.6	15.0
5,001 - 6,000	8.2	44.6	6.2	21.2
6,001 - 7,000	14.1	58.7	12.9	34.1
7,001 - 8,000	7.0	65.7	7.4	41.5
8,001 - 9,000	8.6	74.3	9.7	51.2
9,001 - 11,000	8.2	82.5	11.8	63.0
11,001 - 13,000	4.7	87.2	7.7	70.7
13,001 - 15,000	5.8	93.0	11.6	82.3
15,001 - 17,000	7.0	100.0	17.7	100.0

ශාඛික වාර්ෂික දළ ආදායම් ව්‍යාප්තිය
වහකතරුව - 76 දල සහ 76/77 වහ

ආදායම්
ප්‍රතිශතය

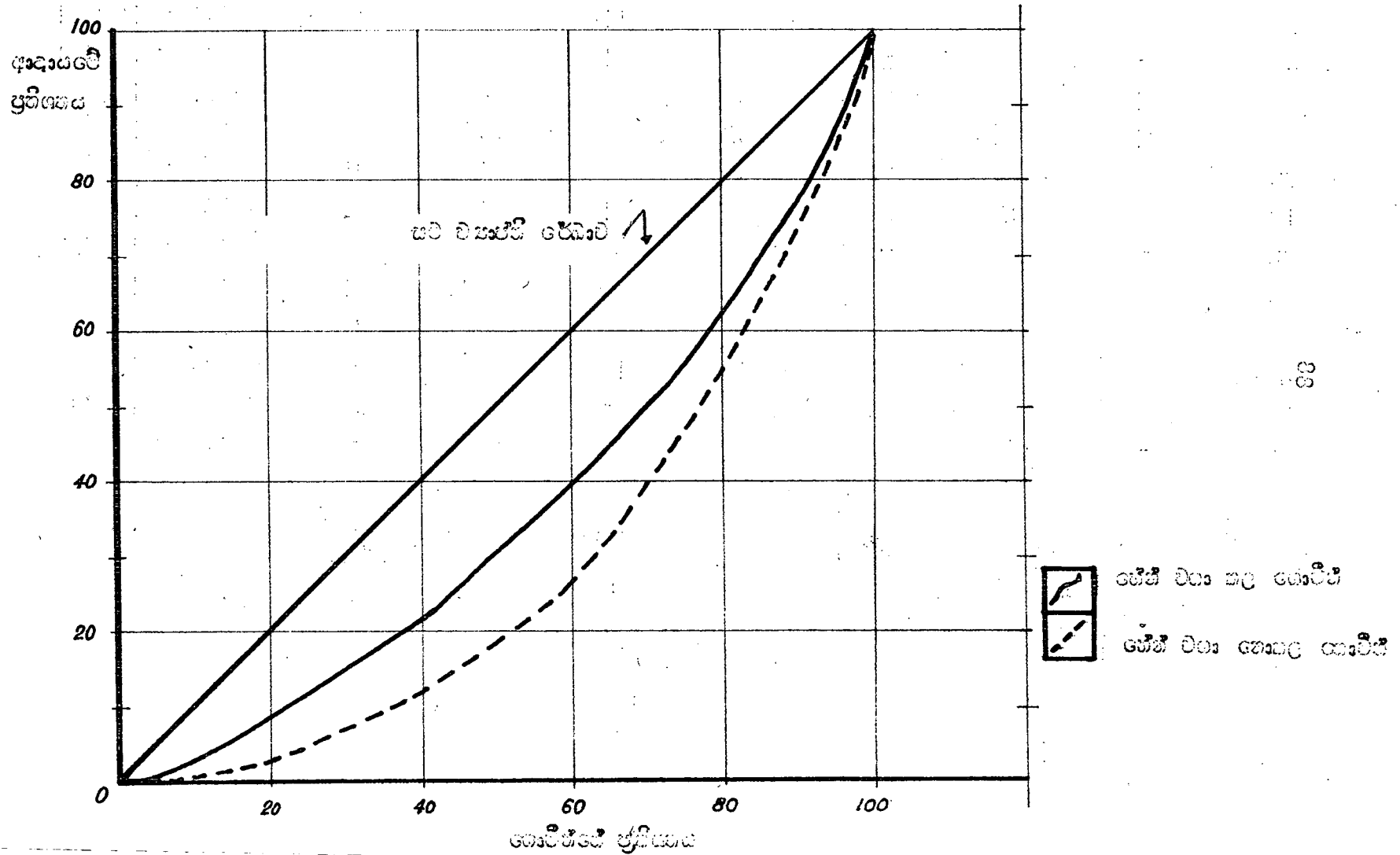

හේන් වගා කළ සහ නොකළ ගොවීන්ගේ ආදායම් ව්‍යාප්තිය
76/77 වග

ආදායම	හේන් වගා කළ ගොවීන්				හේන් වගා නොකළ ගොවීන්				87
	ගොවීන්ගේ සියයට ගන්න	ගොවීන්ගේ සුළුවිච්ඡිත සියයට ගන්න	ආදායමේ සියයට ගන්න	ආදායමේ සුළුවිච්ඡිත සියයට ගන්න	ගොවීන්ගේ සියයට ගන්න	ගොවීන්ගේ සුළුවිච්ඡිත සියයට ගන්න	ආදායමේ සියයට ගන්න	ආදායමේ සුළුවිච්ඡිත සියයට ගන්න	
0 - 1,000	-	-	-	-	8	8	/	-	
1,001 - 2,000	2	2	/	-	17	25	5	5	
2,001 - 3,000	4	6	1	1	5	30	2	7	
3,001 - 4,000	2	8	1	2	20	50	12	19	
4,001 - 5,000	12	20	7	9	8	58	6	25	
5,001 - 6,000	14	34	9	18	-	58	-	25	
6,001 - 7,000	20	54	16	34	5	63	6	31	
7,001 - 8,000	10	64	9	43	3	66	4	35	
8,001 - 9,000	8	72	9	52	9	75	13	48	
9,001 - 11,000	8	80	10	62	9	84	15	63	
11,001 - 13,000	8	88	12	74	-	84	-	63	
13,001 - 15,000	6	94	11	85	7	91	14	77	
15,001 - 17,000	6	100	15	100	9	100	23	100	

/ සියයට එකට වඩා අඩු

හේන් හොට්තැන් කල හා හේන් හොට්තැන් නොකල ගොවීන්ගේ
වාර්ෂික දළ ආදායමේ ව්‍යාප්තිය
වහානදරා (76 දල සහ 76/77 වහ)

53

ජනපදයේ කෙළවර යායන්ගේ අත්හැර දමන ලද
ඉඩම් කට්ටි ප්‍රමාණය

	4	වම් ඉවුර		දකුණු ඉවුර		
		යාය	4 ඒ	5	6	යාය
බෙදා දී ඇති මුළු ඉඩම් කට්ටි ගණන	125	133	174	135	316	360
දැනට නිත්‍යානුකූල පදිංචි කරුවන් ඇති ඉඩම් කට්ටි ගණන	119	109	94	39	135	260
නිත්‍යානුකූල පදිංචි කරුවන් විසින් හැර දමන ලද ඉඩම් කට්ටි ගණන ^{1/}	6	24	60	96	181	100

මූලය : ජනපද නිලධාරීන්ගේ ලබා ගත් වාර්තා

^{1/} මේවායින් සමහරක දැනට අනවසර කරුවන් පදිංචිව ඇත.